

**OHUTUSTEHNIKA
JA
TÖÖTERVISHOIU
EESKIRJAD
KOLHOOSIDELE**

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

TALLINN 1959

A-22501 III
EESTI NSV PÖLLUMAJANDUSE
MINISTEERIUM

OHUTUSTEHNIKA JA
TÖÖTERVISHOIU EESKIRJAD
KOLHOOSIDELE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS * TALLINN 1959

RIIKLIK KIRJASTUS JA RAAMATUKOGU
MINISTRIKUM

OHUTUSTEHNIKA JA
TÖÖTÄRVISSHOULÜ ESKIRJAD
KOHHOOSIDELE

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
45373

RIIKLIK KIRJASTUS JA RAAMATUKOGU

TÖÖKAITSEALASE TÖÖ ORGANISEERIMISEST KOLHOOSIDES

I

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 18. aprilli 1958. a. määrusega «Kolhoosikorra edasiarendamisest ja masina-traktorijaamade reorganiseerimisest» laiendati kolhoosidele masina-traktorijaamades kehtivad ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirjad. Vastavalt sellele soovitavad Eesti NSV Põllumajanduse Ministeerium ning Põllumajanduse ja Varumise Tööliste ja Teenistujate Ametiühingu Eesti Vabariiklik Komitee kolhoosidele kehtestada töökaitsealase töö organiseerimisel allpool esitatud kord.

1. Vastutust töökaitsealase töö organiseerimise eest kolhoosis ning normaalsete töötingimuste kindlustamise eest traktoritel, põllumajandusmasinatel, jõujaamades, elektriyaamades, loomakasvatustes ning teistes ettevõtetes kannab kolhoosi juhatus.

Kogu praktilise töö läbiviimise ohutustehnika ja töötervishoiu alal paneb kolhoosi juhatus kolhoosi esimehe asetäitjale või mõnele juhatuseliikmele, kes tegeleb loomakasvatuse- ja tehnikaalaste küsimustega ning vastutab kogu selle töö läbiviimise eest kolhoosis. Juhatus määrab igas tööloos (brigaad, farm, ehitus, töökoda, elektriyaam, veski jne.) ohutustehnika seisukorra eest vastutavad isikud.

2. Kolhoosi juhatus:

a) kuulab vajaduse korral oma koosolekul vastutavate isikute aruandeid ohutustehnika ja töötervishoiu seisukorra kohta ning vastavalt sellele võtab tarvitusele abinõud esinevate väärnähtuste kõrvaldamiseks;

b) vaatab hiljemalt 3 päeva jooksul läbi iga raske tööõnnetuse asjaolud ja põhjused ning võtab tarvitusele

vajalikud abinõud säärase juhtumite vältimiseks ning õnnetusjuhtumise süüdi olevate isikute karistamiseks;

c) kinnitab töötingimuste parandamiseks kolhoosis vajalike ürituste plaanid ning eraldab vastavad vahendid nende ürituste teostamiseks;

d) määrab kindlaks kolhoosi liikmetele ohutute töömeetodite õpetamise ja instrueerimise korra ning tähtajad;

e) võtab tarvitusele abinõud kolhoosis teatud tööaladel töötavate tööliste varustamiseks vastavate kaitseabinõudega;

f) kinnitab kvalifikatsioonikomisjoni ohutustehnikaalaste teadmiste kontrollimiseks.

Elektriseadmeid teenindavale personalile korraldatakse kontrollkatsed ohutustehnika eeskirjade tundmises Põllumajanduslike Elektri jaamade ja -võrkude Eksploataatsioonikontori vastavate võrgurajoonide juures.

3. Kolhoosi esimehe asetäitja või juhatuse liige, kes vastutab töökaitsealase seisukorra eest kolhoosis, on kohustatud:

a) organiseerima kõigile kolhoosi liikmetele ja töölistele, kes oma töös on seotud traktorite, põllutöömashinade ja loomakasvatusalase tööga ning teiste tööloikudega, vastavate ohutustehnika eeskirjade tutvustamist koos sellele järgneva teadmiste kontrollimisega kolhoosi kvalifikatsioonikomisjoni poolt;

b) korraldama sissejuhatava instruktaaži uutele kolhoosnikutele ja töölistele, jälgima, et kolhoosnikuid instrueeritakse õigeaegselt vastutavate töötajate poolt töökohadel nende tööle asumisel või ühelt töölt teisele üleviimisel;

c) mitte lubama tööle elektrijaamades, elektriliinidel, elektrikeevitusaparaatidel, jõuseadmetel, traktoritel, kombainidel, keerulistel põllutöömashinatel ja autodel kolhoosnikuid ning teisi isikuid, kellel puudub luba nendel masinatel ja seadmetel töötamiseks;

d) jälgima kehtiva seadusandluse, instruktsioonide, ohutustehnika ja töötervishoiualaste normide õiget täitmist;

e) kontrollima süstemaatiliselt kolhoosi kõigi tootmisruumide, traktorite, kombainide, põllutöömashinade ja teiste tehniliste seadmete ohutustehnilist ja töötervishoiu-

alast seisukorda ning võtma viivitamatult tarvitusele abi-
nõud avastatud puuduste kõrvaldamiseks;

f) traktorite, kombainide, põllutöö- ja teiste masinate vastuvõtmisel jooksvalt ja kapitaalremondist mitte lubama nende ekspluatatsiooni andmist, ilma et oleks täidetud kõik kehtivad tehniliste normide ning ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirjade nõuded;

g) välja töötama ja esitama kolhoosi juhatusel kinnitamiseks kolhoosis töötingimuste parandamiseks vajalike ürituste plaanid ning kindlustama nende õigeaegset täitmist;

h) varustama vajaduse korral töökohad vastavate instruksioonide ja hoiatavate plakatitega ning plakati-
tega ohutute töömeetodite ja varitseva ohu kirjeldusega;

i) teostama kohapeal iga õnnetusjuhtumi kohta hoolikat juurdlust ning esitama juurdlusmaterjalid ja vastavad ettepanekud arutamiseks kolhoosi juhatusel. Teostama kõigi õnnetusjuhtumite arvestust kolhoosis ning koostama iga tööõnnetuse kohta akti vastavalt kehtestatud vormile. Õigeaegselt teatama surmaga lõppenud õnnetusjuhtumist rajooni põllumajanduse inspeksioonile ja Ametiühingute Nõukogu tehnilisele inspeksioonile. Jälgima, et kolhoosis teatud tööalal töötavad kolhoosnikud ja töölised oleksid varustatud vastavate kaitsevahenditega.

4. Tootmisloigis ohutustehnika eest vastutavad isikud (brigadirid, mehaanikud, farmijuhatajad, zootehnikud jne.) on kohustatud:

a) läbi viima ohutustehnika instruktaaži kõigile kolhoosis töötavatele kolhoosnikutele ja töölistele ning samas brigaadis, tootmisloigis, farmis jm. ühelt töölt teisele tööle üleviidud kolhoosnikutele ja töölistele nende töökohadel, samuti korraldama neile praktilisi õppusi individuaalsete kaitsevahendite õige käsitlemise kohta;

b) mitte lubama teenindada traktoreid, kombaine ning iseliikuvaid masinaid kolhoosnikutel, kellel puuduvad tunnistused või teised dokumendid, mis lubavad töötada vastaval tööl;

c) jälgima traktorite, kombainide, põllutöömasinate, haakeseadmete, loomakasvatusefarmides asuvate masinate ning seadmete korrasolekut, samuti kõigi ohutustehnika eeskirjadega ettenähtud ning antud tööloigis ohutuid töötingimusi tagavate kaitsevahendite ja individuaalsete kaitsevahendite olemasolu ja korrasolekut;

d) määrama kindlaks traktorite ja põllutöomasinate marsruudid sõiduks ühelt töölõigult teisele; jälgima kõigi abiruumide ja sanitaar-elukondlike ruumide sanitaarset seisukorda;

e) määrama kindlaks ning märkima ära mehhanisatorite ja teiste töötajate lühiajalise puhkuse paigad põllul;

f) nõudma kolhoosnikutelt ja teistelt töötajatelt, kes töötavad kolhoosis, ohutustehnika instruksioonide ja eeskirjade täitmist ning rangelt jälgima, et nad kasutaksid ohutuid töömeetodeid ja kõiki vajalikke olemasolevaid kaitsevahendeid;

g) teostama iga tootmisega seotud õnnetusjuhtumi põhjuste ja asjaolude juurdlust ning teatama viivitamatult juhtunust kolhoosi esimehe asetäitjale või juhatuse liikmele, kellele on pandud vastutus ohutustehnika ja töökaitsealase töö eest.

II

1. Riikliku tehnilise järelevalve teostamine masina- ja traktoripargi seisukorra üle kolhoosides on pandud remondi- ja tehnikajaamadele.

2. Järelevalve ohutustehnika- ja töötervishoiualase seisukorra üle kolhoosides on pandud Ametiühingute Nõukogu Tehnilisele Inspeksioonile.

3. Käesolevas raamatus avaldatud ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirjad on kolhoosidele kohustuslikud.

Eesti NSV põllumajanduse
minister
E. Tõnurist

Põllumajanduse ja Varumise
Tööliste ja Teenistujate Ameti-
ühingu Eesti Vabariikliku
Komitee esimees
V. Mešin

Kinnitan

Eesti NSV põllumajanduse
minister

E. Tõnurist

17. detsembril 1958. a.

Kooskõlastatud

Põllumajanduse ja Varumise
Töölise ja Teenistujate Ameti-
ühingu Eesti Vabariikliku
Komitee esimees

V. Mešin

17. detsembril 1958. a.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD LOOMAKASVATUSES

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD LOOMADE HOOLDAMISEL JA PIDAMISEL LAUTADES

1. Kõiki kolhoosi veisefarmis, tallis või sigalas töötajaid peab tutvustama tööeeskirjadega, loomade hooldamise ja pidamise peamiste eeskirjadega, samuti töö ja põllumajandusloomade hooldamisel tekkinud õnnetusjuhtumite puhul esmaabi andmise eeskirjadega.

2. Eeskirju tutvustatakse:

a) nende selgitamise teel kolhoosi zootehniku või brigadiiri poolt ja eeskirjade läbitöötamise teel brigaadi nõupidamisel või kolhoosi liikmete üldkoosolekul;

b) eeskirjade väljapanemise teel igas farmis, tallis või teistes loomakasvatuseruumides.

3. Kõik tootmisruumid — tallid, lehma-, vasika- ja lambalaudad ning isolaatorid — peavad vastama täielikult ohutustehnika nõuetele.

Põrandad põllumajandusloomade ruumides ja käikudes peavad olema tasased, mitte libedad ning ukсед peavad avanema kergesti kogu laiuses. Läge kõrgus ei tohi olla üle 10 sm.

4. Loomakasvatuseruumide läbikäikudes ei tohi olla inventari ega materjali, mis segaksid inimeste ja loomade liikumist. Ruumide hooldamise inventar, samuti söödad tuleb hoida ladudes või selleks ettenähtud panipaikades.

5. Vihma ja kiilajää puhul tuleb loomakasvatuseruumide sissekäikude ette puistata liiva, tuhka või saepuru ning töö juures olla eriti ettevaatlik.

6. Läbikäikudes, uste küljes ja mujal ei tohi olla teravaid väljaulatuvaid nurki ega palke, laudu, naelu, konkse ja teisi esemeid, mille vastu töötajad ja loomad võiksid endid ära lüüa või kinni jääda.

7. Kõik veise- ja lambalaudad, tallid ja sigalad peavad olema varustatud tuletõrjeinventariga.

8. Farmide territooriumil asuvad kaevurakked peavad olema vähemalt 50 sm kõrged ja varustatud kaanega. Kaevude ümber olevat jääd on tarvis aeg-ajalt lahti raiuda ja maa-ala liivaga üle puistata.

9. Sugupulle, -jääri ja -tärke ei tohi hooldada alla 18 aasta vanused noored ja rasedad naised. Samuti ei tohi rasedad naised sõita ratsa.

10. Rahutute loomade latrite juurde peab olema riputatud hoiatav plakat: «Ettevaatust, pull (lehm) puskleb, hobune lööb, hammustab» jne.

11. Kõrvalistel isikutel on keelatud minna tallidesse, lehmalautadesse ja teistesse loomakasvatuse tootmisruumidesse.

12. Vajalike sanitaar-hügieeniliste tingimuste loomiseks ja loomakasvatuse alal töötajate töö kergendamiseks on kolhoosi juhatus kohustatud:

a) varustama loomakasvatuse alal töötajad erirõivaste, erijalanõude ja kaitsevahenditega vastavalt kolhoosis ettenähtud normidele ning organiseerima erirõivaste hoidmise, remontimise ja pesemise, nakkushaigete loomade hooldamisel ka nende esemete desinfitseerimise; nakkushaigete loomade ravimisega tegelevad isikud peavad kandma erirõivastust;

b) eraldama igale loomakasvatusebrigaadile ruumid teenindava personali jaoks, varustama need kappidega isiklike ja kaitserõivaste ning jalatsite hoidmiseks, pesukausside, seebi ja käterätikuga, nõudega, sooja puhta veega käte pesemiseks, apteegiga esmaabi andmiseks vajalike ravimite ja sidumismaterjaliga; lüpsjate käte haigestumise vältimiseks võimaldama teha kätele sooja vanni ja massaaži, milleks soetada vajalik inventar (vannikesed, vannitermomeeter, pingid jms.) ja salvi (üks osa vaseliini ja üks osa lanoliini) käte võidmiseks.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD HOBUSTE HOOLDAMISEL

13. Hobused ja kogu hobuinventar kinnistatakse isiklikult töötajale.

14. Hobust peab kohtlema rahulikult ja kindlakäelselt. Hobuse juurde minekul ja latrisse astumisel on tarvis hobust juba kaugemalt häälega rahustada.

Hobust ei tohi peksta, samuti ei tohi temaga toorelt kärkida ega teda järsult peatada või pöörata. Rangelt on keelatud hobust ärritada.

15. Törksaid ja närvilisi hobuseid peavad hooldama vilunud ja kvalifitseeritud tallimehed.

16. Sugutäkkusid tuleb hoida eraldi sulgudes. Tallimehe väljumisel sulust tuleb see korralikult sulgeda.

17. Sugutäkkude sulgude vaheseinad tehakse 5—6 sm paksustest laudadest kuni laeni kinnised või vähemalt 2,7 m kõrged. Aknad asuvad 2 m kõrgusel ning kaetakse seestpoolt metallist võrestiku või vastupidavast traadist võrguga. Sulu eesmine sein tehakse kindla uksega, mis avaneb väljapoole ja mille laius on 1,0—1,2 m. Eesmine sein 1,5 m kõrguseni on tihe laudsein, ülemine osa 1—1,2 m ulatuses võrestik raudvarbadest ($\varnothing$ 1,5—2,0 sm) 10—12 sm laiuste vahedega.

18. Sugutäkkud hoitakse sulgudes rautamata, igal täkul peavad olema peas hästi sobitatud päitsed koos sidumisrõngaga, sulust väljatoomisel aga tugevad lihtsad valjad suuraudade ja ratsutitega.

19. Tigedaid täkkusid tuleb hoida sulgudes, mis paiknevad talli ühes otsas väljapääsu lähedal, ja neid puhastatakse ning viiakse välja eraldi, kui teised hobused on sulgudes ja talli koridor on vaba.

20. Proovitäkkud tuleb viia proovile ja sugutäkkud paaritamisele kahe tallimehe poolt spetsiaalsete paaritusohjadega, mis on vähemalt 5 m pikad.

Paaritamisel peavad märadel olema paaritamiskammitad. Imetava mära proovimisel või paaritamisel peab tallimees hoidma varssa mära ees või kõrval.

21. Vastpoeginud mära juurde minnes tuleb esimestel kordadel olla niisama ettevaatlik kui tigidate hobuste puhul.

22. Hobuseid peab puhastama lasipuude külge seotult. Hobust puhastades peab tallimees seisma hobuse kõrval poolpöördes hobuse poole, jälgima pidevalt hobuse

käitumist, mitte kasutama hobuse puhastamisel tooreid võtteid, mis hobust häiriks. Kammi (harjapuhastit) kasutatakse ainult harja puhastamiseks.

23. Tõrksa hobuse või sellise hobuse söötmisel, kel on harjumus süüa etteandmisel haarata inimest hammas-tega, tuleb süüa anda ette koridorist selleks spetsiaalselt valmistatud söime.

24. Hobuse latrisse viimisel ja sealt väljatoomisel peab latri uks olema täiesti avatud, naabersulgude uksed aga suletud. Inimeste viibimine ustel või nende lähedal on sel ajal keelatud.

25. Hobuse latrisse viimisel tuleb valjad või päitsed ära võtta alles siis, kui hobune on latris ja peaga ukse poole. Kui tallimees on sealt väljunud, tuleb uks sulgeda.

26. Keelatud on hobuseid ajada vahekäikudesse või viia hobuseid vahekäigus, väljapääsu ees või selle lähedal üksteisest mööda.

27. Tallis on keelatud istuda hobusele selga, samuti talli ratsa sisse sõita.

Enne sadulasse istumist peab ratsanik hobuse valjastama, kontrollima saduldust ning sadulavöö ja jaluse-rihmade vastupidavust.

Ratsahobustena ei tohi kasutada pimedaid, veterinaar-töötajate poolt tööst vabastatud haigeid ja liikumisel komistavaid hobuseid.

28. Juhul, kui on tarvis hobust maandada (pikali tõm-mata), peab see toimuma tasasel ja avaral kohal. Seda tuleb teha veterinaararsti või zootehniku vahetul juhtimi-sel. Maandamiseks on vaja vähemalt nelja inimest, keda peab eelnevalt põhjalikult instrueerima.

Maandatud hobusele lähenetagu ainult seljapoolsest küljest.

Maandamise nõör ei tohi olla seotud jooksvasse sõlme. Pärast töö lõpetamist vabastatakse esmajärjekorras hobuse jalad kammitsaist ja alles seejärel pea.

29. Hobuseid võivad ujutada jõgedes, tiikides ja mujal ainult need, kes oskavad ise ujuda.

30. Tallipersonalil on rangelt keelatud puhata või magada ruumides, kus asuvad hobused.

31. Hobusekapjade värkimine ja hobuste rautamine peab toimuma ainult küllalt avaras ja valgus ruumis, talli koridoris (kui selle laius on vähemalt 2 m) või õues.

Kapjade värkimine ja hobuste rautamine latrites on rangelt keelatud.

Talvel peab olema ruumis, kus rautatakse hobuseid, vähemalt 5° sooja, ka ei tohi olla seal tõmbetuult.

32. Sepad varustatakse tihedate nahk- või presentpõlledega, mis töö juures tuleb tingimata ette panna. Noad ja rautamistangid peavad olema teravad.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD SUGUPULLIDE PIDAMISEL JA KASUTAMISEL

33. Sugupulle peetagu laudas koos lehmadega selleks eraldi kohandatud asemel. Pulli ase peab vastama tema suurusele (pikkus 210—220 sm, laius 160—180 sm). Omaette ruumis pidamisel muutuvad pullid tavaliselt tignedaks.

34. Hiljemalt 1,5 aasta vanuselt tuleb pulli nina rõngastada. Pulli ninarõngas seotakse tugeva ühendusrihmaga sarverihma külge, kusjuures ühendusrihma külge kinnitatakse liikumatult (ninarõngast $\frac{1}{3}$ osa kaugusele) kinnitusrõngas.

35. Pull tuleb aseme külge kinnitada kahekordselt: esiteks tugeva kahepoolse kaelaketiga postide või sõime alusserva kinnitusprussi sisse löödud aasadesse ning siis ühendusrihma küljes olevast kinnitusrõngast keti abil sõime külge. Pulli sõim peab olema tugevasti postide külge kinni löödud.

36. Laudaperioodil tuleb pulle pidevalt jalutada lasta või teha nendega kerget tööd. Suvel peetagu pulle kas tugevas spetsiaalselt ehitatud jalutuskoplis või karjamaal ketis, kusjuures kett kinnitatakse lõksuga ühendusrihma kinnitusrõngasse, ühendusrihma puudumisel aga läbi ninarõnga sarverihma külge.

37. Eriti ettevaatlik peab olema sugupulli paaritusele viimisel ja sealt toomisel, millega on juhtunud just kõige rohkem õnnetusi. Sugupullide toomine paaritusele, jalutuskoplis või karjamaale peab toimuma 2 m pikkuse talutuskepi abil, mille ketist jätk kinnitatakse lõksu abil ninarõnga külge. Talutuskepi puudumisel peab sugupulli talutama kaks inimest keti või kõie abil, mis on kinnitatud ühendusrihma kinnitusrõnga või ninarõnga külge. Talutamisel asuvad talitajad vähemalt 1,5—2 meetri kaugusel kummalgi pool pulli.

38. Talutuskepi abil või kahe inimesega talutades ei tohi pulli enda järel vedada, vaid talutaja (või talutajad) peab käima kõrval ning hoidma kepi või pingul keti (kõie) abil pulli pea üleval, vähemalt talitaja rinna kõrgusel.

39. Kui pull on asemel, ei tohi minna pulli ja seina vahele, sest pull võib oma raskusega inimest vastu seina muljuda.

40. Sugupullidega tuleb ümber käia rahulikult ja kindlakäeliselt. Pullide ärritamine ja torkimine, kärkimine ja koerte pealeajamine on rangelt keelatud.

41. Sugupullil peab olema kindel talitaja. Et pull tunneb oma talitaja peamiselt riietuse ja hääle järgi, peab talitaja pulli hooldama alati samas riietuses (töökitlis) ning häälitsema sõbralikult.

42. Sugupullide hooldajad peavad olema tugevad, terved ja kogemustega inimesed.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD SUGUKULTIDE TALITAMISEL

43. Sugukulte hoitagu spetsiaalsetes sulgudes. Sulgude vaheseinad peavad olema vahedeta ja vähemalt 1,4 m kõrged.

44. Paaritusikka jõudnud sugukultidel ja ka hiljem, olenevalt kasvamisest, tuleb kihvad maha saagida ja viiliga tasandada.

45. Sulgudes, kus hoitakse sugukulte, peavad kallutatavad künad olema seatud selliselt, et kulte hooldav seatalitaja võiks anda neile sööta vahekäigust, ise sulgu minemata.

46. Seatalitajad, kes talitavad sugukulte, peavad arvestama iga kuldi individuaalseid iseärasusi. Kulte tuleb kohelda rahulikult, kindlalt, mitte kärkida ega karjuda nende peale.

47. Sugukultide hooldamist võib usaldada ainult vilunud seatalitajatele.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD HOBUSTEGA TÖÖTAMISEL

48. Hobuseid on lubatud rakendada ainult korrasolevate vankrite, regede, põllumajandusmasinate ja põllutööriistade ette.

49. Iga hobuse jaoks on vaja eraldada ja kinnitada hästi sobiv rakmete komplekt.

50. Hobune tuleb ette rakendada selliselt, et ükskõik milliste liigutuste juures hobuse tagumised jalad ei ulatuks kolkideni või veoki esiküljeni ning hobune võiks samuda vabalt.

Põllumajandusmasinate ja -riistade juures ei tarvitse tiislrühmasid liialt pingutada.

51. Hobuseid, kes on rakendatud lõikeaparaadiga põllumajandusmasinate või -riistade ette, on keelatud lühiajaliste puhkehetkede jms. ajal jätta omapead (hobusemeheta). Samuti pole lubatud hobusemehel ja masinaid teenindaval personalil minna põllumajandusmasinate ja -riistade lõikeaparaadi ette.

52. Enne väljasõitmist tööle on brigadir kohustatud kontrollima liikuva koosseisu ja rakmete korrasolekut, tööks vajaliku abiinventari olemasolu ja kvaliteeti.

53. Kartlike hobustega ei ole lubatud sõita ilma silmaklappideta ja tõrksate hobustega ilma suuraudadeta.

54. Veohobuste kabjad peavad olema rautatud.

55. Hobustranspordi liikumisel voores tasastel, sillutamata ja lumistel teedel, samuti nimetamisväärse kallakuta tavalistel teedel peavad vahed üksikute veokite vahel olema 1,5—2 m, jäätunud teedel aga 5 meetrit. Teelangudest allasõitmisel peab vahe üksikute veokite vahel olema võrdne languse pikkusega. Järskudel laskumistel tuleb tingimata kasutada pidurdamist.

56. Hobustranspordil on keelatud liikuda talvel mööda jõgesid ja järvesid, kui jää paksus on alla 15—18 sm, samuti kevadel, kui jääs on tekkinud lõhed ja jää on katunud veega.

57. Sõitmine hobust juhtimata teelangudel, teede ristumisel, raudtee ülesõidu- ja teistel ohtlikel kohtadel on keelatud.

Üle raudtee sõita on lubatud ainult selleks ettenähtud kohas avatud tõkkepuude puhul.

58. Raskete ja mahukate veoste transportimisel mäest alla peab hobusemees kasutama pidurit, asudes ise hobusest vasakul.

Ei ole lubatud istuda koormal mäest allasõitmisel, samuti ei ole lubatud kerida ohje ümber käte koorma liikumisel mäest alla.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD HOBUSTE JA TEISTE LOOMADE TRANSPORTIMISEL

59. Maanteid ja raudteid mööda transporditavad hobused (välja arvatud juhused, kui see toimub karjana ajamise korras) peavad olema varustatud päitsete, oheliku ning kaelarihmaga. Hobuste transportimine raudteejaama peab toimuma kas ratsa, vastavalt seatud vankri järel või oheliku otsas, kusjuures saatja on ratsa või jalgsi. Kui aga hobuseid aetakse karjas, peavad saatjad olema ratsa. Tigedate paaritusealiste täkkude transportimine on lubatud ratsa, oheliku otsas või vastava seadmega varustatud vankri järel.

60. Veiseid, sigu ja lambaid aetakse raudteejaama kas karjas või veetakse veoautodega.

61. Loomade transportimisel veoautodega peavad need olema seatud järgmiselt: sigade ja lammaste veoks kinnitatakse veokasti külge puusõrestik, mis ulatub 0,8 m kastist kõrgemale, veiste ja hobuste veoks varustatakse veokast rinna kõrguselt pikuti ja põiki kinnitatud laudadega. Transporditavad veised ja hobused peavad olema peast seatud.

62. Loomade saatjate viibimine veokastis on keelatud.

Alaealiste kasutamine loomade saatjatena on keelatud.

63. Nakkushaigete loomade transportimisel peab neid saatev personal olema varustatud kitlite, kummikinnaste ja desinfitseerimisvahenditega ning olema instrueeritud isikliku ja ühiskondliku profülaktika abinõudest.

64. Hobuste ja teiste loomade transportimine näitustel demonstreerimiseks toimub erieeskirjade järgi.

BRUTSELLOOSIHAIGEID LOOMI HOOLDAVATE INIMESTE TERVISE KAITSE

65. Avastanud loomade haigestumise brutselloosi, on kolhoosi juhatus kohustatud isoleerima haiged loomad, teatama rajooni tervishoiuosakonda brutselloosi puhkemisest ja võtma tarvitusele abinõud selle haiguse likvideerimiseks vastavalt NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi poolt kehtestatud instruktsioonile ning inimeste tervise kaitseks vastavalt käesolevatele eeskirjadele.

66. On keelatud lasta brutselloosihaigete loomade hool-

damisele isikuid ilma eelneva meditsiinilise ülevaatuseta ja tervishoiuorganite õiendita brutselloosivastaste süstimiste kohta.

67. Brutselloosihaigeid loomi võivad hooldada ainult täiskasvanud inimesed.

Brutselloosihaigete loomade hooldamine farmis on alalise loomakasvatusebrigaadi ülesanne.

Brutselloosihaigete loomade talitamisele ei lubata noori alla 18 a. vanuses, samuti rasedaid naisi. Sissekäik isolaatori territooriumile kõrvalistel isikutel ja kolhoosnikutel, kes pole otseselt seotud haigete loomade hooldamisega, on keelatud.

68. Meditsiinilise punkti, arstijaoskonna või haigla meditsiiniline personal, kes teenindab kolhoosnikuid, on kohustatud perioodiliselt üle vaatama isikuid, kes töötavad brutselloosist nakatatud farmides, ning brutselloosi haigestumise kliiniliste tunnuste puhul uurima haigeid üksikasjaliselt seroloogilisel teel ja nahaaluse allergilise proovi võtmisega. Vähemalt kord aastas tuleb kontrollida farmi töötajaid, kes talitavad brutselloosihaigeid loomi, dispanseruuri- mise teel.

69. Kolhoosnikud on kohustatud hoidma oma õue- ja aia- maad puhtad, vältima isiklikus kasutuses olevate loomala- tade, samuti hoonete ümbruses oleva maa-ala risustamist sõnniku ja teiste jäätmetega.

70. Loomakasvatusebrigaadi liikmed on kohustatud süs- temaatilisel puhastama loomakasvatuse ruume sõnnikust, viima selle sõnnikuhoidlasse, samuti hoidma puhtad loomade jalutusõued ja maa-ala, mis ümbritseb tootmisruume. On keelatud jätta sõnnikut ruumide sissekäikude juurde või lao- tada seda ruumide lähedasele maa-alale.

71. Loomakasvatuse ruumide sissekäikude juurde, ruumi- des aga sektsioonide vahele asetatakse madalad tihedad kasti- tid, täidetud saepuru, hekseldatud õlgede, turba või heina- jäätmetega, mis on läbi immutatud desinfitseeriva lahusega. Kastide paigaldamist, nende sisu igapäevast vahetamist, samuti jalatsite desinfitseerimist ruumist väljumisel ning sisenemisel kontrollivad loomakasvatusebrigaadide brigadi- rid. Desinfitseeriva lahuse igapäevane vahetamine ja kasti- des oleva allapanu niisutamine on farmide veterinaarsanita- ride ülesanne.

72. Kõik tööd brutselloosihaigete loomade ruumides või isolaatori territooriumil peavad loomakasvatusebrigaadides

töötavad kolhoosnikud tegema erirõivastes ja -jalatsites, millega kolhoosi juhatus peab neid varustama kolhoosi liikmete üldkoosoleku poolt kindlaksmääratud normide järgi vastavaks tähtajaks.

Erirõivaste ja -jalatsite muretsemine brutselloosihageid loomi hooldavatele töölistele ja spetsialistidele toimub kolhoosi arvel.

Vastavalt kehtivatele normidele on nakkushaigeid loomi talitavatel spetsialistidel ja kolhoosnikutel õigus saada järgmist erirõivastust ja -jalatseid: 2 puuvillast kitlit 1 aastaks, 1 riidest peakate 2 aastaks, 1 paar nahksaapaid 1 aastaks, 1 paar kalosse 2 aastaks, 1 põll tihedast riidest 2 aastaks, 2 paari kummikindaid 1 aastaks ja 2 käterätikut 1 aastaks.

Erirõivaste peal on keelatud kanda teisi rõivaid. Erirõivaid ja -jalatseid kantakse ainult loomalaudas töötamisel. Pärast tööd pannakse need spetsiaalsetesse kappidesse (viimased on paigutatud ruumide sissepääsu juurde). Rangel on keelatud kanda erirõivaid ja -jalatseid väljaspool brutselloosihagete loomade ruume või nendele eraldatud maa-ala.

Kappide kohalepaigutamine ja erirõivaste hoidmine kuulub farmijuhataja kohustuste hulka. Kontroll erirõivaste ja -jalatsite kasutamise kohta on loomakasvatusbrigaadide brigadiride, veterinaarvelskrite ja meditsiinilise personali ülesandeks.

73. Kõik erirõivad ja -jalatsid kuuluvad kohustuslikule desinfitseerimisele kolhoosi arvel. Kitlid, peakatted, käterätikud ning riidest põlled pannakse kord nädalas 1%-lisse leelise- või 3%-lisse soodalahusesse, keedetakse 30 minutit ja pestakse seebiga kuumas vees.

Kummist jalatsid puhastatakse iga päev pärast töö lõppu porist ja kallatakse üle seebi-fenooli-lüsooli 2—3-protsendilise lahusega või veterinaararsti näpunäidete kohaselt mõne teise selleks otstarbeks kõlbliku lahusega. Nahkjaltatsid puhastatakse iga päev porist ja määratakse aeg-ajalt tökätiga. Nimetatud desinfektsiooni organiseerib farmijuhataja ja see viiakse läbi kolhoosi zootehniku järelevalve all.

Kolhoosnikute isiklike üleriiete ja jalatsite hoidmiseks peavad olema eraldi kapid. Isiklike riiete ja jalatsite hoidmine erirõivaste hoidmiseks ettenähtud kappides on rangelt keelatud.

74. Pärast tööd on kõik farmitöötajad kohustatud pesema käsi kaaliumpermanganaadi lahusega, lüsooli või klooramiini 2-protsendilise lahusega ja seejärel sooja vee ning seebiga.

Pesukausside paigutamine loomakasvatuseruumidesse ja suvelaagritesse ning nende varustamine sooja vee ja seebiga kuulub farmijuhataja kohustuste hulka. Varustamine desinfitseerivate lahustega on aga kolhoosi zootehniku ülesanne.

75. Kolhoosnikud, kelle kätel on kriimustused, marrastused, haavad jms., peavad neid enne töö algust määrima jooditinktuuriga ja kinni siduma.

Veterinaarabi andmisel, eriti sünnituste ja sünnitusjärgsete haigestumiste puhul on tarvis, kui see on tehniliselt võimalik, kasutada kummikindaid.

Kolhoosnikud, kes töötavad isolaatoris või brutsel'loosikahtlases farmis, peavad sõnniku koristamisel, naha nülkimisel või nahkade sorteerimisel, korjuste lahkamisel, aborteerinud loodete ja päramiste koristamisel, samuti loomade sundtapmisel kandma tingimata kummikindaid.

Kummikinnaste vigastamise ja tagavarapaari puudumise puhul, samuti ka niisuguse töö puhul, mille iseloom takistab kummikinnaste kasutamist, on tarvis käsi määrida rasvaga (vaseliini, taimeõli, kalamaksaõli, sulatatud rasvaga jms.).

76. Enne töö algust, pärast selle lõpetamist ja enne iga lehma lüpsmist, kui udar on pestud ja lehma saba seotud, peavad lüpsjad pesema hoolikalt käsi sooja vee ja seebiga.

77. Kõik loomaruumid ja suvelaagrid peavad olema varustatud apteekidega esmaabi andmiseks. Apteegi varustamist ravimite ja sidumismaterjalidega kontrollib kolhoosi teenindava meditsiinilise punkti personal.

78. Juhul kui loom aborteerib, on teda hooldav töötaja kohustatud sellest viivitamata teatama brigadirile ja kolhoosi zootehnikule, koristama loote koos lootekestade ja päramistega vedelikukindlasse kasti, pärast seda ära korjama ja põletama määrdunud allapanu.

Loodet ja päramisi koristatakse tangide, hangude või raudlabidaga; neid esemeid tuleb alati hoida kõrvalises kohas ämbris, milles on desinfitseeriv lahus. Aborteerinud loode saadetakse veterinaararsti juhendite kohaselt vete-

rinaarbakterioloogilisse laboratooriumi uurimiseks või hävitatakse põletamise või loomade kalmistule matmise teel.

Pärast aborteerinud loote ärasaatmist või hävitamist tuleb kast, mille sees loode oli, desinfitseerida.

Farmide varustamine niisuguste kastidega, samuti ka loote koristamiseks vajaliku muu inventariga, kuulub farmi-juhataja ülesannetes.

Aborteerinud loodet, lootekestasid ja päramisi lihtsalt minema visata või neid koortele või sigadele sööta on rangelt keelatud. Koht, kus toimus abort, desinfitseeritakse täiendavalt (pärast esialgset desinfitseerimist) veterinaararsti või veterinaarvetskri näpunäidete kohaselt.

Aborteerinud loomi talitatakse veterinaararsti või veterinaarvetskri juhendite kohaselt.

Loomade paigutamine elumajadesse ja korteritesse on keelatud.

79. Söömine, joomine ja suitsetamine farmis brutselloosihaigete loomade talitamisel on rangelt keelatud. Töölise varustamiseks joogiveega pannakse paagid keedetud veega väljapoole tootmisruume.

80. On keelatud kasutada toiduks brutselloosihaigete lehmade keetmata piima, lõssi, koort, võipiima, hapupiima, kohupiima, hapukoort ja juustu.

Piima, koore ja lõssi kasutamine toiduks ning piima-saaduste valmistamiseks on lubatud alles pärast nende keetmist või pastöriseerimist, s. o. kuumendamist 30 minuti jooksul kuni 70° C.

81. Kolhoosi juhatus on kohustatud:

a) tutvustama käesolevaid eeskirju kõigile kolhoosnikutele, kes talitavad brutselloosihaiget loomi, ja nende perekonnaliikmetele; asetama need eeskirjad nähtavale kohale igas ruumis, kus on haiged loomad; kontrollima perioodiliselt nende eeskirjade täitmist ja kõrvaldama avastatud puudused;

b) kolhoosnikute haigestumise puhul brutselloosi uurima koos meditsiiniala töötajatega iga nakatumise põhjust ja võtma selles süüdi olevad isikud vastutusele.

Kinnitan
Eesti NSV põllumajanduse
minister
E. Tõnurist

17. detsembril 1958. a.

Kooskõlastatud
Põllumajanduse ja Varumise
Töölise ja Teenistujate Ameti-
ühingu Eesti Vabariikliku
Komitee esimees
V. Mešin

17. detsembril 1958. a.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL TRAKTORITE JA PÕLLUMAJANDUSMASINATEGA

1. Iga traktori juures peab olema instruktsioon, milles on kirjeldatud traktori ehitus ja tema ohutu teenindamise viisid töötamise ajal.

2. Kõik traktorid peavad olema varustatud sellekohaste konstruktiivsete kaitseseadmetega, nii et nende teenindamine oleks mugav ja ohutu.

3. Iga traktor peab olema varustatud:

a) kabiini või presentkatusega, mugava pehme istmega ühes seljatoega ja liikuva platvormiga koos jalatuge-dega;

b) korrasoleva rooliseadmega ja kindlalt töötavate piduritega;

c) kergelt käsitsetava ja ohutu haakeseadmega;

d) esi- ja tagatuledega, mis on piisavad töötamiseks
öösel;

e) mürasummutiga;

f) tahavaatepeegliaga;

g) kahepoolse signaaliga.

4. Platvormide, kabiini põrandate ja traktori pedaa-
lide pinnad peavad olema rihveldatud.

5. Kõik traktorid peavad olema varustatud ülespöo-
ratavate treppidega (astmelaudadega) kabiini sissemine-
miseks ja sealt väljumiseks ning radiaatorite juures aset-
sevate ülespööratavate astmelaudadega veega tankimise
hõlbustamiseks.

6. Iga traktor peab olema varustatud ohutu käivitus-

vändaga, korrasolevate tööriistade komplektiga ja esmaabipaunaga.

7. On keelatud kasutada traktoreid, millede mehhanismid on rikkis või halvasti reguleeritud.

8. On keelatud kasutada haakijaid öösel vee, kütuse ja määrdeainete kandmiseks agregaadid juurde üle 20 meetri kauguselt.

9. Kütuse ja määrdeainetega ning veega täielikult varustamata traktorite, kombainide ja teiste iseliikuvate masinate käivitamine öösel on keelatud. Tankida tuleb enne vahetuse algust.

10. Asustatud punktides traktorite, põllumajandusmasinate ja -riistadega läbisõidul on traktorist kohustatud võtma tarvitusele erilised ettevaatusabinõud õnnetusjuhtumite vältimiseks.

11. On keelatud lubada tööle traktoritele, haakemasinatele ja -riistadele haigushoogude all kannatavaid haigeid ning isikuid, keda ei ole arstlik komisjon läbi vaadanud ja kellel puuduvad vastavad õiendid.

12. Traktori juhtimisele lubatakse ainult isikuid, kes on saanud vähemalt 18-aastaseks ja on sooritanud spetsiaalse väljaõppe ning omavad traktori juhtimise loa.

Juhtimisloal peab olema näidatud, milliste masinamarkidega on juhil lubatud töötada, samuti juhtimisloa kehtivuse aeg.

Isikuid, kes ei oma juhtimisluba või kelle juhtimisloa kehtivuse aeg on möödunud, ei lubata töötada.

13. Traktori statsionaarsel töötamisel peavad kõik jõuülekaneseadmed olema kaitstud. On keelatud käigu ajal ülekanderihmu peale panna ja maha võtta.

14. Mootori käivitamisel käivitusvända abil tuleb kohustuslikult täita järgmised tingimused:

a) käivitada võib ainult traktorist;

b) on keelatud käivitusvända pööramiseks kasutada mis tahes hoobasid.

15. Traktori C-60 mootori käivitamisel on inimestel keelatud viibida hooratta kohal sel ajal, kui seda kangiga pööratakse.

16. Enne traktori paigalt liikumist peab traktorist:

a) veenduma, et traktori ja haakeriistade all (roomikute, rataste jms. juures) ega nende vahel ei ole inimesi;

b) kontrollima, kas haakijad asuvad oma töökohtadel;

c) andma hoiatussignaali traktori paigalt liikuma hakkamise kohta ja ära ootama vastussignaali haakemasinalt.

17. Traktori liikumisel koos põllumajanduslike haakemasinate ja -riistadega peab traktorist:

a) jälgima liikumistee seisukorda ja haakijate olukorda;

b) kuulutama haakijate poolt liikumise ajal antavaid signaale;

c) olema eriti tähelepanelik töötamisel põllul, pööretel, sõitmisel mööda teeääri, mitte sõitma heina- ja põhusaadude otsa ega põösastesse, et vältida juhuslikku pealesõitu inimestele.

18. Traktori liikumisel ja töötamisel on kategooriliselt keelatud:

a) traktorilt, masinatelt ja riistadelt maha- ning neile pealehüppamine, istuda poritiibadel, astmelaudadel, treppidel, platvormidel, haakimisseadmetel ja teistel kohtadel, välja arvatud spetsiaalne istekoht, ning üle minna traktorilt haakemasinatele ja vastupidi;

b) teha mäenõlvakuil järske pöördeid;

c) anda traktori juhtimist teistele isikutele, sõltumata nende ametikohast;

d) õlitada, reguleerida ja kõrvaldada rikkeid;

e) töötada öösel ilma valgustuseta või korratu valgustusega — ühe laternaga või nõrga valgusega.

19. Traktoriagregaadi töötamise ajal on traktoristil ja haakijal töökohtadelt lahkumine keelatud.

Traktoristi lahkumisel agregaaði juurest tuleb traktori töö katkestada.

20. On keelatud traktoritega ja traktoriagregaatidega üle sõita maanteedest, põlluteedest, külavaheteede sildadest, tammidest ja puitteedest enne, kui ei ole veendunud ülesõidu ohutuses ja ülesõidukohtade korrasolekus.

21. Traktorite ja traktoriagregaatidega on lubatud raudteedest üle sõita ainult selleks ehitatud eri ülesõidukohtades, kusjuures traktor peab liikuma esimese käiguga.

22. Mitme traktori üheaegsel liikumisel peab nende vahemaa olema vähemalt 30 m, allamäge sõidul aga vähemalt 50 m.

23. Üksteisele vastusõidul tuleb möödumisel hoiduda

paremale poole vähemalt 2 m kaugusele vastusõitvast traktorist.

24. Mäest laskumisel ja märke tõusmisel peab traktor liikuma aeglaselt — esimese käiguga ja mootori väikestel pööretel ning traktorist peab vajaduse korral kohe kasutama pidurit.

25. Põllumajandusmasinate ja -riistade traktori külge haakimiseks tuleb sõita masinate juurde tagurpidikäiguga, mootori väikestel pööretel ja ettevaatlikult (ilma tõmmeteta). Traktorist peab jälgima, et töölisel oleks ohutu töötada haakimisel.

Haakida võib ainult traktori seismisel.

26. Tagurpidi sõitmisel tuleb veenduda, et traktori liikumisteel ei oleks inimesi ega takistusi. Liikuda tuleb väikesel gaasil, eemaldamata jalga siduripedaalilt.

27. On keelatud traktorilt maha tulla ilma käiku välja lülitamata, s. o. asetamata käiguvahetushooba neutraalasendisse.

28. Mootori töötamise ajal on keelatud ronida traktori alla kinnituste pingutamiseks või rikete kõrvaldamiseks.

29. On keelatud ilma kinnasteta avada jahtumata mootori radiaatori kaant.

30. On keelatud lubada tööle traktoreid ja iseliikuvaid masinaid, millel lekivad kütusepaagid ning kütusejuhtmete ja karburaatorite ühenduskohad või millel ei ole korras elektrijuhtmete isolatsioon.

31. Kellelgi ei ole õigust sundida traktoristi töötama ja viimasel ei ole õigust töötada tehniliselt mittekorras traktoril.

32. Kõik põllumajanduslikud haakemasinad ja -riistad peavad olema varustatud:

a) jäikade haakeseadmetega, mis ei lase haakemasinaid ja -riistu traktorile otsa joosta;

b) pehme istmega ühes selja- ja käetugedega ning libisemist vältivate jalatugedega;

c) trepikeste või astmelaudadega hõlpsaks ja ohutuks istmele pääsemiseks;

d) juhul kui haakemasinad ja -riistad ei ole varustatud spetsiaalsete istmetega, on töölistel keelatud viibida nendel töötamise ajal;

e) iste peab olema paigutatud nii, et töölisel oleks

võimalik jälgida teenindatavat masinat, reguleerida teda ja pidada sidet traktoristiga, lahkumata istmelt.

33. Rippmasinate ja -riistade tööorganite tõsteautomaadi sisselülitamine peab toimuma ainult traktoristi istme juurest.

34. Masinate ja riistade juhtimishoovad peavad asetsema haakija istme juures, neid peab olema käega kerge käsitseda ja nad peavad olema varustatud kindlate fiksaatoritega (riividega).

35. Kõik masinate ja riistade hammas-, kett-, rihtm-, kardaan- ja friktsioonülekanDED, pöörlevate võllide ja kiilude otsad, samuti pöörlevad või liikuvad osad neis kohtades, mida teenindavad töölised, peavad masinate töötamise ajal olema kaetud katetega, kilpidega ja kaitsetega, millega välditakse teenindava personali kokkupuutumise võimalus nendega.

Nimetatud kaitseseadmete puudumisel või nende rikisoleku puhul on töötamine kategooriliselt keelatud.

36. Kõik vertikaalselt või horisontaalselt liikuvad masinaosad (heeder, rippriistad) peavad omama spetsiaalse ja kindla seadise, mis takistab nende iseenesest kohalt äranihkumist töötamise, järelevaatuse ja remondi puhul.

37. Kõigile põllumajandusmasinate ja haakeriistade teenindamiseks määratud haakijatele tuleb õpetada nende masinate hooldamise tehnikat ja ohutuid töömeetodeid ning nad peavad olema tingimata kinnistatud traktoribrigaadide ja masinate juurde kogu põllumajanduslike tööde hooajaks.

38. On keelatud lasta haakemasinate ja -riistade juhtimisele ning teenindamisele isikuid kuni 18 aasta vanuseni ja neid, kellel puudub vastavate masinate ja -riistade juhtimist õigustav tunnistus.

16—18 aasta vanuseid alaealisi lastakse masinate ja haakeriistade teenindamisele ainult päeval, kusjuures tööpäeva pikkus on 6 tundi.

Märkus. Alaealiste kasutamine ületunnitöödel ja öötööl on keelatud.

39. Iga haakija, kes on lastud haakemasinate ja -riistade juhtimisele (sõltumata üldisest õppusest ning masinate ja riistade juhtimist õigustava tunnistuse olemasolust), peab olema brigadiri poolt instrueeritud masinate

ja riistade õige ja ohutu teenindamise alal, vastavalt tema töötingimuste ja töökoha iseärasustele, ning temale peavad olema kehtivad signaalid teatavaks tehtud.

40. Haakemasinaid ja -riistu teenindavad haakijad alluvad agregaadile ülemale.

Enne iga vahetuse algust peavad traktorist ja haakijad masinad ja riistad hoolikalt üle vaatama ja veenduma nende korrasolekus, samuti ka kaitsete korrasolekus.

41. Enne agregaadile käivitamist ja selle peatamist tuleb anda varemalt kindlaksmääratud ja tööliste teatavaks tehtud signaal. Käivitamise või peatamise signaalile, juhul kui see antakse traktoristi poolt, peab järgnema vastussignaal haakemasinalt või -riistalt. Signaalide andmiseta on töötamine keelatud.

42. Traktoristid, kombainerid, viljapeksumasinade masinistid ning kõik haakemasinaid ja -riistu teenindavad isikud peavad töötama hoolikalt korrasstatud rõivastes. On keelatud töötada rõivastes, mille otsad lehvivad või ripnevad, samuti ka põlledega.

Naistöölisel peavad siduma pearäti nii, et selle otsad ei jääks lehvima ja juuksed ei ulatuks välja räti alt. Meeste pintsakutel peavad olema kõik nõõbid kinni.

43. Kategooriliselt on keelatud puhata ja magada vaos, heina- ja põhuhunnikutes, põõsastes, teeäärtes, maatükkidel, kus töötavad traktori- ja kombainiagregaadid ning iseliikuvad masinad, samuti põllul või välilaagris seisvate masinate juures ja nende all.

Puhkamiseks määratud kohad tuleb märkida kaugele nähtavate tähistega, öösel tuleb aga neid kohti valgustada laternatega.

44. Enne agregaadile või iseliikuva masina käivitamist peab agregaadile ülem kindlaks tegema, kas kõik töölisel on oma kohtadel.

45. On keelatud masinaid ja riistu puhastada, õlitada, remontida ja reguleerida liikumise ajal, samuti ka nende peatamisel ilma masina tööorganite jõuülekannet välja lülitamata.

46. Enne töö algust tuleb harimisele kuuluv maa-ala läbi uurida ja ohtlikesse kohtadesse (kännud, järsakud, augud, suured kivid) panna märgid — nii kõrged tähisted, et need oleksid nähtavad ka vilja koristamisel.

Uhteorgude ja järsakutega piirduvate põldude piirid

ning traktorite ja põllumajandusmasinate pöörderiid tuleb tähistada kontrollvaaga.

47. Juhul kui töötatakse haakeriistadega, mida teenindab tööliste rühm, või kui töötatakse ühe masinaga, mida teenindab mitu töölisi, määratakse kohustuslikult nende hulgast vanemtööline, kes on vastutav masina või riista käivitamise ja peatamise eest.

Selle isiku kohustuste hulka peab kuuluma signaalide andmine masina või riista käivitamise või peatamise puhul.

48. Kõied, trossid ja ketid tuleb regulaarselt üle vaadata. On keelatud kasutada vigastatud köisi, kette ja trosse.

49. Kõrvalistel isikutel on keelatud sõita haakemasinatel ja -riistadel nii nende transportimisel kui ka masina või riista töötamise ajal.

50. Silmade kaitseks tolmu eest peavad kõik töötajad olema varustatud kaitseprillidega.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL MULLAHARIMISMASINATE JA -RIISTADEGA

51. Adra, kultivaatori, koorija, äkke ja rulli tööorganeid tuleb puhastada eriliste puhastitega ja üksikjuhtudel — agregaadis seisul ajal.

52. Adra automaadi hoova peab sisse lülitama traktorist traktori kabiinist peenikese trossi või erilise nõõri abil.

53. Adra automaadi sisselülitamise hetkel on keelatud kasutada väli- ja vaahooba.

54. Randaalide puhastamine umbrohtudest agregaadis liikumise ajal on keelatud.

55. Pulkäkked tuleb töö vaheajal asetada nii, et pulkade otsad asuvad allpool.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL KÜLVI- JA ISTUTUSMASINATEGA

56. Külvimasina külviaparaatide puhastamiseks peab töötaja olema varustatud vastava puhastiga; kätega puhastamine on keelatud.

57. Ei ole lubatud töötamise ajal tasandada seemet külvisekastis kätega, vaid selleks tuleb kasutada puust labidat.

58. Külvaja võib töö ajal asuda ainult külvimasina astmelaul, millel on ääris jalgade toetamiseks.

59. Külvimasina õlitamisel, ülevaatusel ja remontimisel peavad seemendid olema alla lastud.

60. Puhitud seemne külvamisel on keelatud suitsetada ja einetada ilma eelneva käte pesemiseta.

61. Mineraalväetiste külvamisel peavad töölisel olema varustatud kaitseprillide ja respiraatoritega.

62. Külvikasti täitmine seemnega külvimasina liikumise ajal ei ole lubatud.

63. On keelatud agregaadil liikumise ajal alla lasta ja üles tõsta märgisteid.

64. Kartulipanemismasinade kinniajamisketaste ülemine osa peab olema varustatud kaitsekattega.

65. Ruutpesiti külvamisel ja istutamisel on töölistel keelatud viibida pingutusvintside juures mõõtetraadipoolsel küljel. Külvi- või istutusagregadi pöörete ja tühisõitide puhul tuleb mõõtetraat sõlmepüüdjast välja võtta ning tõsta märgisti, seemendid ja kinniajamisorganid transpordiasendisse.

66. Külvimasinade seemendeid on lubatud puhastada ainult puust varre otsa asetatud erilise puhastiga.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL KORISTUS- JA VILJAPEKSUMASINATEGA

67. Masina töötamise ajal on keelatud õlitada, reguleerida, remontida ja puhastada löikeaparaate. Nende operatsioonide läbiviimiseks tuleb masin peatada ja välja lülitada traktori jõuvõtuvõll.

68. Töötava masina juurde on keelatud lasta kõrvalisi isikuid.

69. Töölistel on keelatud viibida löikeaparaatide ees masinate haakimise ja töötamise ajal.

70. Käigurattalt käitatavate viljakoristusmasinate vikateid võib vahetada ainult siis, kui vikatite jõuülekan-demehhanism on välja lülitatud, ning enne masina haakimist traktori järele.

Traktori jõuvõtuvõllilt käitatavate masinate vikatite vahetamisel peab traktori jõuülekanne olema välja lülitatud ning mootor seisma pandud.

71. Töötamine masinatega, millede kardaanülekaned on kaitsekateeteta, on kategooriliselt keelatud.

72. Heinaniidumasinade sõrmlattide paigutamisel transpordiasendisse on keelatud tõsta neid lati sõrmedest.

73. Niidumasinade ja kombainide tagavaravikateid, mis on viidud põllutööde teostamise kohale, tuleb hoida puust tuppedes.

74. Vikateid tuleb teritada spetsiaalsete käiadega, millede kivid peavad olema varustatud kaitsekateetega.

75. Juhul kui vikatit teritatakse kuiva käiaga, tuleb tingimata ette panna kaitseprillid.

76. Töölistel on keelatud viibida kuhjategemise kraana poomi pöörderaadiuses.

77. On keelatud tõsta üles inimesi kuhjatõstuki varbrestil ning teha tööd varbrestil all.

78. Ei ole lubatav tõsta heinu heinapressi söötekambrisse kätega või rauast hanguga.

Hein tuleb asetada sööte transportööri vahemalt ühe meetri kaugusele pressi söötekambri.

79. Heinapallide sidumine ilma labakinnasteta ei ole lubatud.

80. Ei ole lubatav, et töölised annaksid heinu ette heinakogujale ja koguja pressi teole.

81. Enne töö algust on kombaini kohustatud isiklikult hoolikalt üle vaatama oma kombaini ning veenduma selles, et see on täiesti korras.

82. Kombaini tehnilisel hooldamisel või remontimisel tuleb peksutrumli veorihm maha võtta.

83. On keelatud kombainidelt maha võtta väljalaadimistigused ja asendada neid omatehtud tühjendamisplatvormidega.

84. Juhiplatvormil peab olema äärelaud, mille trepp ja käsipuud peavad olema korras ja puhtad.

85. Söötekambris on lubatud teha remonti ainult siis, kui traktor ja kombaini mootor on seisma pandud ja veorihm maha võetud.

86. Väljalaadimisteo suudmesse viljakühveldamise kergendamiseks tuleb kasutada puutlabidat. Punkri tühjendamisel on keelatud tõugata vilja teo juurde kätega.

87. Juhul kui kombaini agregaat töötab kõrrekooriga, tuleb kombaini platvormi trepi juurest ehitada üle koorija ülekäigusild käsipuudega.

88. Kombaini roolimees peavad olema varustatud

kaitseprillidega, põhuvõtjad aga peale prillide ka respiraatoritega.

Roolimehe töökoht haakekombainil peab olema varustatud päikesevarjuga.

89. Viljapeksumasinad tuleb paigutada töötamise ajal valitseva tuule suunas.

Kõigi.e viljapeksumasinal töötajaile peavad olema välja antud prillid, põhupuistaja juures töötavad töölised tuleb peale selle varustada ka respiraatoritega.

90. Viljapeksumasinate platvormid, kus asub teenindav personal, peavad olema tugevad ja vastupidavad ja neil peavad olema vähemalt 30 sm kõrgused kaitseääred.

91. Statsionaarselt töötava viljapeksumasina ja traktori rattad peavad olema tugevasti kinnitatud, rihmülekanne traktori ja viljapeksumasina vahel peab aga olema kaitstud.

92. Trumli käsitsi pööramisel tuleb pearihm enne tingimata maha võtta.

93. Tööst mitte osavõtivate isikute viibimine viljapeksumasina ja mootori juures on keelatud.

94. Isikutel, kes ei tööta vilja etteandmisel, on töö ajal viljapeksumasina sööteplatvormil viibimine keelatud.

95. Sööteplatvormi juures peab olema tugevasti kinnitatud redel.

96. Viljapeksumasina trumlisse peavad vilja etteandma vilunud etteandjad, kes on määratud masinisti poolt.

Etteandjatel peavad olema puust hangud.

97. Ei ole lubatud avada viljapeksumasina trumli kaitsekilpi enne vilja trumlisse etteandmise algust ega jätta seda lahti isegi lühikesteks töövaheaegadeks.

98. Riismete peksmine võib toimuda ainult pärast nende eelnevat läbipuistamist hangudega, et vältida trumlisse kõrvaliste kõvade esemete (rauatükkide, pulkade, kivide jms.) sattumist.

99. Kombainide ja viljapeksumasinate öiseks töötamiseks peab olema kindlustatud piisav valgustus laternatega.

100. Viljakoristamisel ja -peksmisel töötavate traktorite ja kombainide väljalasketorud peavad olema varustatud sädemepüüdjatega.

101. Traktori või lokomobiili seisuplats viljapeksul

peab olema ümbritsetud sügavate künnivagudega vähemalt ühe meetri laiusest.

102. Viljapeksuplatsid peavad asuma vähemalt 150 m kaugusel iga liiki ehitustest, heinakuhjades ja viljapõldudest ning nad tuleb ümbritseda vähemalt 5 m laiuse künniribaga.

103. Suitsetamiskohad tuleb määrata vähemalt 30 m kaugusele viljapeksuplatsi piiridest, varustada veega läidetud tünnidega paberrossiotste ja tuletikkude äraviskamiseks ning tähistada kirjaga «Suitsetamiskoht».

104. Viljapeksuplatsidel peab olema vastav tuletõrjeinventar: tulekustutid, kastid liivaga, labidad, tünnid veega jm.

105. Kombineeri- ja peksuagregaatide juures peab olema nii töö vaheajal kui ka sunnitud seisakute puhul alaline valve.

106. Kartulivõtmismasinade transportööride puhastamine töötamisel on keelatud.

107. Kategooriliselt on keelatud töötada masinatel, millede jõuallikaks on traktori jõuvõtuvõll, kui nende kardaanvõllid ja -liigendid on kaitseteta.

Peedikoristusmasinad, linakitkumismasinad, linapeksu- masinad, linaropsimis-lõugutamismasinad, tuulamismasi- nad, sorteerimismasinad, triöörid, söödapurustajad, lüpsimasinad, koorelahutajad, tsentrifuugid ja muud põllu- majandusmasinad ning -riistad, millede käitamine toimub traktoritega rihmülekanne või jõuvõtuvõlli abil, samuti ka teiste mootorite või hobuajamitega, peavad omama oht- likel kohtadel kaitseid ning vastama käesolevates eeskirja- des ette nähtud ohutu töö nõuetele.

108. Söötade töötlemise masinate ja loomakasvatuses töömahukate tööde mehhaniseerimiseks kasutatavate teiste masinate juurde lastakse töötama ainult isikuid, kellele on õpetatud nende masinatega ohutu töötamise meetodeid.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL HEKSLIMASINATEGA

109. Hekslimasinate toitevaltsid peavad olema varus- tatud kaitsekestadega vähemalt 350 mm sööterenni pikku- ses, arvates valtsidest. Töötamine hekslimasinaga, mil- lelt toitevaltsid on maha võetud, on keelatud. Hekslimasi- nade sööterenni pikkus peab olema vähemalt 1,1 m.

110. Hekslimasinate ja juurikalõikajate kettad või trumlid ja noad peavad olema varustatud kinnise kaitsekestaga.

111. On keelatud lasta hekslimasinat käima enne, kui ei ole veendunud kõrvaliste esemete puudumises masina ees ja transportööril. Enne masina käikulaskmist tuleb veenduda ta korrasolekus sel teel, et:

- a) keeratakse teda käsitsi;
- b) kontrollitakse, kas transportöör on sisse lülitatud;
- c) lastakse masin tühjalt käima, lülitamata sisse transportööri;
- d) lülitatakse sisse transportöör ja lastakse masinat tühjalt käia edasi- ja tagasikäiguga;
- e) kontrollitakse kinnitustelge.

112. Silomassi paigutamisel auku või kraavi on keelatud asetada masinat lähemale kui 1,5 m augu või kraavi servast.

113. Suudme ja toitevaltside puhastamine ummistunud massist kätega on keelatud; puhastada tuleb transportööri tagurpidikäigu sisselülitamisega.

114. Enne haljasmassi andmist transportöörile tuleb seda raputada, et vältida masinasse kõrvaliste esemete sattumist.

115. Enne silotorni laskumist viimase puhastamise eesmärgil tuleb tingimata kontrollida, kas seal ei ole tervele kahjulikke gaase.

116. Puhumistoru tõstmisel silotorni kohale on keelatud viibida tõstetava toru all.

117. Rihmülekanne traktorilt (mootorilt) masinale peab olema kaitstud. Silolõikamismasinaga töötamisel peavad seib ja rihm olema kaitstud külgedelt ja ülalt. Puistekolu-poolsest äärest peab seibi ja rihma kaitse olema kinnine.

118. Keelatud on töötada masinaga järgmistel juhtudel:

- a) kui ülekandel puuduvad kaitseeadeldised;
- b) masina värisemise korral;
- c) seibi viskumise korral;
- d) keti mahatuleku puhul ketiratastelt;
- e) labade löökide puhul vastu kaitsekesta;
- f) kui noad ja kinnitusrõngad on nõrgalt kinnitatud peavõlli külge;

g) kui poldid ja mutrid on nõrgalt kinnitatud.

119. Keelatud on masina töötamise ajal:

a) viibida ketaste asetuse joonel;

b) kinnitada polte, teha mingeid parandusi, määrida või minna kaitsekesta peale.

120. On keelatud töötada hekslimasinaga, kontrollimata nugade kinnitusi ja korrasoletkut, samuti ka nugade ja suudme vastu lõikava plaadi servade vahe tihedust.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL ÖLIKOOGIPURUSTAJATEGA, JUURVILJALÖIKAJATEGA, JUUR- JA MUGULVILJAPESIJATEGA

121. Rihmaseib, transmissioonirihm ja hooratas peavad olema varustatud kaitsetega.

122. On keelatud töötada kaitseteta, mis katavad hammasülekandeid ja nugadetrumlit.

123. Juurvilja tuleb masina nugadele ette anda ainult surumisseadeldiste või toitetigude abil. Mingil juhul ei ole lubatud juurvilja surumine puistekolus kätega.

124. On keelatud puhastada sõrmega musta vee väljalaskmise avasid.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL SÖÖDAAURUTAJATE JA -VESKITEGA

125. Katla müürimine, armatuuri monteerimine ning aurujuhtmete kohaleasetamine peab toimuma ranges kooskõlas tehase instruktiivkirjaga.

126. Enne armatuuri ja torude kohaleasetamist tuleb kontrollida, kas aurujuhtmestiku torudesse ei ole jäänud pärast aurutaja monteerimist kõrvalisi esemeid.

127. Enne söödaaurutaja katla kütmisele asumist tuleb kontrollida aurujuhtmete, ventiilide, kaitseklapi ja muu armatuuri korrasoletkut. Veepind katlas ei tohi olla kõrgem kui $\frac{2}{3}$ katla kõrgusest.

128. On keelatud alustada tööd rikkis veemööduklaasi, manomeetri või hüdraulilise kaitsepaagiga, väljavoolutoru ja kaitseklapiga.

129. Söödaaurutaja juurde peab olema välja pandud kasutamise ja ohutustehnika juhend.

130. Et väljavoolutorust väljaheidetav aur ja vesi ei

kõrvetaks inimesi, peab toru lahtine osa olema vastavalt kaitstud või viidud ohutusse kohta.

131. Manomeeter peab olema hästi valgustatud ja üles seatud nii, et ta näitajad oleksid söödaaurutajat teemindavale personalile selgesti nähtavad.

Surve söödaaurutaja katlas ei tohi ületada 0,25 atmosfääri.

132. Söödaaurutaja töötamise ajal ei ole lubatud juhtida katlasse vett toitepaagist siis, kui kraan ja paagi ventiil on avatud.

133. Keelatud on: lisada vett vesikaitsele sel ajal, kui katlas on auru surve; lasta veepinda katlas allapoole veemõõduklaasil olevat kontrolljoont; lasta auru aurutamistünni enne, kui tünni kaas ei ole tihedalt suletud, kaane kinnituspoldid aga tugevasti kinni keeratud; pärast aurutamise lõppu kõrvaldada tünni kaant, sulgemata aurukraani; avada söödaaurutaja aurutamistünni ilma kinnasteta.

134. Masinate МДУ-4, ММЖ-0,5 ja teistega teravilja jahvatamisel tuleb tarvitusele võtta abinõud jahutamise kogunemise vältimiseks. Pärast töö lõpetamist tuleb masin ja ruumid hoolikalt puhtaks pühkida.

135. On keelatud suitsetamine ja lahtise tule kasutamine ruumis, kus toimub teravilja jahvatamine.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL ELEKTRI-PÜGAMISAGREGAADIGA

136. Töötamine niisketes ruumides, niiskel või muld-põrandal, samuti ka töötamine jalatsiteta on keelatud.

137. Lammaste pügamine elektri-pügamisaparaadiga peab toimuma laudade või kuivade puitkilpide peal. Pügapate jalgade alla tuleb asetada kuivad puitkilbid või kummimatid.

138. Lülitid ja vinnaklülitid pügamisagregaatidel ja elektriülekanaliinidel peavad olema kinnist tüüpi, et vältida inimeste kokkupuutumist voolujuhtivate osadega.

139. Pinge all olevad seadmed — elektrimootori korpus, transformaatori korpus, vinnaklüli kate, pügamisagregaadi korpus ja teised — peavad olema maandatud või nullitud. Töötamine neid maandamata või nullimata on keelatud.

140. Kantava elektrijuhtmestiku jaoks tuleb kasutada

vähemalt 500-voldise isolatsiooniga juhtmeid. Pügamis-agregaadi kantavad elektrijuhtmed tuleb riputada tuge-
dele.

141. Harujuhtmed tuleb maandamisjuhtmete külge ühendada kas keevitamise või kinnikruvimise teel. Maandamisjuhtme otsad kinnitatakse pikkade metallvarraste, maanduselektroodide külge (tavaliselt gaasitoru või raudkangi külge), millede pikkus on vähemalt 2 meetrit.

142. Agregaadi töö eest vastutav isik peab süstemaatilisel jälgima mootori isolatsiooni, kantava võrgu ja kogu maandamisvõrgu seisundit.

143. Elektri-pügamisagregaati teenindavad töölised peavad hästi tundma elektriohutuse eeskirju ja elektri-
voolu tekitatud kahjustuste puhul esmaabi andmise ees-
kirju.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL LÜPSIMASINATEGA

144. Vaakuumpump, elektrimootor (mootor) ja jaotus-
kilp peavad olema paigutatud eri ruumi.

145. Pumba ja elektrimootori (mootori) rihmaseibid ja ülekanderihmad peavad olema paigutatud seinä äärde ja varustatud kaitsmetega.

146. Elektrimootori ja teiste elektriseadmete korpused tuleb tingimata maandada.

147. Lülitid ja kaitsmed peavad olema kinnist tüüpi.

148. Vahemaa elektrijuhtmete ja torustiku vahel, mis asetseb hoone sees, peab olema vähemalt 10 sm.

149. Lüpsimasina mootori ja pumba töötamise ajal on keelatud neid puhastada, õlitada laagreid, panna peale rihma, vahetada kaitsmeid ja kõrvaldada agregaadi rik-
keid.

150. Kategooriliselt on keelatud hoida masinaruumis petrooleumi, bensiini ja muid kergestisüttivaid aineid. Ruumis peab alati olema laenguga täidetud tulekustutaja ja kast liivaga.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD FARMI RIPP- JA MAAPEALSE TRANSPORDI TEENINDAMISEL

151. Ripp- ja maapealsete raudteede monteerimisel tuleb kinni pidada järgmistest tingimustest:

a) tuleb tagada ohutud läbikäigud inimestele ja loomadele;

b) ei tohi olla tee kallakuid, mis võimaldavad vagonettide veeremist iseenesest;

c) vagonette lükkavate töötajate jaoks peavad olema rajad;

d) sissesõit hoonesse peab o'lema ohutu.

152. Enne kallutatavate vagonettide laadimisele asumist tuleb kohustuslikult kontrollida kere kinnituseadeldiste korrasolekut ja tugevust.

153. Ei o'le lubatud koormata vagonetti üle temale määratud normi.

154. Inimeste sõitmine vagonettidel, samuti nende viibimine vagonettide liikumisteedel on keelatud.

155. Vagonetti võib veeretada ainult enda ees.

156. Keelatud on vagonettide liikumine teesadel, kustatakse tee remonti.

157. Kõik rippraudtee hargnemis- ja pöörangukohtade ümberlüülimise trossid koos käepidemetega peavad olema riputatud konksudele, kõrvale vagonettide liikumisteest.

158. Kallutatavate vagonettide tühjendamisel peab tööline seisma vagoneti otsa, mitte aga külje kohal.

159. Öösel peavad vagonettide liikumisteed olema hästi valgustatud.

160. Rippraudtee rööpa otstesse tuleb asetada kaitsed, mis ei lase vagonettidel rööbastelt maha joosta.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD LOOMAKASVATUSFARMIDES VEEVÄRGI TEENINDAMISEL JA EHITAMISEL

161. Elektrimootorite ülesseadmisel pumbamajade ruumidesse tuleb ette näha kaitsmed kõigile jõuülekandeseadmetele.

162. Üksikute agregaatide vahel peavad o'lema vahekäigud, mis on küllaldased seadmete teenindamiseks.

163. Välise torujuhtmete jaoks kraavide kaevamisel tuleb seinad tugevasti toetada. Kraaviseinte tugede lahti võtmist alustatakse altpoolt.

164. Torud tuleb kohale asetada veeretamisega korrasolevate köite abil, millel puuduvad sõlmed ja puntrad, või plokkide ja kolmeharulise toe abil.

165. Kategooriliselt on keelatud inimeste viibimine kraavis raskuse (torude) allalaskmise kohas.

166. Jaotustorude otste ühenduskohtade ühel joonel asumise, samuti ka otsaflantside aukude kohakuti asetamise kontrollimisel tuleb tingimata kasutada vastavaid seadeldisi. On keelatud teha seda sõrmede või käte abil.

167. Kaevude remontimisel või ülevaatamisel tuleb juhul, kui tööline peab laskuma kaevu, kinni pidada järgmistest ettevaatusabinõudest:

a) enne kaevu laskumist tuleb veenduda, kas seal ei ole lämmatavaid maagaase. Kontrollimiseks lastakse kaevu küünal või lamp;

b) enne kaevu laskumist panna tingimata ümber keha kaitsevöö või siduda endale ümber nõör, mida peab kinni hoidma üleval teine tööline;

c) transpordivahendite pealesõidu ning inimeste ja loomade kaevu kukkumise vältimiseks tuleb kaev piirata kolmejalgsete pukkidega.

168. On keelatud läbi lõigata surve all olevat veevärgitorustikku või torude otsi lahti võtta.

OHUTUSTEHNIKA ESKIRJAD TUULEMOTORITE MONTEERIMISEL JA TEENINDAMISEL

169. Kõrgel asetsevate tuulemootorite monteerimisele ja remontimisele lastakse ainult isikuid, kes on arstlikult läbi vaadatud.

170. Tuulemootorite teenindamisel ei tohi panna selga laiü rōivaid, mis võivad hammasrataste ja mootori teiste pöörlevate osade külge kinni jääda.

171. Kõik lahtised liikuvad osad (seibid, hammasratad, rihmülekanded jms.) peavad olema kaitstud.

172. Kõrgel töötamiseks tuleb ehitada platvormid vähemalt ühe meetri kõrguse kaitsevõrega ja tiheda põrandaga. Ka platvormile viivatel treppidel peavad olema kaitsevõred.

173. Tuulemootori rootori remontimisel ja selle tehnilisel hooldamisel peab tööline kohustuslikult kasutama kaitsevööd ja siduma enese kinni vähemalt kahe meetri pikkuse nõoriga. Kaitsevööd ja nõõri hoitakse kuivas ruu-

mis ning enne tarvitamist tuleb neid proovida 100 kg raskusega.

174. Töötamisel puust mastidel ja elektriliini postidel tuleb kasutada ainult korrasolevaid jalaraudu ja kaitsevööd.

175. On keelatud ronida torni vööde ja ristsidemete abil, mis on märjad ja kaetud härmatisega.

176. Tõustes redelit mööda tuleb tööriistu tingimata kanda tööriistadekotis, suuremad tööriistad aga tõsta üles nööriaga.

177. Töötades kõrgel tuleb tööriistu ja detaile kasutada täpselt, asetamata neid kohtadesse, kust nad võivad kukkuda (kaitsevõrelt, platvormi äärelt jne.) ja vigaslada all torni juures viibivaid inimesi.

178. Ilma all viibivaid inimesi hoiatamata ei tohi torni ülemiselt platvormilt midagi alla visata.

179. Tuulemootori töötamise ajal on keelatud viibida torni ülemistel redelitel.

180. Tuulemootori ohutuks tõstmiseks (torni otsa) on tööjuhataja (brigadir) kohustatud instrueerima brigaadi liikmeid.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL MULLAKAEVAMISMASINATEGA

181. Mullakaevamismasinatega töötamisel võimalike õnnetusjuhtumite ärahoidmiseks rakendatavate ennetusabinõude aluseks on mullakaevamismasinatate ehituse tundmaõppimine, nende teenindamine ja juhtimine, töökoha õige organiseerimine ja kinnipidamine tootmisprotsesside tehnoloogiast. Seejuures tuleb arvesse võtta masinate kasutamise iseärasusi kompleksse mehhaniseerimise korral.

182. Masina ja mehhanismi igakordsel käivitamisel tuleb anda hoiatav helisignaali, mis peab olema igal masinal ja mehhanismil.

183. Tööplatsi ettevalmistamisel tuleb täita ohutustechnika nõudeid eraldi iga tööliigi kohta, kompleksse mehhaniseerimise puhul aga — arvestades masinate koostöötamist. Töökohad iga masinat teenindava personali jaoks peavad olema sobivad, kindlustama töölisele tööprotsessis kindla asendi, kogu tööobjekti hea nähtavuse, kaitse sademete eest ning omama küllaldase loomuliku või kunstliku

valgustuse ja kindlalt töötava klaasipuhastamise süsteemi.

184. Vähemalt kord viie päeva jooksul tuleb üle vaadata kõik tõstemasinade, ekskavaatorite, skreeperite, buldooseriite ja traktorlaadijate terastrossid ja ketid, tõsteseadeldiste trosse tuleb aga kontrollida iga päev.

Juhul kui trossi ülevaatusel avastatakse selle 1 m pikkuses lõigus 10% (või rohkem) katkenud traate, praagitakse selline tross ja ta tuleb asendada. Trosside jätkamine sõlmedega, klambritega ja igasugusel muul viisil on keelatud.

185. Masinate ja mehhanismide iga liiki remont ja tehniline teenindamine (puhastamine, õlitamine jm.) peab toimuma ainult pärast nende täielikku peatamist. Nende tööde teostamine masina käigu (töötamise) ajal on keelatud.

186. Masinate ja mehhanismide tehnilisel teenindamisel ja remontimisel tuleb tarvitusele võtta kõik ettevaatusabinõud, et masin ja selle üksikud liikuvad osad ei nihkuks paigalt ära nii oma raskuse kui ka mootori töötamise mõjul.

187. Võllid ja teljed peavad olema kinnitatud vastu pidavalt, nii, et oleks täiesti võimatu nende pikinihkumine. Ülekandemehhanismide laagrite ja kaitsekestade kohalt väljaulatuvad võllide otsad tuleb kaitsta mitteliikuvate kapslitega.

188. Mehaanilise ajamisega masinate juhtimisele võib lasta isikuid pärast nende teadmiste ja antud masinaga praktilise töötamise oskuse kontrollimist ning juhul, kui neil on olemas vastavad tunnistused eksamite sooritamise kohta tehnilise miinimumi ja ohutustehnika eeskirjade tundmise alal.

189. Masinad ja mehhanismid tuleb üles seada ja kinnitada tugevale alusele, kooskõlas arvestusega. Juhul kui mittestatsionaarsed masinad seatakse üles lahtisesse kohta, peab olema kõrvaldatud nende iseenesest äranihkumise või ümbermineku võimalus raskustungi mõjul.

190. Töövabal ajal tuleb kõik ehituse territooriumil olevad masinad ja mehhanismid seada niisugusesse seisukorda, mis ei võimalda nende käivitamist; käivitusseadised peavad olema välja lülitatud ja suletud.

191. Masinate ja mehhanismide monteerimis-, demonteerimis- ning remonttööde teostamise kohal, samuti

nende ekspluateerimise kohal on keelatud viibida isikutel, kellel ei ole tegemist tööga masinate juures.

192. Võllid, ülekanderihmad koos rihmaratastega ning hammasrattad, kettülekanDED, friktsioonkettad, muhvid jm. peavad olema neile võimaliku ligipääsu kohtades varustatud kindlate kaitsmetega.

193. Esmaabi andmiseks töökohal peab ekskavaatoritel olema väliapteek vajalike ravimitega.

194. Mulla autosse laadimisel on ekskavaatori kopa juhtimine autojuhi kabiini kohale kategooriliselt keelatud.

195. Trossi ja poomi survemehhanismi rullide õlitamine ekskavaatori töötamise ajal on keelatud.

196. On keelatud remontida ja reguleerida masinate ja ekskavaatori mehhanisme, kui peasidur on välja lülitamata.

197. Roomikute pööramine tõusudel, samuti tööliste viibimine ekskavaatori taga märke sõitmise ajal on kategooriliselt keelatud.

198. Ekskavaatorite liikumine mullavallidel ja süvendi nõlvade läheduses on lubatud tingimusel, et vahekaugus iga roomiku ja nõlva ääre vahel oleks vähemalt 5 m ja kallak 1 : 1,5 m.

199. Ekskavaatori liikumisel peab poom olema asetatud piki ekskavaatori liikumise telge ja kopp tõstetud mitte kõrgemale kui üks meeter maapinnast. Laskumistel ja tõusudel peab poom olema asetatud tõsupoolsele küljele piki liikumise telge.

200. Mullakaevamisel on keelatud asetada ekskavaatorit süvendi kallakule. Ekskavaator tuleb paigutada horisontaalsele pinnale. Süvendi kallakud peavad olema 1 : 1,5 m. Enne töö algust peab masinist saama täpse juhise maa-aluste seadmete sügavuse ja asukoha kohta. Juhul kui töötamise ajal avastatakse maa-aluseid seadmeid (kaableid, torujuhtmeid jms.), tuleb töö viivitamata katkestada, jätkates seda alles pärast töödejuhatajalt vastava loa saamist.

201. Rippuva koorma või täidetud kopa puhul on keelatud muuta poomi kaldenurka. Kopa täitmise ajal on keelatud kasutada pöörde- ja liikumismehhanisme.

202. Ekskavaatori ümbermineku või poomi murdumise vältimiseks on keelatud raskust tõsta konksuga kusagilt kõrvalt. Raskust tuleb haarata ja tõsta rangelt otseloodis ning poomiga ühel tasapinnal.

203. Ülestõstetud kopa või raskuse puhul on keelatud teostada igasuguseid pidurite reguleerimisi.

204. Ülestõstetud raskuse puhul pöörete teostamisel ei ole lubatud ülemist platvormi järsult pidurdada.

205. Töötamise ajal on kõrvaliste isikute viibimine ekskavaatoril keelatud.

206. Ekskavaatori töötamise ajal ei ole alumisel brigaadil lubatud teostada mingeid tööplatsi tasandamise töid. Tasandamine peab toimuma masinisti korraldusel pärast ekskavaatori peatamist ja kopa toetamist vastu maad.

207. Juhul kui otsekopaga töötamisel pinnas ei hakka loomuliku kaldenurga all varisema, tekitatakse varisemine kunstlikult, uuristades pinnast pikkade lattide otsa asetatud tuuradega. On keelatud labidaga uuristada pinnast, seistes pinnase libisemise suunas.

208. Töötamise ajal või ekskavaatori seisu ajal on keelatud viibida ekskavaatori ees tööeel või ekskavaatori all.

209. Kopa puhastamine alumise brigaadi poolt peab toimuma masinisti teadmisel ja loal ning ekskavaatori seisu ajal.

210. Inimeste tõstmine kopaga ning inimeste viibimine kopa all ja ekskavaatori poomi tegevuse tsoonis on kategooriliselt keelatud.

211. Ekskavaatori läbisõitmisel elektrijuhtmete alt peab vahekaugus juhtme ja ekskavaatori vahel olema üle 6000 V liinipinge juures vähemalt 2 m ja kuni 6000 V pinge juures vähemalt 1,5 m.

212. Öisel töötamisel peavad tööesi, kopa tühjendamise koht ja ekskavaatori siseruum olema valgustatud. Valgustuse puudumisel on töötamine ekskavaatoriga öösel keelatud.

213. Trossi vahetamine sel ajal, kui kopp asub tööeel äärel, on keelatud.

214. Töö lõpetamisel on keelatud jätta koppa rippasendisse.

215. Sissevarisemiste vältimiseks on keelatud jätta tööeel ülaossa rippuvaid maalahmakaid.

216. Töötamisel pehmes pinnases tuleb ekskavaator asetada erilistele alusmattidele.

217. Ekskavaatori tööeel kõrgus ei tohi ületada:

a) otsekopaga töötamisel — suurimat kopa tõstmise kõrgust;

b) draglaini töövarustusega töötamisel — suurimat kaevamissügavust ekskavaatori antud seisupinna juures.

218. Kahe masina üheaegne töötamine teineteise järel on lubatud tingimusel, et vahemaa nende vahel ei ole lühem kui 20 m. Haakemasinat (greiderit või skreeperit) vedaval traktoril, samuti ka autogreideril peab olema helisignaali. Enne traktori liikumise muutmist pidurdamisega, pööretega või peatamisega peab masinist iga kord andma hoiatussignaali.

219. Masinate peatumise korral maanteel tuleb nad piirata punaste lipukestega, öösel aga punaste laternatega vastavalt gabariidile.

220. Haakemasinate transportimisel teid mööda, kus võib esineda üle kümnekraadilisi pikikallakuid, tuleb tagada pidurdamise võimalus.

221. Enne mullatööde algust tuleb töötlemisele kuuluv maa-ala puhastada kõrvalistest esemetest (puud, kändud, suured kivid), mis võivad takistada masinate töötamist ja põhjustada nende purunemist.

222. On keelatud istuda skreeperile, kraavikaevamismasinale või nende raamidele masinate liikumise ajal.

223. Skreeperi ja kraavikaevamismasina transportimine (tööplatsi piiridest väljapoole) ilma kopa ja kraavikaevamismasina tööorganite kinnitamiseta ülemisse asendisse on keelatud.

224. Kategooriliselt on keelatud viibida kopas ja teha selles ükskõik milliseid töid, kui eesmine siiber, mida hoiab kinni ainult polispasti süsteemi tross (skreeper Д-147), on üles tõstetud.

Juhul kui on tarvis teha töid ülestõstetud eesmise siibriga, tuleb see kinnitada keti abil kaare või poomi külge.

225. Remont- või muude tööde teostamisel on keelatud viibida ülestõstetud kopa ja kraaviadra all, mida hoiab kinni ainult tross või hüdrauliline silinder. Juhul kui on vajadus teha töid kopa või kraaviadra all, tuleb viimased asetada erilistele tugeledele.

226. Mullakühvel (skreeper) peab olema haagitud traktori külge jäiga haakeseadmega. Haakimine toimub vahetult tiisli haakekonksu külge mutriga pol'di abil.

227. Pinnase kaevandamine on lubatud järgmiste

maksimaalsete kaldenurkade puhul: pikikallak — 10°, põikkallak — 8°.

228. Greideri liikumise ajal on kategooriliselt keelatud:

- a) eemaldada puujuuri ja kive noa või hõlma alt;
- b) minna üle pukseerimistrossi või keti;
- c) istuda greideri telgedel või raamil.

229. Pukseerimisketid ja -trossid peavad olema varustatud haakeaasade ja -konksudega. On keelatud kasutada pukseerimistrosse ja -kette, millel on sõlmed sees. Enne töö algust tuleb trossid ja ketid läbi proovida.

230. Töötamise ajal peab masinist pidevalt kinni hoidma roolirattast ja juhtimismehhanismide käepidemetest (eriti siis, kui tööplats on kallak).

231. Greideri pööramine tööplatsi otsas ja järskudel käänakutel tööesse sissesõitmisel peab toimuma esimese käiguga.

232. Greideri transportimisel üle silla peab traktor liikuma esimese käiguga. Üksikudel juhtudel tuleb greider lahti haakida ja sillast üle vedada pika trossi otsas.

233. Greideri transportimisel tunduva kallakuga (kuni 10°) teed mööda tuleb greider kinnitada traktori külge jäiga haakeseadmega.

234. Juhul kui buldooser lükkab mulla kallakust alla, on keelatud juhtida hõlma nuga üle kallaku ääre.

235. Kui buldooser liigub mööda kallakpinda, tuleb jälgida, et hõlm ei riivaks pinnast. On keelatud traktoriga liikuda ülesmäge koos buldooseriga juhul, kui pikikallak ületab 25°, samuti laskuda koos pinnasega, kui kallak ületab 35°, ning teostada töid, kui põikkallak ületab 30°.

236. Traktorile monteeritud buldooseri transportimisel peab ülestõstetud hõlm olema kinnitatud traktori raami külge.

237. Vihmase ilma puhul on savise pinnase teisaldamine keelatud.

238. Hõlma monteerimine traktorile ja selle demonterimine peab toimuma mehaaniku vahetul juhtimisel ja juuresolekul.

239. Hõlma raskeid osi tuleb tõsta korrasolevate tungraudade ja talidega. On keelatud selleks kasutada hoobasid ja muid mitteküllaldase vastupidavusega vahendeid.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL MÜRKKEMIKAALIDEGA

240. Seemnete puhtimiseks mürkkemikaalide valmistamisel tuleb kohustuslikult kasutada respiraatoreid või vatt-tihendiga marlimähiseid, prille ja labakindaid. Peale selle tuleb kuivpuhtimisel riiete peale tõmmata kittel.

Tööde lõpetamisel tuleb üleriided iga päev hoolikalt puhastada, ihupesu aga vahetada 2—3 päeva tagant.

241. On keelatud viia erirõivaid ja respiraatoreid koju või hoida neid eluruumides. Erirõivad ja respiraatorid tuleb anda mürkkemikaalide lattu spetsiaalselt selleks määratud kohta.

On keelatud lasta mürkkemikaalidega teostatavatele töödele alaealisi, samuti ka imetavaid ja rasedaid naisi.

242. Võitluses põllumajandustaimede kahjurite ja haiguste vastu toimub mürkkemikaalide kasutamine agronoomide või spetsialistide juhatusel.

Enne töö algust tuleb töötajatele läbi viia vastav instruktaaž.

243. Pärast tööde lõpetamist tuleb ülejäänud kasutamata mürkkemikaalid arvele võtta ja saata viivitamata alalisse säilitamiskohta.

244. Anumad, milles hoiti mürkkemikaale või mürgitatud hõrgutussöötaid, tuleb mürgist puhastada ja hoida mürkide säilitamise laos. Need tuleb rangelt arvele võtta ja neid ei tohi mingil juhul kasutada toidu valmistamisel või koduloomade ja -lindude söötmisel.

245. Mürkkemikaalide lahuste või hõrgutussöötade valmistamise kohad tuleb pärast tööde lõpetamist ümber kända või kaevata.

246. Mürkidega töötamise juures on keelatud viibida kõrvalistel isikutel, eriti aga lastel.

247. Külvide ja istanduste viimane töötlemine mürkkemikaalidega peab olema lõpetatud vähemalt 30 päeva enne saagi koristamist, kapsaste töötlemine aga enne pea moodustamise algust.

248. Lahuste koostamisel ja mürgitatud hõrgutussöötade valmistamisel tuleb hoiduda selle eest, et mürk satuks silma, huultele või teistele kehaosadele, eriti aga higist niisketele kohtadele (kaenlaalustele, kubemetele).

249. Töötamise kohtadel ja eriti mürkkemikaalidega

töödeldud kohti läbivatel teedel tuleb välja panna hoiatavad sildid.

250. Mürkkemikaalidega töödeldud (piserdamisega, tolmutamisega, mürgitatud hõrgutussööta dega) kohtades ei ole loomade karjatamine lubatud enne 20—25 päeva möödumist.

251. Hoidlatesse ja aitadesse väljapandud, kahjurite poolt söömata mürgitatud hõrgutussöödad tuleb kokku koguda ja ära põletada või maasse kaevata elamutest, kanalatest, karjalautadest, veekogudest ja kaevudest kaugel asuvasse kohta. Aitadesse ja ladudesse väljapandud hõrgutussööta de arv peab olema teada.

252. Mürkkemikaalidega töötamise ajal ei ole lubatud suitsetada, juua ega einestada. Suitsetamiseks, joomiseks ja söömiseks tuleb määrata eriline koht, kuhu on keelatud sisseminerk erirõivais.

Enne söömist, joomist või suitsetamist tuleb tingimata pesta käed seebiga, pärast tööd aga ka nägu; eriti mürgiste ainetega töötamisel aga tuleb pesta kogu keha (duši all, saunas).

253. Mürkkemikaalidega töötajad ei või olla vahetult sellel tööl mitte kauem kui 6 tundi, kuivpuhtimise teedel ja tugeva toimega mürkidega töötamisel (olenemata nende liigist) — mitte üle 4 tunni päevas. Tööpäeva ülejäänud osa kasutatakse teistel, mürkidega mitte seoses olevatel teedel.

OHUTUSTEHNKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL PUHITUD SEEMNETEGA

254. Kõik laod ja ruumid mürkkemikaalide ja puhitud seemnete hoidmiseks peavad asetsema eluhoonetest ja laoruumidest vähemalt 50 m kaugusel. Nad peavad omama loomuliku ventilatsiooni, kindla katuse ja olema lukustatud.

Puhitud seemet võib külviks välja anda ainult administratsiooni kirjalikul korraldusel, milles on täpselt näidatud vajalik puhitud seemne kogus. Väljaandmine vormistatakse dokumendiga — saatekirjaga.

255. On keelatud puhitud seemnematerjali transportida koos toiduainetega, söödavilja või muude esemetega.

Kuivpreparaatidega puhitud seemneid on keelatud vedada lahtiselt ilma taarata.

256. Töötajad, kes veavad puhitud seemneid, peavad olema instrueeritud nende käsitlemise korrast.

257. Külvist järelejäänud puhitud seemneid on kategooriliselt keelatud kasutada toiduks, samuti ka loomade ja lindude söödaks. Puhitud seemnete töötlemine (läbipesimine, tuulutamine jms.) selleks, et kasutada neid edaspidi toiduks või loomade ja lindude söödaks, on kategooriliselt keelatud.

258. Külvist järelejäänud puhitud seemneid on kategooriliselt keelatud anda teraviljasalve vastuvõtupunkti-
dele või segada puhtimata seemnetega.

259. Pärast kogu puhitud seemne külviks väljaandmist tuleb vabanenud ruumid, kus hoiti puhitud seemneid, hoolikalt puhastada. Ruumi mahavarisenud puhitud terad pühitakse kokku ja põletatakse; ruume pestakse hoolikalt veega, mille järel seinad valgendatakse lubjaga.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD LADUDE JA AITADE DESINFITSEERIMISE TÖÖDEL

260. On keelatud teostada töid kloorpikriiniga, väävelsüsinikuga ja väävelsüsiniku fraktsiooniga lähemal kui 50 m eluruumidest ja majandushoonetest (karjalaudad, kanalad, sigalad jm.), samuti teostada töid väävelsüsinikuga ja väävelsüsiniku fraktsiooniga lähemal kui 50 m raudteedest.

261. Töötamise ajal väävelsüsinikuga ja väävelsüsiniku fraktsiooniga, samuti ka territooriumil, kus teostatakse ruumide desinfitseerimist, on keelatud suitsetada, teha tuld ja läita tuletikke lähemal kui 50 m töödeldavast ruumist.

262. Juhul kui väävelsüsinikuga või väävelsüsiniku fraktsiooniga desinfitseeritavas ruumis asuvad elektri-juhtmed, tuleb viimased enne töö algust kohustuslikult väljastpoolt ruumi välja lülitada (läbi lõigata). Ruumis ei tohi hoida kuumi metallesemeid, niisket taarat ja isesüttimisohus olevat teravilja ning toiduaineid.

263. Ruumides, kus kavatakse läbi viia desinfitseerimine väävelsüsiniku või väävelsüsiniku fraktsiooni suitsuga, on keelatud kütta ahjusid üks päev enne tööde teostamist, samuti ka tööde teostamise päeval. Väävelsüsinikku ei tohi kasutada köetavates ruumides, sõltumata küttesüsteemide liigist.

264. Sepikojad, töökojad ja teised hooned, kus töötatakse tulega ja mis asuvad 50-meetrises tsoonis, tuleb suitsuga desinfitseerimise ajaks sulgeda.

265. Enne kloorpikriiniga, väävelsüsiniku fraktsiooniga või väävelsüsinikuga gaasitamist suletakse või määratakse kinni ukсед, välja arvatud väljapääsu uks, mis määratakse kinni kohe pärast gaasitamist. Väävelsüsinikuga ja väävelsüsiniku fraktsiooniga gaasitamisel ei tohi plahvatuse vältimiseks uksi ja aknaid naeltega kinni lüüa.

266. Desinfitseeritavaid ruume tuleb tööde algusest kuni nende täieliku lõpetamiseni nii ööl kui ka päeval valvata. Valve peab asuma 20 m kaugusel gaasitatavast ruumist; kuni gaasitamise lõpuni ei tohi lasta lähedale ühtegi isikut, kes ei võta osa desinfitseerimistöödest.

267. Kõik tööd taara avamise, mürkide ümbervalamise ja gaasiga desinfitseerimise alal toimuvad respiraatorites tüüp БК (mark B kollase karbiga), kummist labakinnastes ja rinnaesisega varustatud põllega. Peale selle peavad väävelsüsiniku fraktsiooniga töötajatel olema jalas kummijalatsid.

268. Väävelsüsiniku ja väävelsüsiniku fraktsiooni tunnide ja teist liiki taara avamisel ei ole lubatud kõrke soojendada ega neile mingi esemega lüüa, mille tõttu võib tekkida kohalik soojenemine ja süttimine.

269. Väävelsüsinikku ja väävelsüsiniku fraktsiooni tuleb ümber valada kummist sifooni abil (suuga imemine on kategooriliselt keelatud) õhu käes ja päevavalgusel. Ämbrid, millega neid mürke laiali kantakse, tuleb kohustuslikult katta märgade kaltsudega.

270. Väävelsüsinikku ja väävelsüsiniku fraktsiooni on keelatud kasutada piserdajatega töötamisel.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TSÜAANPLAVI JA KLOORPIKRIINI KASUTAMISEL

271. Tsüaanplavi ümberpuistamine ning kloorpikriini ümbervalamine väikestesse nõudesse peab toimuma vabas õhus või hästituulutatud ruumis respiraatorites tüüp БК (mark B kollase karbiga). Töötajatel peavad olema labakindad ja rinnaesisega põlled. Pärast tsüaanplavi ja kloorpikriini võtmist plekknõust või tunnist tuleb viimased tihedasti sulgeda. Juhul kui tsüaanplavi hoi-

takse pleknõus kauemat aega, tuleb viimane pärast tsüaanplavi igakordset väljavõtmist kinni joota.

272. Töötamisel k'oorpikriiniga ja tsüaanplaviga peavad töölised asetuma nii, et mürgised aurud ei satuks (ei kanduks tuulega) tööliste peale.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD REMONDITÖÖKOJA TERRITOORIUMIL

273. Töökoja territooriumil peavad olema:

a) tehtud vajalikud planeerimistööd, mis kindlustavad vee äravoolu hoonete ja ehituste juurest ning platsidelt, läbisõiduteedelt ja jalgradadelt;

b) korras teed ja tuletõrjeläbipääsud, mille juures on kinni peetud nõutavatest gabariitidest ja lubatavatest kallakutest.

Teede laius:

a) ühesuunalisel liiklemisel peab tee laius olema võrdne põllumajandusmasina suurima gabariitlausega pluss 1,8 m;

b) kahesuunalisel liiklemisel peab tee laius olema võrdne põllumajandusmasina kahekordse gabariitlausega pluss 2,7 m.

274. Territoorium peab olema varustatud tuletõrje- ja majandusinventariga.

275. Maa-alad, mis asuvad tootmis- ja sanitaar-elutubeliste ruumide uste (väravate) juures, peavad olema kõva sillutisega.

276. Platsid ja katusealused põllumajandusmasinate ja autode hoidmiseks ja parkimiseks remonditöökoja territooriumil peavad asuma juurdesõiduteede ääres ja olema tugeva kattega.

277. Läbisõiduteed, rajad, remondiplatsid (lahtised) ning välistrepid peavad olema puhastatud porist ja lumest ning jäätumise korral liivaga üle riputatud.

278. Remonditöökoja territooriumi tuleb süstemaatiliselt puhastada prügist ja kõrvalistest esemetest.

279. Ehitus- ja muude materjalide ning esemete (palgid, lauad, tellised jne.) ladumisel ja sorteerimisel tuleb võtta tarvitusele abinõud nende varisemise ja veeremise ärahoidmiseks.

280. Reservuaarid, paagid ja muud mahutid kütuse ja määrdeainete hoidmiseks tuleb paigutada spetsiaalselt

selleks määratud territooriumi osale vastavalt tuletõrjenormide nõuetele.

281. Vee tagavaramahutid peavad olema pealt kaetud või 1 m kauguselt piiratud okastraataia või püsttaraga.

Vee tagavaramahutite ja gradeerimisbasseinide kasutamine suplemiseks ja muuks otstarbeks on keelatud.

282. Et vältida elektrilöökidest tingitud õnnetusjuhtumeid, tuleb iga päev jooksvalt üle vaadata elektrijuhtmed ja nende toed ja postid, mis asuvad remonditöökoja territooriumil. Nimetatud ülevaatus tuleb eriti hoolikalt läbi viia pärast tugevat tuult, vihma, lumesadu või jäätumist.

Katkenud, rippuvate või maas lamavate elektrijuhtmete avastamisel tuleb viivitamatult tarvitusele võtta abinõud, et ära hoida mööduvate inimeste võimalikku lähenemist juhtmele. Möödumine on lubatud mitte lähemalt kui 5 m kauguselt, arvates katkenud juhtme otsast.

283. Traktorite, iseliikuvate masinate ja autode liikumiskiirus remonditöökoja territooriumil ei või olla üle 3 km tunnis, tootmisruumides aga mitte üle 2 km tunnis.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD REMONDITÖÖKOJA TOOTMISRUUMIDES

284. Ruumid, mis on ette nähtud sepatöödeks, keevitus- ja vasesepatöödeks, detailide pesemiseks, laudsepa-, maalri- ja muudeks töödeks (millede suhtes on ette nähtud mitmesugused sanitaar-hügieenilised tingimused ja mis on tuleohtlikud), peavad olema üksteisest eraldatud ning kindlustatud tulekindlate ustega, mis on varustatud vedrudega nende iseenesest avanemise vältimiseks.

285. Iga töötaja kohta peab tootmisruumi mahtu olema vähemalt 15 m³ ja põrandapinda vähemalt 4 m².

286. Ruumi keskmine kõrgus põrandast laeni peab olema vähemalt 3,5 m.

287. Ruumide seinte ja lae sisepind peab olema sile ja ilma pragudeta.

288. Hoiu-, ülevaatus-, kokku- ja lahtimonteerimise ning remonttööde ruumide põrandad peavad olema vastava kõva kattega (betoonist, asfaldist), ilma pragude, lohkuude ja kühmudeta.

289. Remonttööde tegemine katusealustes ja lahtistel platsidel on keelatud; erandeid võib lubada ainult ajutistel töödel ja ainult suvel.

290. Töökohad traktorite, põllutöömasinate, autode ja tööpinkide ülevaatuseks ning kokku- ja lahtimonteerimiseks peavad olema varustatud tõste-transpordiseadmetega.

291. Vaatluskanalitel ja estakaadidel garaažides peavad olema kaitseäärised masinate kanalisse langemise või estakaadilt allakukkumise ärahoidmiseks nende edasilikumise ajal.

292. Kogu estakaadi pikkuses peab olema kindlalt kinnitatud käsipuu kõrgusega vähemalt 1 m ja alumise ääristusega 15 cm kõrguses.

Kui masinad liiguvad vooluviisiliselt üle vaatluskanalite ja estakaadide, siis peavad neis olema küljepoolsed sisse- ja väljapääsud.

293. Vaatluskanalite seintel ja põrandatel peab olema kõva kate (kiviplaadid, tsement, asfalt jms.).

294. Töökohtade ehitus masinate ülevaatuse ja kokkuning lahtimonteerimise ruumides peab täielikult ära hoidma töölistele masinatega juhusliku pealesõidu ohu.

295. Tööruumide siseuksed peavad avanema sellesse külge, kus asub lähem väljapääs hoonest, hoone välisüksed — väravad — peavad avanema aga väljapoole.

296. Kõikidel sissekäikudel ja sissesõiduteedel tööruumidesse peavad olema eeskojad (tuulekojad) tõmbetuule vältimiseks. Eeskodade sissekäiguksed ja ruumide välisüksed peavad olema varustatud sulgemisvedrudega.

297. Kaugus välis- ja siseuste vahel (sissekäikudel ja sissesõiduteedel) peab igas eeskojas olema niisugune, et nendest ustest sissekäigul või sissesõidul oleks võimalik üht ust sulgeda.

298. Akende ehitamisel ja laternate paigutamisel peab olema ette nähtud nende teenindamise võimalus.

299. Avatavad aknad ja framuugid, mis asuvad põrandast kõrgemal kui 2 m, peavad olema varustatud seadistega nende avamiseks ja sulgemiseks põrandalt; kui aknad asuvad põrandaga ühel tasemel, siis peab nende ees olema vähemalt 1 m kõrgune kaitsepiire (käsipuu), see akende osa aga, mis asub tööpingi kohal, peab olema kaetud võrguga.

300. Kõikides ruumides, mis on ette nähtud remonti-
töödeks, peab olema tagatud valgustus vastavalt GOST-i
normidele, küte ning nõuetekohane ventilatsioon.

301. Tööpingid, masinad, aparaadid, ventilatsiooni-
seadmed, õhutorud, lukksepatöölauad ja muud remondi-
töökodade ja tehaste statsionaarsed tootmisseadmed peav-
vad olema paigutatud selliselt, et neid oleks võimalik monte-
eerida, remontida ja teenindada mugavalt ning ohutult,
samuti nii, et nad soodustaksid tootmisruumide (põran-
date, seinte, lagede, akende) ja seadmete hoidmist nõuta-
vas sanitaarses seisukorras.

302. Töötavate transpordi- ja tõsteseadmete vabaks
liikumiseks peavad tootmisruumides olema tööpinkide,
masinate, aparaatide ning lukksepatööpinkide vahel vast-
tavad läbikäigud, kus oleks ühtlasi ette nähtud nõutav
vaba pind töödeldavate detailide ja osade asetamiseks
ning lisaks veel vähemalt 1 m laiune vahe läbikäiguks.

303. Materjale, detaile ja osasid ei tohi kuhjata töö-
kohtadele, läbikäikudesse ega läbisõiduteedele.

304. Töökohad tööpinkide, masinate ja aparaatide juu-
res peavad peale ruumi üldvalgustuse olema varustatud
veel nõuetekohase töökoha (kohaliku) valgustusega.

305. Ruumide — garaažide, kuuride ja katusealuste
kõrgus tuleb valida sellise arvestusega, et kõige suure-
mate gabariitidega masinatel oleks võimalik takistama-
tult läbi sõita, millele lisatakse veel 1,2 m tõsteseadmete
ehitamiseks.

306. Garaaži, kuuri ja katusealuse väravad (läbisõi-
duteed) peavad olema selliste mõõtmetega, mis vastavad
nendes hoitavate masinate gabariitidele:

a) laius 1 m suurem masina laiusest;

b) kõrgus 1 m suurem masina gabariitkõrgusest.

307. Garaažide, kuuride, katusealuste ja masinate
hoiuplatside põrandad peavad olema kõva ja tugeva kat-
tega, ilma pragude ja kühmudeta.

308. Garaažid, kuurid ja katusealused peavad olema
seadistatud tarvilike tõsteseadmetega (monorelsid, telfe-
rid, kraanad, talid).

309. Kõik garaažid, kuurid ja katusealused peavad
peale üldvalgustuse olema varustatud veel madalpinge-
elektrikandelampidega, pingega kuni 12—36 V.

310. Kõik hoonete ja ehituste defektid, mis ohustavad
julgeolekut, tuleb viivitamatult kõrvaldada.

311. Keelatud on ruumides kui ka väljas kuhjata seadmeid, materjale, tooteid, detaile jne. kohtadesse, kus nad takistavad valguse sissepääsu.

312. Akende, laternate ja valgustusarmatuuride puhastamiseks ning samuti läbipõlenud lampide vahetamiseks peavad olema ette nähtud seadmed või abinõud (pukkredelid, vardad jne.), mis tagavad ohutuse nendel töödel.

313. Suitsetamiseks peavad tootmisruumides olema eraldatud erikohad.

314. Laod tagavaraosade hoidmiseks ja väljaandmiseks peavad asuma kuivades ruumides, kus oleks kindlustatud loomulik õhuvahetus.

315. Laorumide kõrguseks tuleb võtta vähemalt 2,5 m põrandast laeni, sellise arvestusega, et tarbe korral oleks võimalik takistamatult kasutada transpordi- ja tõsteseadmeid raskete tagavaraosade teisaldamiseks ja lattu paigutamiseks.

316. Laorumidel peab olema kõva, tasane ja kindel põrandakate, mis tagab raskuste takistamatut teisaldamist.

317. Iga laoruum peab olema seadistatud lahtiste stellaažide, riulite ja eraldi suletavate kappidega, mis on varustatud sahtlitega.

318. Ladu teenindava personali takistamatu liikumise võimaldamiseks peavad olema stellaažide, riulite ja kappide vahel ette nähtud tarvilikud läbikäigud, mis vastaksid hoidmisele kuuluvate tagavaraosade gabariitidele, kuid mitte alla 1 m.

319. Ladude sissekäiguuste ees peavad olema eeskojad, laorumide sisemistel sissekäiguustel aga aknad, mille kaudu antakse välja tagavaraosi, ilma et nende saajatel oleks vaja siseneda laorumidesse.

320. Kui laorumides, mis ei ole köetavad, viibib pidevalt teenindavat personali, siis peavad seal olema ette nähtud soojustatud kabiinid — ruumid põrandapinnaga vähemalt 8 m², mis on sisustatud laua, tooli, pesemisnõu ja seebiga.

321. Kõikides laorumides peab olema küllaldane loomulik valgustus ning nõutav ventilatsioon.

322. Kõik laorumid tuleb hoida puhtad ja korras.

323. Tagavaraosade ülesladumiseks stellaažidele ja riulitele peavad olema täiesti kindlad kantavad trepid.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖPINKIDE JA MUU SISSESEADE ÜLESSEADMISEL JA EKSPLUATATSIOONIL

324. Kõik statsionaarselt töötavad tööpingid, masinad ja aparaadid ning muud tootmississeadised peavad olema paigutatud vastavatele tugevatele vundamentidele või alustele, mis on hoolikalt looditud, tugevasti kinnitatud, varustatud tarvilike konstruktiivsete ja täiendavate (mida nõuavad kohalikud töötingimused) kaitsepiirete ning -abinõudega selliselt, et nende seadmete teenindamine oleks mugav ja ohutu.

325. Kõiki tööpinke käivitavad ja teenindavad ainult selleks määratud isikud. Kõigil teistel isikutel on keelatud tööpinke käivitada ja nendel töötada.

326. Tööpink tuleb tingimata seisma panna tööriista vahetamisel, tööeldava eseme kinnitamisel või seadmisel, samuti ka eseme pingilt mahavõtmisel, tööpingi remontimisel, puhastamisel ja õlitamisel, puru ja laastude koristamisel ning töö lõpetamisel.

327. Tööpinkide kindlaks väljalülitamiseks üld- või rühmajami puhul tuleb erilist tähelepanu pöörata vaheajamite täielikule korrasolekule. Tööpingi käivitusseade peab olema paigutatud nii, et töölisel oleks mugav tööpinku käivitada ja seisma panna.

328. Rihmasid ümber paigutada astmelistel rihmarastatel pöörlemiskiiruste muutmiseks on lubatud ainult vastava tööriista abil või tööpingi täielikul seismisel.

329. Tööeldavad esemed peavad olema tööpingile täpselt kohale asetatud ja tugevasti kinnitatud.

330. Esemete töötlemisel, mis oma laiuselt või pikkuselt ületavad tööpingi gabariidid, tuleb võtta tarvitusele abinõud nende piiramiseks küllalt kindlate kantavate kaitseabinõudega.

331. Raskete esemete töötlemisel tööpinkidel tuleb tööeldavate esemete pingile tõstmiseks ja mahavõtmiseks kasutada tõsteseadmeid või -abinõusid.

332. Tööpingid, millel töötamisega kaasub kildude, laastude või sädemete eraldumine, varustatakse kaitseabinõuga ühes küllalt tugeva klaasiga silmade kaitseks. Klaas peab olema kinnitatud tööpingi külge tööriista ja tööpingil töötava isiku vahele. Selline kaitseabinõu ei tohi tööd raskendada.

Juhul kui tehnilised tingimused ei võimalda kaitse-

raami ehitamist, antakse ettevõtte administratsiooni poolt töölisel kaitseprillid.

333. Padrunid, mille pigistusnukkide kruvid ulatuvad välja, ümbritsetakse siledate ümmarguste katetega.

334. Lihvides viiliga eset, mille pealispinnal on sisse- ja väljalõikeid, tuleb viimastesse asetada puidust täitematerjal.

335. Lattdetailide töötlemisel revolver- või automaatpinkidel tuleb tähelepanu pöörata lati selle osa varjestamisele, mis asub pingi spindli taga, rakendades selleks: väikesel tööpinkidel — spindlitele kinnitatavaid ümbritsevaid torusid, rasketel pinkidel — sili-drilisi katteid, mida saab kinnitada alustele.

336. Tööpinkidel traaversite ja suportite tasakaalustamisel raskustega tuleb need tööliste jalgade vigastamise vältimiseks paigutada spetsiaalsetesse ümbritesse või lasta niivõrd madalale, et nende liikumispiirkond asuks põranda pinnast madalamal.

337. Freeside mittetöötav osa peab olema varjestatud.

338. Kui hõövelpinkide tagumine osa asub töökoja seina lähedal, siis peab seina juurde jääma täiesti vaba läbipääs, lausega vähemalt 0,7 m pingi töölaua maksimaalse käigu puhul.

339. Et vältida pingi töölaua lööke möödaminevatele töölistele, peavad pingi eesmisel osas olema eriliselt väljanihutatavad latid, mis on värvitud erepunaseks ning on ühtlasi ühel või teisel määral väljanihutatavad, sõltuvalt käigu ulatusest.

340. Käärid lehtmetsa lõikamiseks varustatakse laua ja kaitsevarvaga, mis kinnitatakse nii, et lõikekoht jääks töölisel nähtavaks.

341. Vedrukääride vastukaalud peavad olema nii raske, et kääri ülemise tera meelevaldne allalaskumine oleks võimatu.

342. Ring- või pöörlevatel kääridel varustatakse töölisepoolne külge rakistega, mis ei lase tööliste sõrmedel sattuda kääride tera alla.

343. Ketassaed metalli lõikamiseks varjestatakse ketta mittetöötava külje poolt kilpidega.

344. Laaste võib tööpingilt eemaldada käigu ajal ainult harja abil.

345. Balanssiiriga kruvipressid peavad olema varjestatud.

346. Pressid, vormimis-, stantsimis- ja püsthöövelmasinad ning mehaanilised vasarad, samuti nendega analoogilised masinad ja tööpingid, mis töötavad löögiga, peavad olema varustatud seadisega, mis hoiab ära käte vigastamise võimaluse nii alloleva matriitsi kui ka allaliikuva vasara pea (baaba) poolt.

347. Löökvasaratel peab olema seadis, mis hoiab vasara pea ülemises asendis, kui vasar on välja lülitatud.

348. Metallitöötlemispinkide ümber olev põrand peab olema tasase, kuid mitte libeda pinnaga.

349. Kogu seadmestik peab olema tema töötamise eest vastutavate isikute järelevalve all, kes on kohustatud jälgima ohutustehnika nõuete täitmist, puhtuserežiimi, tarvilike kaitsepiirete olemasolu ja korrasolekut.

350. Seadmete rikete avastamisel tuleb töö katkestada, kuni rikked on täielikult kõrvaldatud, ning üles riputada vastav silt, mis keelab töötamise sellel seadmel.

351. Uut ülesseatud või remonditud seadet võib käiku lasta ainult remonditöökoja juhataja loal, pärast seda, kui on kontrollitud, kas seade vastab ohutustehnika nõuetele.

352. Spetsiaalselt selleks eraldatud täisealiste kolhoosiliikmete abil tuleb süstemaatiliselt hoolikalt puhastada tsehhe laastudest ja metallipurust, samuti ka õlistest kaltsudest, puhastusnarmastest ning muudest tootmisjäätmetest.

353. Töökohad peavad kõigi tööpinkide ja lukksepatöölaudade juures olema varustatud puidust põrandarestidega.

354. Statsionaarsed puidutöötlemismasinad ja saekaatrid tuleb paigaldada tugevatele vundamentidele, hoolikalt kontrollida vesiloega (vaaderpassiga) ja pärast seda tugevasti kinnitada.

355. Igasuguseid puidutöötlemismasinaid, nii statsionaarseid kui ka teisaldatavaid, võivad käivitada ja teenindada ainult nende juurde määratud isikud, kes on vilunud töötama nendel masinatel. Kõigil teistel isikufel on nimetatud masinate käivitamine ja nendel töötamine keelatud.

356. Puidutöötlemismasinade toitevõllid, rullid ja muud sellesarnased seadised peavad olema varustatud kaitsmetega, mis takistavad tööliste sõrmede vahelehaaramist. Võl-

lide hammasülekaned peavad olema varjestatud või kaetud katete või kestadega, kusjuures nii ühtesid kui ka teisi ei või kasutada mingiks otstarbeks.

357. Puidutööilemismasinaid puhastada, pühkida ja õlitada, samuti lõikeriistu vahetada ning laaste ja saepuru masinatelt käsitsi koristada võib ainult pärast masinate täielikku seismajätmist.

358. Põrand puidutöötlemismasinate ümber peab olema tasane ja mitte libeda pinnaga.

359. Alla 40 sm pikkuste ja alla 7 sm paksuste detailide (esemete) hõõveldamisel lihthõõvelmasinatel puidu käsitsi etteandmisega tuleb materjali läbilükkamiseks kasutada erilisi klotse (nn. lükkeklotse).

360. Saekaatri kogu ajamimehhanism, nii alumisel kui ka ülemisel korrusel, nimelt: peavõll, vändad, kepsud (kargud), rihmarattad, hoorattad, friktsioonmehhanism, hammas- ja tiguülekaned, galli ketid, vastukaalud jm. peavad olema varjestatud ja kaetud tugevate metallkatete, kilpide ning kapslitega, selleks et vältida tööliste kokkupuutumist liikuvate detailidega.

361. Saekaatri alumisele korrusele tuleb ehitada seadis, mis takistab tema käivitamist ülemiselt korruselt ilma allolevatele töölistele teatamata. See seadis peab endast kujutama massiivset hooba lülituskahvli lukustamiseks, mis on pööratav masina aluse külge kinnitatud šarniiril ja mille väljalülitumine on välditud.

Saekaatri ülemise ja alumise korruse vahel peab olema kiireks liikumiseks kohane trepp, mis tuleb hoida puhas ning vaba igasugustest ummistustest.

362. Saekaatri seismajätmine ükskõik millises asendis toimub lintpiduri abil. Peale selle kasutatakse pidurdamiseks põkratast.

363. Põrandas olevad avad karkude (kettide, saepuru jne.) läbimiseks peavad olema piiratud vähemalt 150 mm kõrguste ääristega, et vältida töölise jalgade sattumist avadesse. Pilud mehhanismide gabariitide ja avade servade vahel ei või ületada 10 mm. Avade kuju peab täpselt vastama neid läbivate detailide piirjoontele. Ilma ääristeta võivad olla ainult avad, mis on ette nähtud saepuru ärapühkimiseks.

364. Saetav ümarpalk tuleb kinnitada juhtvagonetile nii, et see ei saaks pöörduda ja et iga osa püsiks jäigalt kuni saagimise lõpuni oma kohal.

365. Palkidest okste, pahkude, ebatasasuste ning muude defektide ärraraiumiseks, samuti naelte väljatõmbamiseks palgist peab saekaatri palkide etteandja olema varustatud kerge terava kirvega, mida hoitakse vastavas ümbrises töökoha vahetus läheduses.

366. Tööruumides ja saekaatri juures peab olema küllaldane valgustus. Saekaatritööliste silmade kaitsmiseks ereda valguse eest peavad kõik elektrilambid olema varustatud lambivarjudega (abažuuridega).

367. Materjalide ülesladumise kõrgus töökohal ei või ületada 1,7 m.

368. Kõik saed peavad olema õigesti paigutatud saekaatrisse, hoolikalt kinnitatud, ühtlaselt räsatud ja pingutatud; seda tuleb kontrollida iga kord, ka juhul, kui üks saag vahetatakse saeraamis.

369. Ketassae pind peab olema täiesti tasane. Iga kord enne saeketta asetamist ketassae võllile tuleb ketas hoolikalt üle vaadata ja kindlaks teha, kas ei leidu pragusid hammaste põhjades, tsentraalava juures või mujal. Isegi väikeste pragudega saeketaste kasutamine on keelatud.

370. Puidu etteandmise kohas peab saeketta hammaste liikumise suund olema ülalt alla.

371. Ülemise poolega töötava saeketta lauapealne osa peab olema kaitstud küllalt tugeva kaitsega, mida saab saeketta tasapinnas nihutada ja seada niivõrd madalale, kui võrd seda lubab saetav materjal.

372. Ketassae alumisel osal peab olema tihe kaitsevarje või ketas kaetud kahe kaitsekilbiga, mille vahekaugus teineteisest ei või olla üle 10 sm ja mis ulatuvad vähemalt 5 sm üle hammaste.

373. Ketassae saeketta taha peab olema asetatud kiilunuga.

374. Käsitsi etteandega ketassaagidel tuleb kasutada kaitseeadet, mis automaatselt avaneb, vastavalt saetava materjali paksusele.

375. Vaiguse puu pikisaagimisel, mille juures kiilunuga võib määruda vaiguga ja risustuda, eriti aga ümarmaterjali või prusside saagimisel, tuleb kasutada puit- või raudkiile, mis lüüakse käega saetud lõhesse.

376. Sae seismajätmisel juba ajamivõllist lahutatud, kuid veel edasipöörleva saeketta pidurdamine kõrvalt käte või puutüki abil on keelatud.

377. Saekaatri rööbastee peab olema paigutatud täpselt horisontaalselt ja samale tasapinnale põranda või maapinnaga.

378. Sõltumata sellest, kas saekettad on alt kaitstud rippuvate kilpide või kaitsekatetega, peavad ketassaagide laudad olema igast küljest kuni põrandani kaitstud vähemalt 25 mm paksustest laudadest tehtud siledade puitkilpidega.

379. Ketassael töötavat töölist ei tohi jätta järelevaatajata.

380. Saepuru kogumise augud peavad olema tehtud saekettast sellisele kaugusele, et saepuru väljavõtmisel ei oleks võimalik puudutada saeketast. Saepuru võtmine ketassael töötamise ajal on keelatud.

381. Pendelsaagidel või pedaalsagidel töötamisel on töölisel keelatud viibida sae kohal. Töökoht peab asuma küljel, soovitatav saest vasakul pool.

382. Pendelsae vastukaal peab olema sellise raskusega, et sae viimine tööasendisse nõuaks tööliselt teatavat jõudu.

383. Ülalt alla rippuva pendelsae ketta ülemine osa peab kuni töötava osani olema kaetud küllalt tugeva kaitsekilbiga, mis on kinnitatud sae raami külge.

384. Palkide saagimine, mille jämedus ületab saeketta lauvalt väljaulatuva osa kõrguse, on keelatud.

385. Iga vahetuse eel, samuti ka igakordsel seadmisel, tuleb saed üle vaadata ja kontrollida šablooniga, et hamba profiil oleks õige, et hambad oleksid õigesti teritatud, et hammastel ei oleks kiskusid ega sinist värvust ning et nad oleksid täpselt räsatud ja kõik terved, samuti tuleb kontrollida ka saagide seisukorda (praod, kaardumine, kurrud).

386. Raamsaagidel võib ühel sael kõige enam kolm hammast puududa, kuid seejuures kas või ainult kahe hamba järjestikku puudumine ei ole lubatav. Ketassaagidel on lubatud kõige enam kahe hamba puudumine erinevas kohas, kuid tingimusel, et sama arv hambaid lõigatakse maha diametraalselt vastas asuvalt küljelt. Hammaste puudumine lintsaagidel ei ole lubatud.

387. Keelatud on kasutada teritamata, neetimata ja räsamata saage.

388. Juhul kui masinal on mitu saagi, mis võivad töötada üksteisest sõltumata, siis peavad need saed, mis antud momendil ei tööta, olema välja lülitatud ja kaetud tihedate avadeta katetega.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖRIISTADEGA TÖÖTAMISEL

389. Töötajatele võib välja anda ainult korras tööriistu.

390. Käsivasarate ja pealelöömisvasarate tööpind peab olema kergelt kumer (mitte viltune ega ärataotud) ja nad peavad olema kindlalt kinnitatud elastsele ja tugevale ovaalse ristlõikega varrele.

391. Töötamisel ei ole lubatud kasutada vildaka või ärataotud löögiotsaga meislit või ristmeislit. Löökiide vältimiseks käe vastu peab meisli pikkus olema vähemalt 150 mm.

392. Töötamisel meisli või ristmeisliga on töötajad silmade kaitseks väljalendavate kildude eest kohustatud kandma kaitseprille, mis antakse neile administratsiooni poolt.

393. Kõvast ja haprast metallist toodete välja- või maharaiumisel tuleb tingimata kasutada kilbi-, sirmi- jne. kujulisi võrke, et kaitsta teisi isikuid väljalendavate kildude eest.

394. Käsitsi neetimisel kasutatavad needipea vormid, survetornid, alustoed jne. peavad vastama tugevus- ja ohutusnõuetele.

395. Viilid peavad olema tugevasti kinnitatud oma käepidemesse. Viile, kaabitsaid ja teisi tööriistu, millel on teravad otsad, on keelatud kasutada ilma käepidemeta.

396. Mutrivõtmete kasutamisel on keelatud kasutada vahelehti, pikendada üht võtit teise võtme või toruga, lüüa vasaraga võtmele, samuti lahti keerata mutreid meisli või vasara abil.

397. Tarbijale saabunud abrasiivinstrumendid tuleb kõikhoolikalt üle vaadata ja kontrollida puithaamriga koputamise teel.

398. Kõiki lihvimiskettaid, mille läbimõõt on 150 mm ja enam ning mis on ette nähtud töötamiseks ringkiirusega 15 ja rohkem m sekundis, tuleb vahetult enne lihvimispingile või terituspingile asetamist proovida pöörlemiskiirusel, mis ületab 50% võrra töökiiruse.

399. Ketaste pöörlemistugevust tuleb proovida spetsiaalselt selleks otstarbeks seadistatud pinkidel, mille konstruktsioon võimaldab proovitavate ketaste pöörlemiskii-
rust järk-järgult ja sujuvalt tõsta kuni proovikiiruseni.

400. Proovipinkide kambrid peavad olema küllalt tugevad, et proovitava ketta purunemise korral laialilendavaid tükke kinni pidada.

Malmi kasutamine proovimisingi kambri osadeks on keelatud. Iga proovimise ajal suletakse kamber täielikult.

401. Lihvimisingid ja terituspingid, mis töötavad jahutusega, varustatakse tolmu imevate seadistega.

402. Abrasiivketaste katted peavad olema valmistatud terasest või sepistatavast malmist ning tugevasti kinnitatud pinkidele. Kaitsekate valmistamine hall- või valgemalmist on keelatud.

403. Lihvimiskettale käsitsi etteantava eseme toetamiseks kasutatakse tugirauda või seda asendavat abinõu. Tugiraud peavad olema nihutatavad, selleks et neid vastavalt lihvimisketta kulumisele seada vajalikku asendisse.

404. Vahe tugiraua serva ja lihvimisketta tööpinna vahel ei tohi olla üle 3 mm, kusjuures tugiraua kettapoolses servas ei või olla mülke.

405. Igal lihvimiskettal lastakse pärast pingile asetamist töökiirusega tühjalt pöörelda vähemalt 5 minutit, kusjuures tingimata peab peal olema kaitsekate.

406. Töölise silmade kaitseks kettalt lendavate peente osakeste eest paigutatakse pinkidele nihutatavad murdumatu klaasist kaitse-ekraanid või antakse töölistele kaitseprillid.

407. Olemasolevate abrasiivinstrumentide kohta peavad olema kirjalikud juhendid nende laos hoidmiseks, kohaleasetamiseks, eksploateerimiseks ja tugevuse proovimiseks.

Märkus. Abrasiivkettaid läbimõeduga 150 ja rohkem mm hoitakse vertikaalasendis.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TRANSMISSIOONIDEGA TÖÖTAMISEL

408. Transmissioone kui jõuülekandeseadmeid, mis kannavad liikumise mootori rihmarattalt töömehhanismi rihmarattale, võib ehitada võllide komplektina, mille iga üksik võll peab asuma vähemalt kahel laagril.

409. Kõik rihmarattad peavad olema tasakaalustatud ja tugevasti võllile kinnitatud.

410. Mõlkide ja pragudega rihmarattaid ei ole lubatud kasutada töös.

411. Iga rihmaratta juures peab olema rihma pealetõmbaja, mis on ehitatud nii, et rihmarattalt rihmahoidjale lükatud rihm ei saaks kokku puutuda ei võlli ega transmissiooni teiste pöörlevate osadega.

412. Puitrihmarataste kasutamine on keelatud:

- a) löökkoormuse puhul;
- b) ringkiirusel üle 20 m sekundis;
- c) niisketes ruumides õhu relatiivse niiskusega üle 75%;
- d) mittekõetavates ruumides;
- e) ruumides, kus temperatuur on üle $+40^{\circ}$.

413. Transmissiooni pöörlevate osade väljaulatuvad mutrid, poldid, kiilud ja muud taolised osad peavad olema kaetud ümmarguste, siledate katetega.

414. Horisontaalvõlli ots, mis ulatub laagrist või hoone seinast välja, peab olema ümbritsetud kinnise kestaga.

415. Tööruumide ja tunnelite põrandatest, tööplatvormidest, galeriidest, töölavadest jne. vähem kui 2 m kõrgemal asuvad transmissiooni pöörlevad osad, nagu võllid, hammasrattad, rihmarattad, muhvid, friktsioonkettad jm., peavad olema varjestatud kinniste või võrkvarjetega.

Märkus. Transmissiooni ja selle osade varjestamine tavaliste käsipuudega on keelatud.

416. Läbi põranda ulatuvad transmissiooni osad, nagu rihmad, köied, ketid, võllid ja rullid, varjestatakse vähemalt 2 m kõrguseni põrandast. Varjestusel peab olema põrandalt arvates 20 sm kõrgune avadeta ääris.

417. Horisontaalsed rihmad, sõltumata nende laiusel, liikumiskiirusest ja asetuse kõrgusest, peavad olema varjestatud.

418. Kõik vertikaalsed ja kaldrihmad, mille kõrgus

põrandalt või tööplatvormilt on 2 m või vähem, sõltumata nende laiuusest ja liikumiskiirusest, peavad olema igast küljest piiratud 2 m kõrguse varjega, arvatès põrandast või tööplatvormist.

419. Kõik vertikaalsed ja kaldrihmad, mille laius on üle 150 mm, peavad olema igast küljest ja kogu pikkuses varjestatud, sõltumata nende asetuse kõrgusest ja liikumiskiirusest.

420. Igasugustel kiirustel töötavad ja igasugustes mõõtmetes tross-, hammas- ja kettülekanDED, sõltumata nende asendi kõrgusest, peavad omama kindlasti varjestust.

421. Ülekäigud — madalal asuvate transmissioonide peal asuvad katted — varustatakse ühe meetri kõrguste käsipuudega, millel on all vähemalt 20 sm kõrgune ääristus.

422. Transmissiooni liikumise ajal on keelatud kasutada kampolet, pulbreid, pastasid ja mitmesuguseid muid aineid rihmade libisemise vähendamiseks.

423. Rihmu, mille laius on vähem kui 75 mm, lubatakse käigu ajal peale tõmmata käsipealetõmbajaga, rihmu laiuks 75 ja rohkem mm aga ainult mehaanilise pealetõmbajaga.

424. Ilma pealetõmbajata on rihmade pealetõmbamine ja mahalükkamine käigu ajal keelatud. Pealetõmbaja vars peab olema sirge, sile ja ilma oksadeta ning nii pikk, et rihma pealetõmbamisel tema alumine ots jääks põrandast kuni 50 sm kaugusele.

425. Rihmade otsad peavad olema kokku õmmeldud tugevasti ja siledalt, nii et nad ei haaraks kaasa tööliste riideid.

426. Rihmu on lubatud õmmelda transmmissiooni liikumise ajal ainult siis, kui rihm on lükatud rihmahoidjale või konksule nii, et ta ei saa kokku puutuda transmmissiooni pöörlevate osadega.

427. Kui remont-, montaaž- või ehitustöid tehakse transmmissiooni pöörlevate osade vahetus läheduses, siis peavad viimased olema kindlasti varjestatud.

428. Kantavad trepid transmmissiooni teenindamiseks peavad olema tugevad, kerged ja nende ülemistes otstes peavad olema konksud võllile asetamiseks. Treppide alumised otsad ei tohi põrandal libiseda, s. o. nad peavad olema varustatud teravate teraskoonuste või kummiotsikutega. Trepi-

astmete otsad peavad asuma tugevasti külgrusside sees ja astmete samm ei tohi ületada 300 mm. Treppide ülemine osa 50 sm ulatuses, arvates konksudest, peab olema kaetud õhukese kilbiga.

429. Kantavatel treppidel, mille kõrgus on üle 3 m, peab olema vähemalt kaks traattõmmitsat, peale selle peab trepi külgrusside alumisse külge kogu pikkuses olema sisse pandud traat läbimõõduga 3—5 mm, mis on kinnitatud otstest.

430. Kantava trepi pikkus peab olema niisugune, et selle kasutamisel trepi kallak põranda suhtes oleks keskmiselt 60°.

431. Transmissiooni teenindada ei lubata isikuid alla 18 aasta vanuses.

432. Töölisi ilma ettenähtud erirõivasteta (tunkedeta) transmissiooni teenindamisele ei lubata.

433. Transmissiooni seisukorda tuleb kontrollida iga päev; vähemalt kaks korda aastas tuleb iga transmissioon hoolikalt üle vaadata ning ülevaatuse tulemuste kohta akt koostada.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD LAHTI- JA KOKKUMONTEERIMISTÖÖDEL

434. Masinate, agregaatide ja sõlmede lahti- ja kokkumonteerimise töökohad peavad olema varustatud stendidega, lukksepatööpinkidega, laudadega, pukkidega (tugi-alustega), riulitega, pressidega, tõmbitsatega, tungraudadega, tõste-transpordiseadmetega ja kõigi tarvilike ning korrasolevate tööriistade ja seadistega masinate kokku- ja lahtimonteerimiseks.

435. Masinate lahtimonteerimise kohal peab olema küllalt suur pindala seadmete, agregaatide ja sõlmede paigutamiseks ning tõstekraana liikumiseks.

436. Väikesed sõlmed tuleb montaaž-lukksepatöödel sobitada spetsiaalsetel laudadel või lukksepatööpinkidel, millel on äärised detailide mahakukkumise vältimiseks ning mis on varustatud kruustangidega.

437. Kui lukksepatöödel on tarvis metalli käsitsi raiuda, siis peab olema üles seatud kaitsevõrk (ekraan), mis väldib tööliste vigastamist metallikildude poolt.

438. Detailide pesemine peab olema keskendatud ühte kohta ning isoleeritud lahti- ja kokkumonteerimise kohast.

439. Detaile tuleb pesta spetsiaalsetes vannides või pesemisseadmetes.

440. Pesemisruumide üldise sissevoolu-väljatõmbeventilatsioonil kõrval peavad eralduvate aurude ärajuhtimiseks pesemisvannide ja seadmete kohal asuma veel tõmbesirmid.

441. Detailide pesemiseks, mida remondiprotsessis on vaja mitmel korral petrooleumiga pesta, tuleb kasutada spetsiaalselt seadistatud liikuvaid pesemisstende.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD SEPATÖÖDEL

442. Sepikoda peab olema avar ja valge.

443. Sepikoda varustatakse seadmetega ääsidelt põlemisproduktide eemaldamiseks. Need seadmed võivad töötada loomuliku tõmbega või ekshausterite abil.

444. Igasuguste töös ettenähtamatute juhtude jaoks, mis on ohtlikud läheduses olevatele või juhuslikult möödivatele isikutele, tuleb tingimata kasutada kantavaid (statiividel) kilpe, millel on pealkiri «Ohtlik».

445. Sepikojal võib olla tasaseks tambitud muldpõrand.

446. Sepistamis- või stantsimisvasarate töötamise ajal on keelatud neid remontida, koristada nende alt metallijäämeid, tagi, räbu jm. Samuti on keelatud masinaid töötamise ajal puhastada, pühkida ja õlitada.

447. Enne töö algust pressil või vasaral tuleb veenduda, kas kõik pressi või vasara osad on korras, samuti selles, kas alasi on õigesti ja tugevasti kinnitatud vasaratoolele ehk šabotile või pressi liikumatusse traaversisse ning teraspinn vasarapeasse või pressi liikuvasse traaversisse.

448. Töödeldava detaili kinnihoidmise pihid peavad olema pehmest, mittekarastuvast terasest (valuraud).

449. Kõik sepiustööriistad tuleb pärast nende kasutamist asetada või laduda neile ettenähtud kohtadele. Seejuures on keelatud raskaidööriistu asetada kõrgele kohale või riiulile.

450. Kuumi rauakänke on keelatud üle valada veega või asetada niiskesse kohta. Kängu võib asetada alasile alles pärast seda, kui alasi jahutusvesi on ära voolanud või kui vanud ja kui alasilt on pühitud tagi- ja räbutükid.

451. Ahjude ja ääside paigutus sepikojas peab olema selline, et nad ei takistaks tööd ega segaks ahjude ja vasarate töö jälgimist.

452. Raskete esemete kuumutamisel peab kõikidel ääsidel (nagu ahjudelgi) olema metalli etteandmiseks tõsteseadmed, mis hooldamise suhtes vastaksid ohutuseeskirjadele.

453. Alasi puittooli (alasi paku) ümber peab olema tõmmatud üks või kaks raudvitsa ja toolil peab olema pulk alasi kohalhoidmiseks. Malm- või terastoolil peavad olema kohad alasi kinnitamiseks teraskiilude abil. Kahe naaberlasi keskkoha vahekaugus peab olema vähemalt 3 m.

454. Pidemete ja pihvide jaoks peab olema komplekt mitmesuguses suuruses terasrõngaid töödeldava eseme kinnipigistamiseks.

455. Käsitööriistadel, nagu silumisvasaratel, vasaratel, sepameisliitel, teradel jm., peavad olema tasased, mitte ära- taotud pinnaga pead.

456. Vasarat või pressi tuleb juhtida kõrvalt, nii et töötaja saaks jälgida surve või löögi toimet ja oleks ühtlasi kaitstud kuumuse, laialipaiskva räbu- ja tagiosakeste eest.

457. Kõikide vasarate juures, kus see on konstruktiivselt võimalik, tuleb kasutada erilisi kaitseabinõusid või -seadmeid, et vasarapead oleks võimalik seisma jätta mingisse kindlasse kõrgusesse alasist, nii et vasarapea ootamatu allalangemine oleks täiesti võimatu (kaitselinkide, hoobade, eriliste hoidjate, liikuvate restide, alustugede jne. kasutamine).

458. Lattmetalli otste mahalõikamisel vasara all peab viimased löögid andma nõrgemad. Raua, terase või valandite tükeldamisel või tükkide mahalõikamisel külmalt tuleb metallitükke hoida pihvidega, mingil juhul aga mitte kätega. Rauale või terasele sisseraiumisel vasara all peab tööline seisma raiumisvasara külje pool.

459. Vasarapeale alustugede allapanemine on lubatud ainult vasara kõige aeglasemal käigul.

460. Vasarate ja presside käivitamiseks ning teenindamiseks tuleb määrata ainult väljaõppinud ja vilunud töölised. Kõrvalistel isikutel on vasarate ja presside käivitamine ning nendel töötamine keelatud.

OHUTUSTEHNKA EESKIRJAD VASESEPA- JA PLEKKSEPATÖÖDEL

461. Vasesepa- ja plekksepatööde ruum peab olema teistest tsehhidest eraldatud.

462. Jootmise, tinutamise ja laagrite valamise töökohad peavad olema varustatud tõmbesirmidega, mis tagavad gaaside ja aurude täieliku eemaldumise.

463. Happed, räbustajad, jootmismasinad ja jootetõlvikud peavad töötamise ajal asuma tõmbesirmi all.

464. Happeid ja räbustajaid peab töökohal hoidma sobivates lameda põhjaga klaas- või portselananumates ning ainult tööks vajalikul hulgal.

465. Töö- ja muud lauad peavad olema üle löödud katuseplekiga.

466. Babiiti tuleb sulatada tiiglitest spetsiaalsetes ahjudes, kus on tagatud eralduvate gaaside täielik eemaldamine.

467. Babiidi valamise kulp peab olema täiesti kuiv ja eelnevalt kuumutatud.

468. Happeid ja räbustajaid tuleb säilitada spetsiaalsetes kappides, mis on varustatud väljatõmbeventilatsiooniga.

OHUTUSTEHNKA EESKIRJAD GAASI- JA ELEKTRIKEEVITUSTÖÖDEL

469. Atsetüleengeneraatorite paigutamine eluruumidesse või nende all asuvasse ruumidesse on keelatud.

470. Tööruumidesse on lubatud paigutada teisaldatavaid gaasigeneraatoreid, kusjuures tuleb tingimata täita järgmisi nõudeid:

a) maksimaalne kaltsiumkarbiidi annus ei tohi ületada 10 kg;

b) ühel aparaadil ei või olla üle kahe põleti;

c) põletite summaarne võimsus ei või ületada 2000 l gaasi tunnis;

d) tööruumi võib üles seada ainult ühe teisaldatava gaasigeneraatori;

e) ekspluateeritavatesse katlamajadesse, sepikodadesse jt. ruumidesse on gaasigeneraatorite ülesseadmine keelatud.

471. Teisaldatavat gaasigeneraatorit puhastada, lahti

võtta ja kokku panna vahetult töökoja ruumides on keelatud.

472. Ruumid atsetüleenigeneraatori jaoks peavad olema tulekindlast materjalist, kerge tulekindla katusega ning naabruses asuvatest ruumidest eraldatud tulemüüriaga.

Generaatoriruumi välisuks peab olema tulekindel ning avanema ainult väljapoole. Ukse lahtijätmine on keelatud.

473. Generaatoriruum peab olema valge, kuiv ning loomuliku ventilatsiooniga. Talvel peab olema generaatoriruumi temperatuur vähemalt $+5^{\circ}$.

474. Generaatoriruumi kubatuur peab rahuldama järgmisi nõudeid:

Atsetüleeni toodang tunnis (m^3)	Ruumi minimaalne lubatav kubatuur
Kuni $10 m^3$ (kaasa arvatud)	$60 m^3$
" 20 "	80 "
" 30 "	100 "

Märkus. Olemasolevates töökodades, kus generaatoriruumi kubatuur on väiksem ettenähtust, tuleb tugevdada loomulikku ventilatsiooni.

475. Kunstliku valgustusena tuleb generaatoriruumis kasutada elektrivalgustust. Juhtmed on soovitatav paigutada väljapoole ja ruumi valgustada reflektoriga läbi akna. Lülitid tuleb samuti paigutada väljapoole.

476. Generaatoriruumis peab olema auru- või veeküte. Töökodadesse, kus auru- või veeküte puudub, võib ehitada tavalised tellisahjud, mis peavad asuma generaatoriruumi naaberruumis. Ahjudel peab sees olema raudarmatuur, mis väldib ahju pragunemist.

Kolle peab asuma väljaspool köetavat ruumi.

477. Kui generaator laseb gaasi läbi, siis võib lekkimiskoha otsimisel kasutada ainult seebivett. Mingil juhul ei tohi gaasi väljapääsu kohta otsida tule abil.

478. Pärast generaatori laadimist karbiidiga tuleb õhk gaasikupli alt täielikult välja lasta, selleks et saada keevitamiseks õhu lisandita ohutut gaasi.

479. Generaatori retordi täitmine peene karbiidipuru ja tolmuaga, kui generaatori konstruktsioon ei ole selleks spetsiaalselt kohandatud, on keelatud.

480. Karbiidi tõukamine lehtrisse raudvardaga on keelatud, kuna sel puhul võib tekkida säde ja põhjustada plahvatuse. Karbiid peab olema varem granuleeritud.

481. Rõhu suurendamine gaasigeneraatoris gaasikuplile raskuste pealeasetamisega on plahvatuse ärahoidmiseks keelatud.

482. Kui on tarvis generaatorit remontida, tuleb töö katkestada, ruum hoolikalt tuulutada, gaas välisõhku lasta, karbiidiretort hoolikalt karbiidist ja settest puhastada, vesi välja lasta, generaator lahti võtta ja selle osad veega üle pesta. Alles pärast seda on lubatud generaatorit remontida.

483. Kui on avastatud gaasitoru lekkimine, tuleb generaator samuti seisma panna ja toru generaatorilt maha võtta. Gaasi väljapääsu koht tuleb kindlaks määrata seebi-veega ja vigane koht gaasi eemaldamise järel torus parandada.

484. Generaatorist eemaldatavad karbiidijäätmed tuleb hoolikalt koguda raudkasti ja viia spetsiaalsele mahapanekukohale (auku).

485. Auke ei tohi ehitada ruumidesse. Kinnised augud peavad olema varustatud ventilatsiooniga, lahtised augud aga ümbritsetud kaitsepiirdega.

Augu lähedusse peab olema välja pandud plakat, millele on suurte tähtedega kirjutatud, et suitsetamine ja august möödumine põlevate või hõõguvate esemetega on keelatud.

486. Gaasigeneraatori juurde minevad voolikud peavad olema kaitstud igasuguse võimaliku riknemise ja tule eest. Tuleb jälgida, et voolikud oleksid tihedalt kinnitatud generaatori, reduktori ja põleti külge. Kõik need kinnituskohad tuleb enne töö algust hoolikalt üle vaadata.

Vigaseid voolikuid, mis on kinni mähitud isoleerpaela või muu materjaliga, ei ole lubatud töös kasutada.

487. Põleti süütamisel tuleb kõigepealt avada hapnikukraan ning seejärel atsetüleenikraan. Põleti kustutamisel tuleb toimida ümberpöörduvalt: esimesena tuleb sulgeda atsetüleeni- ja siis hapnikukraan.

488. Keevitajal pole lubatud töötada ilma spetsiaalsete kaitseklaasidega varustatud prillideta.

489. Taimseid, loomseid ning mineraalseid õlisid ei tohi leiduda seadme neis osades, kus nad võiksid kokku puutuda hapnikuga.

490. Kinnikülmunud generaatorid või nende osad sulatatakse lahti ainult kuumale veele või auruga.

491. Enne töö algust peab keevitaja kontrollima vee olemasolu vesilukus ja töö ajal hoidma vee taseme tarvilikul kõrgusel.

Kahel keevitajal on ühel vesilukul töötamine keelatud.

492. Iga keevitaja juures peab töö ajal olema anum puhta külma veega põleti jahutamiseks.

493. Hapnikuga täidetud balloone ei tohi visata ega nendele lüüa.

Balloonide õlalkandmine on keelatud.

Balloone ei tohi asetada soojusallikate, tulekollete, kütteseadmete, aurukogujate või aurutorude lähedusse ega jätta päikesekiirte mõju all.

Balloonide kokkupuutumine elektrikaablitega elektri- ja gaasikeevituse protsessis ei ole lubatud.

494. Gaasiga täidetud tagavaraballoonid peavad asuma erilaos, mis on kohandatud ainult balloonide hoidmiseks.

495. Balloonide transportimine, millel puuduvad ventiilniplitel kaitsekübarad ning üldised kaitsekuplid, mis kaitsevad kogu ventiili, on keelatud.

496. Ballooni kaitsekuplit ei tohi lahti keerata vasaralöökidega, meisli abil või muul viisil, mis võib esile kutsuda sädeme. Samal põhjusel tuleb vältida lööke ka karbiidionude avamisel.

497. Reduktori ühendamiseks ballooniga kasutatakse spetsiaalset võtit, mis asub alatiselt keevitaja juures.

498. Enne reduktori ühendamist ballooniga tuleb nipli profülaktiliseks läbipuhumiseks ventiil lühikeseks ajaks avada, et eemaldada kõrvalisi osakesi.

Pärast reduktori balloonile asetamist tuleb aeglaselt avada hapnikuventiil, kusjuures avajal on keelatud asuda reduktori vastas.

499. Hapnikuballooni ventiili kinnikülmumisel võib seda lahti sulatada (soojendada) ainult puhta veega, milles ei leidu õli, ning spetsiaalse vahendiga, mis ei lase vett kogu balloonile.

500. Juhul kui ballooni ventiili rikke tõttu ei saadud hapnikku kasutada, tuleb balloon tagasisaatmisel tehasesse varustada siltidega «Ettevaatust!», «Täidetud» jne.

Ventiili oma vahenditega remontida ja lahti võtta, kui balloon on täidetud hapnikuga, ei ole lubatud (remonti-

mine toimub tehases, kus balloone täidetakse hapnikuga). Tühjendatud balloonidel peab olema pealkiri «Tühi».

501. Pikematel töovaheagadel peab hapnikuballooni ventiil olema suletud, reduktori survekrui lödvendatud ning atsetüleenikraan kinni.

502. Kui ballooni kraan on avatud, on keelatud reduktori ühendusmutri kinnitamine (keerme rebenemise ja hapniku väljumise ärahoidmiseks).

503. Gaasi väljalaskvad voolikud, reduktorid, ventiilid, vesilukud ja muud seadmed tuleb viivitamatult vahetada uutega, mis on eelnevalt proovitud.

504. Puhastusmassi «Geratol» tuleb kulutada vähemalt 1 kg 60 kg karbiidi kohta.

505. Ohutuseeskirjad atsetüleeniga keevitamisel peavad olema antud isikutele, kes tegelevad keevitustööga, ning peale selle üles pandud töökohtadele.

506. Keevitustöödele lubatakse isikuid, kes on saanud spetsiaalse väljaõppe ja kellel on selleks õigus.

507. Keevitustsehhi ruumide määramisel tuleb arvestada ühe töökohta kohta keskmiselt vähemalt 4 m² pinda ja vähemalt ühe meetri laiused vahekäigud töökohtade vahel.

Tsehhide ruumid peavad rahuldama tuleohutuse nõudeid.

508. Keevitustsehhide seinad ja laed ning samuti ka keevitaja töökohta piiravad sirmid peavad olema värvitud mattvärviga.

509. Keevitustööde tegemise kohtadel peab olema ventilatsioon, mis tagab keevitamisel tekkivate kahjulike gaaside ärajuhtimise.

510. Keevitaja iste peab olema puidust, varustatud seljatoega ning vertikaaltelje ümber pööratav.

511. Töölistel, kes puhastavad keevisõmblusi räbust ja tagist, peavad olema prügi silma sattumise ärahoidmiseks kaitseprillid.

512. Detaile võib enne keevitamist kuumutada vahetult keevitusruumis, tingimusel, et kuumutusääside kohale on paigutatud tõmbesirmid, mis tagavad eralduvate gaaside ärajuhtimise.

513. Keevitustööde tegemisel tellingutel või töölavadel peavad viimased olema kaetud lehtterase või asbestiga, nii

et nendele langev sulametall ei saaks tekitada tulekahju ega põletada all liikuvaid töölisi.

514. Rõhu all olevatel esemetel on keevitustööde tegemine keelatud.

515. Elektri keevituse juhtmeid ei tohi asetada kokku gaasikeevituse voolikute ja torudega.

516. Kergestisüttivate ja tuleohtlike materjalide ligiduses on igasugused keevitustööd keelatud. Minimaalne lubatav kaugus on 5 m.

517. Kergestisüttiva materjali, nagu petrooleumi, bensiini, taku jne. hoidmine keevitusruumis on keelatud.

518. Kergestisüttivate materjalide all olnud taara remontimisel tuleb tarvitusele võtta ettevaatusabinõud, pesta taarat esialgu kuuma veega, auruga, nuuskiiritusega, kaustilise soodaga jne.; anumate keevitamisel tuleb korgid avada.

519. Vihmase ilma puhul on keevitamine väljaspool ruumi ilma katusealuse ehitamiseta keelatud.

520. Statsionaarsete ja teisaldatavate elektri keevitus-agregaatide osad, mis ei ole vahetult pinge all ning millede kasutamine on keevitustöödel ette nähtud, peavad olema kindlalt maandatud. Teisaldatavad agregaadid tuleb maandada enne töö algust ja maandust ei tohi lahutada enne töö lõppu.

521. Maandada tuleb painduvate vaskjuhtmete abil, mis on varustatud kindlat kontakti tagavate klemmidega. Maandusjuhtme ristlõige ja maanduse ehitus peavad vastama madalpingeseadmete maanduste ja nullimiste ehituse üldeeskirjadele. Peale selle peab ka keevitav ese ise olema tingimata maandatud.

522. Juhtmed, mis kulgevad masinalt jaotuskilbile ja sellelt keevituskohtadele, peavad olema hoolikalt isoleeritud ning neid ei tohi asetada kõrge temperatuuri alla ega mehaaniliselt vigastada. Samad nõuded on kehtivad ka teisaldatavate elektri keevitusseadmete kohta.

523. Keevitusliinide juhtmed peavad olema hoolikalt isoleeritud.

524. Kõik elektri keevitusseadmed peavad olema varustatud käivitus- ja reguleerimisreostaatidega ning mõõteriistadega, mis võimaldavad pidevalt kontrollida seadme kõigi osade töötamist.

525. Elektri keevitusseadmed peavad olema varustatud

skeemide ja instruksioonidega, mis selgitavad iga üksiku seadise ülesannet ja töötamist.

526. Kõik elektrodihoidja pingestatud osad peavad olema kindlalt kaitstud nendega juhusliku kokkupuutumise eest. Elektrodihoidja pidemed peavad olema valmistatud tulekindlast isoleermaterjalist.

527. Töötamisel metallreservuaarides peab elektrodihoidja konstruktsioon võimaldama elektroodi vahetada ilma voolu välja lülitamata ning tal peab olema vastav mehaaniline või elektriline blokeerimisseadis.

528. Elektri keevitusseadme toitmiseks kasutataval generaatoril või trafol ei tohi klemmipinge kaarleegi süttimisel ületada alalisvoolumasinatel 110 V ja vahelduvvoolumasinatel 70 V.

529. Töös olevad keevitusmasinad peavad alati olema vastava töötaja järelevalve all; neid üles seada ja remontida võib aga ainult elektrimontöör.

530. Kaarleegiga töötamisel peavad keevitajad näo katma kilbi või maskiga, mis on varustatud spetsiaalselt elektri keevitajatele ettenähtud kaitseklaasidega.

531. Enne töö algust on keevitaja kohustatud juuresolevaid isikuid hoiatama leppesignaaliga «Varjata».

532. Kaitseklaaside (valgusfiltrite) valmistamine välise värvimise teel ei ole lubatud. Kaitsekilpidel ja -maskidel peab olema selline kuju, et nad kaitseksid keevitaja näo täielikult, ning nad peavad olema valmistatud kergetest soojust isoleerivatest materjalidest.

533. Keevitajate käealused (abitöölised) ja töölised, kes vahetult töötavad kaitseabimüüri piiratud töökohal, peavad omama samu kaitseabinõusid mis keevitajadki.

534. Iga kaarleegiga töötaja peab olema teadlik kahjulikust mõjust, mida avaldavad silmadele ja nahale ultraviolet- ja infrapunased kiired.

535. Elektri keevitustöödele, kus keevitaja peab töötama ebanormaalses või ohtlikus asendis (katelde, metallpaakide sees), võib elektri keevitajat lasta alles pärast arstlikku järelevaatust ja arstilt vastava loa saamist.

536. Katelde või metallreservuaaride sees töötavatele elektri keevitajatele tuleb välja anda kummikiivrid ja -matid, mis väldivad keevitaja kokkupuutumist metallpindadega keevitamise ajal.

537. Valgustus katelde, tsisternide jne. sees tehtavatel

keevitustöödel võib olla kas loomulik või kunstlik (hajutatud või peegelduv), valgusallikatelt, mis on paigutatud keevitatavast katlast või tsisternist väljapoole.

Kui selliselt valgustada ei ole võimalik, siis on lubatud kunstliku valguse allikana kasutada kandelampe pingega kuni 12 V.

538. Reservuaare, milles toimuvad elektrikeevitustööd, tuleb ventileerida, selleks et kõrvaldada nendest kahjulikke gaase ja hoida nendes temperatuur normaalsena. Ventilatsioon korraldatakse vastavalt töötingimustele, kusjuures tuleb töös perioodiliselt pidada vaheaegu, mil keevitaja väljub reservuaarist. Keevitaja töötamisel reservuaaris peab tema juures kogu aeg viibima vilunud järelevalvataja.

539. Gaasi- ja elektrikeevitustööde ohutusekirjad tuleb üles panna töökohtadele või välja anda töölisel.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD MADALPINGESEADMETE TEENINDAMISEL

540. Madalpinge-elektriseadmeid tsehvides lubatakse teenindada ainult isikuil, kes on lõpetanud vabriku-tehase kooli või spetsiaalsed elektrimontöörade kursused ning omavad vastava tõendi.

541. Kõik elektrimontöörid ja isikud, kes õpivad elektrimontööriks, peavad läbima arstliku komisjoni.

542. Elektrimontöörade õpilasi, kes rähuldavad antud eeskirjade nõudeid, lubatakse iseseisvale tööle alles pärast seda, kui nad on läbi teinud vähemalt kolmekuulise praktilise õppuse.

543. Elektrimontöör, saades tööde vahetult juhatajalt ohutuse seisukohalt ebaõige korralduse, ei täida seda korraldust ja kannab sellest ette kolhoosi juhatusel.

544. Elektrimontöör peab omama elementarseid teadmisi elektrotehnikast, tundma kõigi tema teenindamisel olevate elektriseadmete ehitust ja varustust, põllumajanduslike elektriseadmete tehnilise eksploatatsiooni- ja ohutuseeskirju ning oskama anda esmaabi nii elektrivoolu läbi kannatada saanule kui ka teistel õnnetusjuhtumitel.

545. Tööd pingega kuni 380 V elektrimootorite ja madalpingevõrgu teenindamisel oma piirkonnas teeb elektrimon-

töör iseseisvalt. Alajaamade madalpingeseadmete remonttööd tehakse elektriseadmete eest vastutava isiku korraldusel pärast alajaamalt või võrgujaoskonnalt kirjaliku loa saamist, kus on ära näidatud ajavahemik, mille kestel neid töid tehakse. Nende tööde ajal peavad latid ja seadmed olema välja lülitatud. Et vältida ekslikku sisselülitamist, asetatakse väljalülitatud vinnaklülitite vahele isoleerplaat ja pannakse välja plakat: «Mitte sisse lülitada — inimesed töötavad».

546. Kaitsmete sulavpanuseid kilpidel vahetab elektrimontöör iseseisvalt, kusjuures vinnaklülitite peab olema välja lülitatud. Seejuures peab elektrimontöör tingimata kandma dielektrilisi kummikalosse ja kummikindaid, peakatet ja kaitseprille.

547. Tellitavate võtmete, lametangide, kruvikeerajate ja muude tööriistade pidemed peavad olema hästi isoleeritud.

Seejuures on keelatud töötada spordisärkides ja üleskeeratud varrukatega. Varrukate nõöbid randmete juures peavad kinni olema.

548. Igasuguseid remonttöid pingestatud juhtmestiku ja seadmete juures ei tohi elektrimontöör teha iseseisvalt, samuti ei tohi iseseisvalt vahetada pinget all ka kaitsmete sulavpanuseid.

549. Pärast seda, kui tööde piirkonnas on vool välja lülitatud, peab elektrimontöör voltmeetri või proovilambi abil veenduma voolu puudumises, täites seejuures kõiki tarvilikke ettevaatusabinõusid. Samas tuleb aga kontrollida ka voltmeetri või proovilambi korrasolekut. Väljalülitatud vinnaklülitile riputatakse plakat: «Mitte sisse lülitada — inimesed töötavad» ja vinnaklülitile pannakse vahele isoleerplaat. Remondiks väljalülitatud võrk maandatakse.

Mitteelektriliste tööde tegemine pinget all olevate voolujuhtide läheduses võib toimuda vastutava elektrimontööri järelevalve all.

550. Igasuguste tööde tegemiseks kõrgel tuleb ehitada tugevad tellingud. Töid kuni 4 m kõrgusel võib teha kantavalt redelilt, tingimusel, et all on abiline, kes peab vältima redeli libisemist.

Kõik sellised tööd tehakse voolujuhtide pingestamata seisundis. Keelatud on nende tööde tegemine igasugustelt juhuslikkudelt alustelt, tünnidelt, kastidelt jne.

551. Juhul kui on tarvis töötada katteta pöörlevate mehhanismide (transmissioonide, rihmarataste, hammasrataste, muhvide jne.) läheduses, tuleb viimased seisma panna või kaitsta tugevalt kinnitatud varjetega.

552. Võrgu vinnakülilite igasugusel operatiivsel sisse- või väljalülitamisel peab elektrimontöör kummikindad kättepanema.

553. Betooni- või tellisseintesse aukude puurimisel tuleb ette panna kaitseprillid.

554. Tule puhkemisel elektriseadmetes juhtmete läheduses või juhtmetes tuleb vinnaküliliti, mis seadme välja lülitab, viivitamatult lahutada. Seejuures ei tohi tule kustutamiseks kasutada vett ega vedelik-tulekustutajat, vaid kuiva liiva või liivajoaga tulekustutajat, tuliseid juhtmeid käega mitte puudutades.

555. Elektrimontöör on oma piirkonnas kohustatud jälgima juhtmete ja voolujuhtivate osade isolatsiooni korrasolekut. Oigeks ja ohutuks töötamiseks peab seadmete isolatsioon olema niisuguses seisukorras, et kaovool (lekkimisvool) iga elektriseadme osa kohta kas kahe teineteisele järgneva kaitsme vahel või lõpposas pärast viimast kaitset ei ületaks 1 mA, isolatsioonitakistus aga oleks vastavas osas vähemalt 1000 oomi seadme tööpinge iga voldi kohta.

556. Elektrimontöör on kohustatud jälgima, et elektriseadmed tema piirkonnas oleksid ohutus seisukorras, maandused ja elektriaparatuuri kaitsevarjed korras ega leiduks voolujuhtivaid osi, millel puudub isolatsioon jne.

557. Elektrimontöör peab kontrollima, et seadmete ja hoonete kõik need metallosad, mis ei ole pingel all, kuid võivad rikete puhul sattuda pingel alla, oleksid kindlalt maandatud.

Selliste osade hulka kuuluvad masinate ja käsi-elektritööriistade korpused, jaotuskilpide raamid ja karkassid, jaotuskarpide, trafode ja mõõteriistade kestad, vinnakülilitite ja kontrolleriite kered, valgustusarmatuurid, kaablite metallkatted, torud, millesse on paigutatud juhtmed, juhtmete metallkatted jm.

558. Kõik maandusjuhtmed tuleb ühendada kas keevitamise, külgekrüvimise või -neetimise teel, kusjuures ühendus peavad asuma nähtaval ja kontrollimiseks juurdepääsetaval kohal ning kaitstud mehaaniliste vigastustest.

559. Maandamiseks ühendatakse maandusjuhe masinate ja aparaatidega poltliite abil. Vibreerimiste korral tuleb kasutada kontrmutrit; maandaja külge tuleb maandusjuhtmed keevitada.

560. Maandusjuhtmetele peab olema võimalik kontrollimisel juurde pääseda ning nad peavad olema kaitstud keemiliste ja mehaaniliste vigastuste eest.

561. Niisketes ruumides tuleb maandusjuhtmed asetada vahetükkidele, nii et maandusjuhtme ja seina vahele jääks vähemalt 10 mm.

562. Maanduselektroodide vahekaugus peab olema vähemalt 2,5—3 m, selleks et vähendada valgumistakistust.

563. Ilma töökoja või tsehhi administratsiooni korralduseta ei ole elektrimontööril ega töölisel õigust omal algatusel seadme küljest maandust isegi mitte ajutiselt lahti võtta.

564. Isolatsiooni seisukorda ja maanduse kindlust tuleb kohustuslikus korras mõõtmise teel kontrollida pärast seadme kapitaalremonti ja pärast seda, kui seade on kestvalt seisnud tegevuseta. Pärast avariid kontrollitakse maandust välise ülevaatuse teel. Elektriseadmete normaalsetes töötingimustes mõõdetakse isolatsiooni- ja maandustakistust vähemalt kord aastas. Väliselt tuleb maandusi üle vaadata vähemalt kord kolme kuu jooksul.

565. Maanduse vigastamise või rikke puhul peab elektrimontöör seadme viivitamatult välja lülitama, et rikutud maandust taastada.

566. Enne töö algust on elektrimontöör kohustatud kontrollima oma tööriistade ja kaitsevahendite (kinnaste, kalosside) olemasolu ning korrasolekut.

567. Pärast remonti või muid töid võib võrgu sisse lülitada (pingestada) alles pärast seda, kui on hoolikalt kontrollitud, kas töö on tehtud õigesti ning kõik lühistavad ja maandavad juhtmed võrgust kõrvaldatud, kõik materjalid ja tööriistad kokku korjatud ning töölisel mahavõtmist (olgugi enne sisselülitamist) ei tohi voolu juhtivaid osi puudutada.

568. Valgustuse puudumisel on keelatud elektriseadmetel töötada ja neile läheneda.

569. Elektriseadmete lähedal riietuda või riideid hoida on keelatud.

570. Oliga läbiimbunud rõivastes on keelatud elektriseadmetel töötada.

571. Töötavate elektrimasinate, -aparaatide, -riistade ning -juhtmete läheduses on kergestisüttivate materjalide hoidmine keelatud.

572. Elektrimontöör on kohustatud jälgima, et ei ummistataks läbikäike ega seadmete teenindamise kohtasid, ning vajaduse korral teatama kolhoosi juhatusele selle reegli rikkumisest.

573. Ilma kolhoosi vastutava elektrimontööri loata on keelatud ükskõik millist elektriseadet või aparati tsehhi või kolhoosi võrgus ümber lülitada või võrku lülitada.

574. Juhtmete katkemisel või isolatsiooni vigastamisel on elektrimontöör kohustatud viivitamatult rikkis piirkonna välja lülitama, laskmata sinna kõrvalisi isikuid.

575. Sulavkaitsmed peavad vastama tegelikule töövoolule ahelas, nagu on ette nähtud eeskirjades ja normides. Normidevastaselt kaitsmete sulavpanuste põiklõike suurendamine on keelatud. Samuti on keelatud kaitsekorkide parandamine lahtiste traatidega.

576. Juhul kui remontimisel kasutatakse elektritööriista (elektritrelli), tuleb hoolikalt kontrollida, kas elektrijuhtmed ja maandusjuhtmed on kindlalt ühendatud ning kontaktid korras. Ilma kummikinnasteta on elektritööriistaga töötamine keelatud.

577. Igal juhul, kui tööprotsessis tekib mingi kahtlus või on märgata korratust ja ebanormaalset töötamist, tuleb viivitamatult pöörduda elektriseadmete eest vastutava isiku poole.

578. Ohtlikumates ja eriti ohtlikes ruumides tuleb kandelampide toiteks kasutada pinget kuni 36 V.

Eriti ebasoodsates tingimustes, näiteks kui elektrivooluga vigastamise ohtu suurendab ruumi kitsus, töölise ebamugav asend, tema kokkupuutumine hästi maandatud suurte metallpindadega (tööd kateldes, reservuaarides, tsisternides jm.), tuleb kandelampide toitmiseks kasutada pinget kuni 12 V.

579. Valgusteid, mis nõuavad pinget 36 V ja madalamat, tuleb toita trafodest, millel on primaar- ja sekundaarmähised eraldi.

Seejuures tuleb sekundaarmähise üks juhe või mähise nullpunkt tingimata maandada.

Autotrafode kasutamine on keelatud.

580. Kantavad pinget alandavad trafod, mida kasutatakse kandelampide jaoks pingega 12—36 V, peavad omama pingele 110, 220 ja 380 V vastava painduva juhtme, mis on varustatud korras pistikuga.

Painduv juhe peab olema korras, mitte pikem kui 1,5 m ning asuma ühises punutises või kummivoolikus.

Trafo klemmidega peavad juhtmed olema ühendatud kindlalt kruvikontaktide abil.

Kantava trafo 12—36 V poolel peavad olema spetsiaalsed pistikupesad kandelampide külgeühendamiseks.

Kandelambi painduva juhtme otsas peab olema pistik.

Pistiku asemel juhtme paljastatud otste kasutamine on keelatud.

581. Pistikud peavad olema niisuguse kujuga, et neid ei oleks võimalik lülitada suurema nimivooluga ja kõrgema pingega pistikupesasse.

582. Pistikute külge ühendatud kantavad juhtmed ei või ühenduskohtades olla pingutatud ega murtud.

583. Kandelambid tuleb ühendada painduvate juhtmete abil, mis asuvad ühises punutises või kummivoolikus.

584. Kantavad trafod peab 380, 220 või 110 V võrku ühendama elektrimontöör.

585. Madaldavate trafode (statsionaarsete ja kantavate) kered (üheaegselt ka sekundaarmähis) peavad olema enne trafo võrku lülitamist kindlalt maandatud.

Trafode kered tuleb maandada kerel asuva poldi kaudu, maanduse külge tuleb aga maandusjuhe ühendada kruviklemmi abil.

Ühendamine ümbermässimise teel ei ole lubatud.

Maandusjuhtmel ei tohi üheski kohas olla murdeid, rebestusi jne.

586. Kandelambi juhtmed ei tohi kokku puutuda niiskete pindade, kuumade torude, tuha ja kuumade tellis- või metallpindadega, vaid nad tuleb riputada isolaatoritele.

Kandelamp peab olema kinnitatud, õigesti üles riputatud või asetatud kuivale lauale.

Trafot, millega on ühendatud kandelamp, on keelatud asetada katla, küttekolde jne. sisse. Igasuguste tööde puhul peab trafo asuma väljas.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD OHULIINIDE JA ALAJAAMADE TEENINDAMISEL

587. Ohuliinide ja alajaamade ülevaatus võib maapinnalt teostada üksinda ilma töökäsuta isik, kes kuulub vähemalt II kvalifikatsioonigruppi.

588. Ülevaatusel on keelatud ronida posti otsa või alajaama konstruktsioonidele.

Ohuliinidel pingega üle 1000 V peavad olema hoiatavad plakatid vastavalt kaitsevahendite kasutamise ja proovimise eeskirjadele.

589. Töösolevate mastalajaamade redel peab olema alati suletud ja lukustatud.

590. Ringkäigul tuleb alati arvesse võtta, et liinid on pinge all. Isegi siis, kui on teada, et liin on välja lülitatud, tuleb käituda nii, nagu oleks ta pinge all, arvesse võttes, et teda võidakse igal momendil proovimiseks või tööks sisse lülitada. Kui ülevaatus toimub öösel, tuleb liikuda trassi äärel, et mitte juhuslikult astuda katkenud juhtmele.

591. Liine ülevaatavad isikud ei tohi ühelgi juhul juhtmeid puudutada, ka siis, kui juhtmed lebavad maas.

592. Katkenud, maas lebavate või rippuvate juhtmete avastamisel peab liini ülevaataja isik võtma tarvituseleabinõud, et hoiatada juhuslikke möödujaid juhtmetele lähemast.

593. Maas lebavale juhtmele on samuti liini ülevaatajal isikul keelatud läheneda ligemale kui 5 m.

594. Kui maapinnal lebav juhe avastati asustatud punktis või selle läheduses, siis tuleb katkenud juhtme juurde seada valve kohalikest elanikest, selgitades neile, et elukardetak pole mitte ainult juhtme puudutamine, vaid ka sellele lähenemine lähemale kui 5 m ja et kedagi ei tohi lasta katkemiskoha lähedale. Ühtlasi tuleb teatada sellest antud piirkonda teenindavale valveelekttrimontöörile või kolhoosi vastutavale elekttrimontöörile.

595. Kui valvet ei ole võimalik välja panna või kui juhe katkes asustamata kohas, tuleb lähematelt postidelt võtta kaks-kolm plakatit ja kinnitada need kummalegi poole katkemiskohta keppide otsa. Pärast katkemiskoha piiramist tuleb sellest viivitamatult teatada elektrotehnilisele valvepersonalile, seejärel aga tagasi pöörduda katkemiskohale ja oodata valve tulekut.

596. Enne õhuliini posti otsa ronimist peab montöör veenduma posti tugevuses, kas ta ei ole jalandi juurest pehastunud, kas ta seisab püsti küllalt tugevasti jne., kusjuures kahtluse korral peab sellest teatama tööde juhatajale, kes peab tarvitusele võtma kõik abinõud, et nõrka posti vajalikul määral tugevdada postiharkidega, ning mitte lubama ronida ilmselt ohtlikele postidele.

597. Postid või nende osad (tüvitulbad, toed jne.) tunnistatakse ohtlikuks, kui nende pehastumise sügavus on radiaalselt üle 2 sm, kui posti jalandi läbimõõt on 20—25 sm, 3 sm — läbimõõdul 25—30 sm ja 4 sm — läbimõõdul üle 30 sm.

598. Postidel (mastidel) töötades tuleb täita järgmisi eeskirju:

a) töötades tuleb tingimata seista kahel ronimisraual;

b) nurgapostidel mitte töötada liini nurga sees, s. o. sellel küljel, mille poole on tõmmatud juhtmed;

c) mitte ronida ega töötada posti sellel küljel, mille poole pingutatakse juhett;

d) posti otsa jõudmisel tuleb enne töö algust kinnitada end vööga posti külge.

599. Postil töötamise ajal on teistel isikutel vahetult posti juures seismine keelatud, et allakukkuvad esemed neid ei vigastaks.

600. Pehastunud postide vahetamisel tuleb juhtmed lahti siduda ülalt allapoole. Kui post on mädanenud, tuleb sellele asetada kaks tuge risti liini juhtmete suunaga, pärast töölise posti otsa ronimist varustada post tõmmitsatega ja alles siis hakata juhtmeid lahti võtma.

601. Nurgapostilt (mastilt) juhtmete sidemete lahti võtmisel või juhtmete läbilõikamisel tuleb post eelnevalt tugevdada tõmmitsatega.

602. Kui töötamiseks lülitatakse välja ainult alajaam (liini välja lülitamata), siis võib toimetada ainult selliseid remonte ja ülevaatusi, mida saab teha platvormil seistes; seejuures tuleb alati töölisi hoiatada, et mastalajaama lahklüliti ülemised klemmid on pinge all. Lahklüliteid säärasel juhul remontida ei lubata.

603. Mastalajaamadel töötamisel tuleb, sõltumata sellest, kas liin on pingestatud või mitte, eelnevalt välja lülitada madalpinge vinnaklüliti ja seejärel kõrgepinge lahklülitid, kontrollida pinge puudumist, välja võtta kõrge-

pinge poolelt kaitsmed ja maandada alajaama seadmete voolujuhtivad osad.

604. Enne trafo ülestõstmist või allalaskmist tuleb veenduda, kas alajaama talad on tugevasti kinnitatud.

605. Enne trafo tõstmist maapinnalt alajaama platvormile või allalaskmist peab pinge olema välja lülitatud ja mastalajaam ning liinid maandatud. Tööd tuleb sooritada spetsiaalselt selleks määratud abinõudega, kasutades proovitud plokkke, trosse ja kette.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL KÄSI-ELEKTRITÖÖRIISTADEGA

606. Töötamisel elektritööriistaga on tööline kohustatud täitma ohutustehnika eeskirju. Luba iseseisvalt töötada antakse pärast seda, kui tööline on töökohal ühe kuu jooksul saanud väljaõppe (stažeerinud). Töölisi tuleb perioodiliselt instrueerida iga kahe kuu järel.

607. Enne töö algust tuleb:

a) seada korda rõivad, asetada pluus pükstesse, juuksed lükata hoolikalt peakatte alla; mitte kanda avaraid rõivaid laiade varrukatega, sülle jne. Rätti kandmisel tuleb selle otsad hoolikalt ära peita;

b) töökoht vabastada detailidest, tööriistadest ja seadistest, mida pole vaja antud töö tegemisel;

c) panna jalga kalossid ja kätte sõrmkindad, asetada jalge alla kummist matt; töödel, mille juures võivad laastud silma lennata, tuleb kanda kaitseprille;

d) elektritööriist laost saamisel hoolikalt üle vaadata, pöörates erilist tähelepanu juhtmete isolatsioonile ja maandusjuhtme olemasolule.

Märkus. Kui on olemas spetsiaalne seadis elektritööriista maanduse töötamise kontrollimiseks, siis tuleb elektritööriista kontrollida.

Töö ajal tuleb:

a) hoiduda, et erirõivad ei mähkuks tööriistale;

b) mitte lubada elektritööriista tugevat kuumenemist: töös tuleb teha vaheaegu ja lasta elektritööriistal mõnda aega töötada tühjalt;

c) eemaldada laaste lõikeriista alt ainult konksude või puhastiga ainult siis, kui see on täielikult seisma pandud.

608. Lõikeriista vahetamisel tuleb täita järgmisi eeskirju:

a) lõikeriista vahetada ainult siis, kui tööriist täielikult seisab;

b) lõikeriist välja lüüa spetsiaalse kiiluga.

609. Masinate läheduses või reservuaarides ja korpustes ning muudel sellistel kohtadel töötades tuleb vältida ükskõik millise kehaosa (põlvede, küünarnukkide, õlgade, pea) kokkupuutumist metallosadega; jalgade alla tuleb asetada kummist matt.

Neil juhtudel, kus kitsa ruumi tõttu ei ole võimalik vältida kokkupuutumist metallosadega, tuleb kasutada kummimantlit või ajutist laudadest või vineerist puitisolatsioon (kaitsetõkkeid).

610. Elektritööriista tuleb kandmisel kinni hoida kerest, mitte aga juhtmetest või lõikeriistast.

Ei ole lubatud lüüa tööriistale vasaraga, võtmega või mõne muu taolise esemega, samuti seda pilduda.

Elektritööriista võib võrku lülitada tööline ise ainult siis, kui selleks on olemas ohutu seadis. Vastasel korral võivad riista sisse lülitada ainult elektrimontöörid.

611. Igasuguste paranduste läbiviimine elektritööriista juures ilma tööde juhatajale teatamata või ilma tema loata on keelatud.

612. Töötamise vaheajal ei tohi elektritööriista enda vastu suruda ega asetada põlvedele, vaid see tuleb panna kõrvale.

613. Elektritööriista sisselülitamisel tuleb algul sisse lülitada maandus ning seejärel ühendada faasid.

Ilma maanduseta on elektritööriistal töötamine kategooriliselt keelatud.

Aparaadi korrasolekut proovitakse tühikäigul.

Lõikeriista ja -detaile võib vahetada ainult siis, kui vool on välja lülitatud.

614. Keevitaja lahkumisel töökohalt kas või lühikeseks ajaks tuleb elektritööriista pistik pesast välja võtta.

Labakinnastes töötamine on keelatud.

*

615. Kolhoosi igas töölõigus peavad olema määratud isikud, kes vastutavad esmaabiapteegi süstemaatilise täiendamise eest.

616. Kolhoosi igas töölõigus peavad olema määratud ja välja õpetatud spetsiaalsed isikud esmaabi andmiseks.

617. Abi, mida antakse mittespetsialisti poolt enne arsti saabumist, peab piirduma ainult järgmises:

- a) verevoolu ajutine sulgemine;
- b) haava või põletushaava sidumine;
- c) luumurde immobiliseerimine (lahasse panemine);
- d) elustavad abinõud, eriti kunstlik hingamine;
- e) kannatadasaanu ärakandmine ja transportimine.

618. Vastava tööloigu esmaabiapteegis või brigadiri esmaabi paunas välistööde tingimustes peavad olema: individuaalsed aseptilised pakikesed koos sidemega, sidemed, vati-marlisid (sidumiseks luumurde puhul), jooditinktuur klaaskorgiga rohupudelil, boorhappe lahused silmade loputamiseks, nuuskpiiritus, boorvaseliin, sooda, kaaliumpermanganaat, kummivoolik verejooksu peatamiseks, vineerliistud jäsemete liikumatusse olekusse panekuks luumurde või nikastuse puhul.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD VOOLU ALT VABASTAMISEL MADALPINGE PUHUL

619. Kannatadasaanu eemaldamisel voolu juhtivatest osadest tuleb kasutada kuiva riietust, köit, latti, lauda või mingit muud kuiva, elektrit mittejuhtivat eset. Märgi ja metallesemid sellistel juhtudel kasutada ei tohi. Et kannatadasaanut voolu juhtivatest osadest lahti rebida, võib samuti haarata kinni tema rõivastest, kui need on kuivad ja on kehast eemal, näiteks hõlmadest, vältides seejuures kokkupuutumist ümbritsevate metallesemete ja katmata kehaosadega. Samuti ei või kannatadasaanut eemale tõmmata jalgadest, kui oma käed ei ole eelnevalt hästi isoleeritud, sest jalatsid võivad olla niisked ning nendes olevad naelad või haagid on headeks voolujuhtideks.

620. Käte isoleerimiseks päästetööl, eriti kui on vaja puudutada kannatadasaanu keha, tuleb kasutada kummisõrmikuid, kalosse või oma käed sallisse mähkida, panna käe otsa riidest (kalevist) müts, tõmmata käsi oma varrukasse jne. või laotada kannatadasaanule kummi, kummeeritud riie (mantel) või lihtsalt kuiv riie. Samuti võib astuda kuivale lauale või mingile kuivale, voolu mittejuhtivale alusele, riietekompsule jne.

Soovitav on töötada ühe käega.

621. Madalpinge puhul, kui vool kulgeb inimese kaudu maasse ning inimene kramplikult hoiab üht juhet käes, on lihtsam voolu katkestamiseks kannatadasaanu maast eraldada (näiteks lükates kannatadasaanu alla kuiva laua, tõmmates jalad maast lahti kõiega või rõivaid pidi) kui püüda lahti suruda tema käsi; seejuures aga tuleb täita siiski ülalmainitud ettevaatusabinõusid nii enda kui ka kannatadasaanu suhtes. Vajaduse korral tuleb madalpinge juhe läbi lõigata või läbi raiuda kirvega, millel kuivast puidust vars, või juhe läbi lõigata vastava isoleeritud tööriistaga. Kõike seda tuleb teha vajaliku ettevaatusega (mitte puudutada juhtmeid, läbi lõigata iga juhe üksikult, kanda kalosse ja panna kätte kummisõrmikud).

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD VOOLU ALT VABASTAMISEL KÕRGEHINGE PUHUL

622. Kannatadasaanu eraldamiseks maast või voolu juhtivatest osadest tuleb jalga panna dielektrilised botikud, kätte kummikindad ja töötada isoleerkepi või -tangidega.

Elektriülekanedeliinidel, kus kannatadasaanut ei ole võimalik küllalt kiiresti ja ohutult voolust vabastada ühelgi ülalmainitud viisil, tuleb abiks võtta kõigi liinijuhtmete lühistamine (üleviskega jne.) ning nende kindel maandamine; seejuures tuleb rakendada abinõusid, et ülevisatav juhe ning kõrgepinge ei ohustaks abiandjat.

623. Kui kannatadasaanu asub kõrgel, siis tuleb vältida allakukkumist või muuta see ohutuks.

624. Kui kannatadasaanu puudutab ainult üht juhet, siis piisab sageli ainult selle juhtme maandamisest.

625. Maandamisel ja lühistamisel tuleb selleks kasutatav juhe esimeses järjekorras ühendada maaga ning visata siis üle maandatavate liinijuhtmete.

626. Tuleb samuti meeles pidada, et ka liini väljalülitamisel võib sellesse küllaldase mahtuvuse juures püsima jääda elukardetav elektrilaeng ning et ainult liini hea maandamine võib teda ohutuks muuta.

ESMAABI

627. Kui kannatadasaanu on teadvusel, kuid senini oli meelemärkuseta või pikemat aega voolu mõju all, tuleb talle kindlustada kuni arsti saabumiseni täielik rahu ning edasine

järelevalve 2—3 tunni kestel; juhul kui arsti ei ole võimalik kiiresti välja kutsuda, tuleb kannatadasaanu kohe toimetada raviautusse.

628. Kui kannatadasaanu on kaotanud teadvuse, kuid siiski hingab, tuleb ta paigutada tasasele kohale mugavasse rahulikku asendisse, nõõbid lahti võtta ja rõivad vabaks lasta, hoolitseda värske õhu juurdevoolu eest, üleliigsed inimesed eemaldada, anda nuusutada nuuskpiiritust, pritsida vett (mitte aga suuga), hõõruda ja soojendada keha ning viivitamatult välja kutsuda arst. Kui kannatadasaanu hingab halvasti, väga harva ja kramplikult nagu surija, siis tuleb teha kunstlikku hingamist.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL AURUKATELDE JA SURVEMAHUTITEGA

629. Aurukateldeks loetakse kõiki suletud seadmeid, mis on ette nähtud üle 1 at rõhuga veeauru saamiseks, kusjuures auru kasutatakse sellest seadmest väljaspool.

630. Iga aurukatel peab olema varustatud kahe teineteisest sõltumatu kaitseventiiliga.

631. Ventiihide koormus peab olema arvestatud ja välja reguleeritud nii, et veeauru rõhk kateldes, mille töö rõhk on kuni 7 at, ei tõuseks rohkem kui 0,2 at, kateldes aga, mille töö rõhk on 7—13 at — mitte üle 3% lubatavast töö rõhust.

623. Kaitseventiilid peavad olema paigutatud nii, et alati oleks võimalik kontrollida nende korrasolekut.

Kateldel kuni 22 at (incl.) tuleb kaitseventiile läbipuhumise teel kontrollida vähemalt üks kord vahetuses.

633. Iga aurukatel peab olema varustatud korras manomeetriga, mis on plommitud Riikliku Mõõtmistehnika Kontroll-laboratooriumi poolt.

Manomeetri skaalale (numbrilauale) peab olema tehtud punane joon jaotuse kohale, mis vastab katla maksimaalsele lubatavale töö rõhule.

634. Igal aurukatlal peab olema üks veenäiteklaas ja kaks proovikraani (kontrollkraani) või -ventiili vee taseme kontrollimiseks katlas.

635. Suuremate aurutarbimiskohtade ja katlamaja vahel peab olema signalisatsioon juhuks, kui auru tarbimine neis kohtades järsku langeb.

636. Katelde paigutamine töökodade, elu- või muude

ruumide peale, kus võivad asuda inimesed, samuti ka nende ruumide alla on lubatud ainult Tehnilise Inspeksiooni* eriloal.

637. Katlaruumist väljapääsu ukсед ei tohi kate!de töötamise ajal olla lukustatud ega mingil muul viisil riivistatud ning nad peavad kergesti avanema väljapoole.

638. Aurukatla!e minekuks ja tema seadiste teenindamiseks peavad olema alatised trepid käsipuudega.

639. Katlaruumi ülekoormamine igasuguste materjalide ja esemetega või nende hoidmine katlas on keelatud.

640. Kui tuhk ja räbu roobitsetakse välja katelde-esisele töötamispiinnale (käsitsi liigutatavate restidega kolded), siis tuleb need katlaruumis üle valada, kusjuures on kohustuslik ehitada spetsiaalne väljatõmbeventilatsioon, vaatamata üldventilatsiooni olemasolule.

641. Igas katlamajas või sellega vahetult ühenduses peavad olema katlakütjate elutarbelised ruumid — käimla, pesemisruum, duširuum koos riietusruumiga ja rõivaste hoiuruum.

642. Uut ülesseatud statsionaarset või teisaldatavat katelt võib töösse lasta ainult kohaliku Tehnilise Inspeksiooni loal.

Loa saamiseks tuleb katel kõigepealt registreerida Tehnilises Inspeksioonis ja esitada Tehnilise Inspeksiooni inspektorile ülevaatusesks.

Avalduse Tehnilisele Inspeksioonile katla registreerimise kohta esitab kolhoosi juhatus. Avaldusele tuleb lisada nõõritud raamat ja kaks eksemplari katla kirjeldusest ja joonistest ning statsionaarse katla puhul ka katlaruumi plaan.

643. Registreeritud statsionaarset või teisaldatavat katelt ei või enne töö!e lasta, kui ta on üle vaadatud Tehnilise Inspeksiooni inspektori poolt, kellele kolhoos peab teatama katla valmisolekust ülevaatusesks.

644. Katlamaja juhatajaks võib määrata isiku, kes on spetsiaalse tehnilise haridusega või praktikaga ja kes on soõritanud vastava eksami kolhoosi juures oleva erilise kvalifikatsioonikomisjoni ees Tehnilise Inspeksiooni inspektori juuresolekul.

645. Katla hooldamistöõdele võib määrata mõ!emast soost isikuid vanusega vähemalt 18 aastat, kes on läbinud

* Eesti NSV-s — Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv Tehniline Inspeksioon.

arstliku järelevaatuse, on kirjaoskajad, välja õppinud ja omavad tunnistuse riikliku tehnilise eksami sooritamise kohta ning tunnevad katlaseadmete ohutustehnika eeskirju. Tehnilise Inspektsiooni inspektori osavõtt kütjate teadmiste kontrollimisest on kohustuslik.

646. Kütjal ei ole õigust jätta katlaruumi valveta; katlaruumist lahkumise ajaks tuleb temale anda asendaja.

647. Katla töötamise ajal on keelatud anda katlakütjale mingisuguseid teisi töid, mis ei kuulu katla hooldamistööde hulka, nagu näiteks kütuse toomine katlamajja, remonttööd jm.

648. Katlamajja pannakse välja «Eeskirjad katlamaja personalile» ja «Instruktsioon katlamaja agregaatide ohutu teenindamise kohta».

Erakorralistel juhtudel kolhoosi juhatusse kuuluvate isikute väljakutsumiseks peab katlamajas olema telefon või vastav signalisatsioon.

649. Kõrvalistel isikutel on katlamajas viibimine keelatud.

650. Katlamaja vahetuse üleandmist märgitakse spetsiaalses žurnaalis kütjate allkirjadega — ühelt poolt üleandmise ja teiselt poolt vastuvõtmise kohta tehniliselt korrasolevana.

651. Järjekordsed katelde järelevaatused tuleb läbi viia järgmistel tähtaegadel: väline ülevaatus — mitte harvem kui üks kord aastas, sisemine ülevaatus — mitte harvem kui üks kord 3 aasta kohta ja hüdrauliline proovimine — mitte harvem kui üks kord 6 aasta kohta.

652. Aurukatlad (söödaaurutajad ja teised aurutekitajad), mille ülerõhk on alla 0,7 at, peavad olema varustatud manomeetriga, veenäiteklaasiga ja vee üleviskel töötava kaitseseadisega (vesilukuga).

Üleviske-kaitseseade peab olema arvestatud ja ehitatud nii, et auru rõhk katlas ei saaks ületada töö rõhku üle 0,1 at.

653. Üleviskeseade peab olema kaitstud külmumise eest ja tal peab olema vee väljalaske seadis katla seisumise puhuks.

654. Et vältida põletuste tekitamist inimestele väljavisketorusi väljapaiskuva vee või auru poolt, peab selle avatud osa olema varjestatud või paigutatud ohutusse kohta.

655. Soojaveekatlad peavad olema varustatud kahe teineteisest sõltumatu kaitseventiiliga, milledest ühel (kontrollventiilil) peab olema selline ehitus, mis ei võimalda katelt teenindaval personalil ventiili koormust muuta. Kaitseventiilid peavad olema varustatud seadise-ga, mis kaitseb seadet teenindavat personali põletuste eest.

656. Aurukatlad rõhuga alla 0,7 at, kuumaveekatlad, söödaaurutajad ja muud aurutekitajad tuleb igal aastal lasta järele vaadata ja proovida komisjoni poolt, mis moodustatakse kolhoosis kolhoosi esimehe juhtimisel. Proovimiste tulemused tuleb kanda spetsiaalsesse nõõritud žurnaalil.

657. Kompessorid tootlikkusega 15 m³/min. ja rohkem tuleb paigutada tootmisruumidest eraldi asuvasse ühekor-ruselistsesse hoonetesse.

658. Kompessorid ja nende mootorid tuleb paigu-tada vundamentidele, mis ei ole ühenduses hoone sein-tega.

659. Kompessoriruumi sissekäigu ukсед ja aknad pea-vad avanema väljapoole.

660. Kõrvalistel isikutel on kompessoriruumi minek keelatud.

661. Öhu-(kolb-) kompessorid peavad olema varusta-tud manomeetrite, kaitseventiilide ja termomeetritega.

662. Öhu vastuvõtu toru peab asuma väljas, vabas tsoo-nis, kus õhk on kaitstud kõrvaliste lisandite eest.

663. Ressiivrid (õhukogujad) tuleb paigutada vunda-mendile kompessoril lähedale (ruumist välja).

664. Kompessorit võivad hooldada ainult asjatundjad ja vilunud isikud, kelle teadmised on kontrollitud kvalifikat-sioonikomisjoni poolt ja kelle kontrollimise tulemusel antud tunnistus annab õiguse kompessorit hooldada.

665. Kompessoriruumis peab olema välja pandud inst-ruktioon kompessoril hooldamise kohta.

OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD TÖÖTAMISEL TÖSTE- JA TRANSPORDISEADMETEGA

666. Tõste- ja transpordiseadmeteks loetakse: iga tüüpi kraanad, monorelsid, telferid, talid, tungrauad, vintsid, kärud (rööbastel ja rööbasteta), mis on varustatud mingi-suguste tõsteseadmetega.

Tõsteseadmete abiseadisteks loetakse: kandeketid (tõsteketid), terastrossid, haagid, rõngad, aasad ja muud abinõud, mis on ette nähtud raskuste haaramiseks ja tõstmiseks.

667. Kõik määrimist vajavad kraanade ja tõstemehhanismide osad peavad olema varustatud kindlalt töötavate määrimisseadistega, mis asuvad teenindamiseks kättesaadaval kohal.

668. Kraanade ja tõstemehhanismide kõik lähestikku paiknevad ning liiguvad osad, mis võivad põhjustada õnnetusjuhtumeid, nagu hammas- ja muud rattad, väljaulatuvate poltide ja kiiludega võllid, sidurid ja muud taolised detailid peavad olema kaetud tugevasti kinnitatud äravõetavate varjetega, mille konstruktsioon ei takistaks ülevaastust ega määrimist.

669. Kõik tõsteseadmed, mis töötavad väljaspool ruumi, peavad vastavalt nende töötingimustele olema varustatud äravõetavate või alaliste katuste, katete või putkadega kaitseks sademete eest.

670. Talisid, millel ei ole isepidurdavat seadist ja mis ei hoiä raskust automaatselt igasuguses kõrguses, eksploatatsiooni ei lubata.

671. Liikumatud ja liiguvad toed (konksud, ripatsid, talad jm.), mille külge riputatakse talid või kinnitatakse trosside ja kettide otsad, peavad oma tugevuselt vastama maksimaalsele jõule, mis mõjub neile raskuste tõstmisel või allalaskmisel.

672. Käsihoovaga hammaslatt-tungrauad peavad olema varustatud ohutusseadisega, mis vältib raskuse meelevaldset laskumist hoova või vända vabakslaskmisel.

673. Kruvi- ja hammaslatt-tungrauad peavad omama seadise, mis takistab kruvi või hammaslati täielikku väljatulemist.

Kõikide tungraudade peadel peab olema selline kuju, mis vältiks tõstetava raskuse pealt äralibisemist.

674. Käsi-tõstevintsid peavad olema varustatud piduriga või pörkseadisega.

675. Pöördkraanade ülemised ja alumised toed sammastel või seintel peavad olema asetatud täpselt vertikaalselt, et kraanat oleks võimalik seada ja seisma jätta igas asendis.

676. Kraanade, kraana kärude, samuti ka üksikult töötavate kärude (rööbastalide, telferite) rööbasteede otstele

tuleb ehitada toed, mis on arvestatud maksimaalsele koormusele, kui need liiguvad lõppväljalülitil või automaatseadise toimel vähendatud kiirusega.

Sellised toed paigutatakse ka pöördkraanadele, kui need teevad mittetäieliku pöörde.

677. Kõik liikuvad kraanad ja nende kärud, samuti ka eraldi töötavad kärud peavad löögi pehmendamiseks lõpptõkke vastu põrkamisel olema varustatud elastsete puhvritega (puidust, kummist, terasvedrudest jne.).

678. Kraanarööpa kinnitamine kraanatalale või vundamendile ning samuti rööpa kinnitamine kraanasillale peab toimuma selliselt, et oleks kindlalt välditud rööpa külge või pikinihkumine kraana liikumisel.

679. Rippteede liikumatud pööranguristid peavad tagama käru kindla ja rahuliku ülemineku ühelt teelt teisele.

Liikuvad pöörangud ja pöörderingid peavad olema varustatud automaatselt töötavate kaitseriividega, mis suluvad kindlalt kõik teised teed peale selle, mida mööda peab liikuma käru.

680. Kõikide, nii mehaanilise kui ka elektriamiga kraanade edasiliikumise ja pööramise mehhanismid peavad olema varustatud piduritega; piduriteks võivad olla käsi- või jalgpidurid, automaatpidurid, nii kinnist kui ka lahtist tüüpi.

681. Pidurdusraskuste kinnitamine hooval peab vältima tõstetavate raskuste kukkumist või nende meelevaldset nihkumist.

682. Tõstemehhanismide lõpp-väljalülitid peavad olema seatud nii, et nad peataksid kraana või teise tõsteseadme vähemalt 200 mm enne nende ülemist äärmist asendit (enne tõket).

683. Kõikide šahttõstukite uksi peab käivitusseade blokeerima.

684. Tehnilise Inspeksiooni tehnilise järelevaatuse alla kuuluvad kõik mehaanilise ajamiga kraanad ja tõstemehhanismid, sõltumata nende kandjõust. Enne kraanade või tõstemehhanismide järelevaatust peavad need olema registreeritud kohalikus Tehnilises Inspeksioonis.

685. Kõigi ülejäanud käsiajamiga tõstemehhanismide tehnilist järelevaatust ning samuti ka trosside ja kettide proovimist pärast nende vahetamist kraanadel ja tõste-

mehhanismidel teostab tehniline komisjon kolhoosi esimehe või tema asetäitja juhtimisel.

Proovimise tulemused tuleb sisse kanda spetsiaalsesse nõõritud žurnaali.

686. Kõikidele kraanadele ja tõstemehhanismidele peab olema selgesti märgitud nende lubatav (äärmine) tõstejõud.

Mehaanilise ajamiga iga tüüpi kraanade ja tõstemehhanismide juhtideks, samuti raskuste külgeriputajateks võib lubada ainult isikuid, kes on läbi teinud spetsiaalse väljaõppe.

Käsikraanadele ja tõstemehhanismidele võib tööle lubada isikuid, kelle teadmised ja praktiline tööoskus on kontrollitud kraanade ja tõstemehhanismide järelevalve eest vastutava isiku poolt.

OHUTUSTEHNIIKA EESKIRJAD AUTOTRANSPORDIL NING PEALE- JA MAHALAADIMISTÖÖDEL

687. Ohutuse seisukohalt peab auto tehniline seisukord vastama Riikliku Autoinspeksiooni (RAI) poolt kindlaks määratud nõuetele.

688. Veokastiga veoautod, mis on määratud inimeste veoks, peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) auto veokast peab olema varustatud kindlalt veokasti külge kinnitatud pinkidega;

b) pingid peavad asetsema vähemalt 150 mm madalamal veokasti luukide ülemisest servast;

c) tagumisel pingil peab olema tugev seljatugi;

d) regulaarsel inimeste veol veoautodega peab veokast olema kaetud puldankattega, mis kaitseb inimesi sademete eest, samuti treppide ja klamberastmetega inimeste peale- ja mahatulekuks;

e) inimeste arv veokastis peab vastama Riikliku Autoinspeksiooni poolt kindlaksmääratud normidele.

689. Veoautodel, millel koos kaubaga peavad veokastis kaasa sõitma ka inimesed, peab olema veokasti eesmise ossa jäetud spetsiaalsed pehme istmega kohad, mis asuvad veoauto luukide ülemisest äärest 150 mm madalamal.

690. Autotsisternidel ja isekallutajatel on koormasaatjail (koormalaadijail, kaubasaatjail jne.) lubatud kaasa

sõita ainult juhikabiinis; inimeste viibimine liikumise ajal väljaspool juhikabiini on keelatud.

691. Käsitsi peale- ja mahalaadimine on lubatud ainult ajutistel platvormidel. Koha kaal ühe laadija kohta ei või ületada 50 kg.

692. Tükilised veosed, mis ulatuvad kõrgemale üle veokasti luukide servade, tuleb siduda tugeva ja korraliku taakliga (kõied, nõõrid); koormate sidumine trosside ja traatidega on keelatud.

693. Vedelkütuseid on lubatud transportida ainult autotsisternides või muudes korkidega tihedasti suletavates metallmahutites.

694. Vedelkütuse veoga mittetegelevatel inimestel on autol viibimine kategooriliselt keelatud; samuti on keelatud inimeste viibimine autode veokastis, mis veavad vedelkütust vaatides; see kehtib ka inimeste kohta, kes vahetult teenindavad vedelkütuste vedu.

695. Autotsisternide tühjendamisel või täitmisel vedelkütusega peavad autotsisternid olema maandatud.

696. Laadijatel on keelatud istuda auto liikumise ajal veokasti luukide servadel, kaasa sõita astmelaudadel ja kabiini katusel, samuti peale ja maha minna.

697. Toomuste veoste käsitsi peale- ja mahalaadimisel on laadimistoolised kohustatud kandma kaitseprille või respiraatoreid.

698. Autojuht on vastutav ohutuseeskirjade täitmise eest kõigi autol viibijate poolt ja ta on kohustatud nõudma kõigilt, kes on seotud tööde või auto teenindamisega, nende eeskirjade täitmist.

TULEOHUTUSE ABINÕUD

699. Naftabaaside planeerimisel ja väljaehitamisel tuleb jätta nõutavad tuleohutuskujad reservuaaride ja naftabaasi ehituste vahele.

700. Naftabaasi ümber peab olema tuletõrjekuju laius vähemalt 10 m.

701. Naftabaasid peavad olema taraga piiratud. Tara taga tuleb üles künnda 2 m laiune riba.

702. Reservuaarid tuleb paigutada tulekindlast materjalist vundamentidele. Reservuaaride asetamine puitpostidele,

samuti ehitada reservuaaridele puitplatvorme naftasaaduste kallamiseks või alatise puittrepe, on keelatud.

703. Reservuaaride ümber tuleb ehitada tulekaitsevall, kõrgusega vähemalt üks meeter ja külgede kallakuga 1:1.

704. Reservuaaridele on keelatud paigutada näiteklaase, proovikraane, igasuguseid elektriseadmeid või monteerida elektrijuhtmeid.

705. Villimis- ja pumbamajad tuleb ehitada nii, et nende aknad ja uksed ei asuks reservuaaridepoolisel küljel.

706. Reservuaaride sees olles on nende kontrollimine, puhastamine või remontimine ilma kummimaskideta ja reservuaarist välisõhku ulatuva õhutoruta keelatud.

707. Kui tööline töötab reservuaari sees, peab igal juhul väljaspool asuma vilunud järelevaataja.

708. Iga naftabaas peab olema varustatud tarvilikul hulgal tuletõrjeinventari ja -vahenditega (liivaga, vahttulekustutitega jm.).

709. Plahvatuste vältimiseks kütusevaatide korkide avamisel on korkidele raudesemetega löömine keelatud.

710. Traktorite tankimiseks kütusega tuleb tankimispunkti juurde sõita nii, et traktori väljalasketoru jääks tankimispunkti suhtes väljapoole; tankida traktorit võib ainult siis, kui mootor on seisma pandud.

711. Traktori tankimisel kütusega või kütusepaakide kontrollülevaatusel on keelatud suitsetada või lahtist tuld kasutada.

712. Tõmmata tuld, suitsetada või jätta traktorit, iseliikuvat masinat või autot pärast tööd tankimispunkti lähedale (vähem kui 40 m) on keelatud.

713. Käivitamisel on keelatud mootorit lahtise tulega (jootelambiga, tõrvikuga) eelsoojendada.

Kui külmal ajal on mootorit raske käivitada, tuleb radiaatorisse valada kuuma vett, karterisse aga eelsoojendatud õli.

714. Saagikoristusel ja viljapeksul peab traktori, kombaini või auto mootor olema varustatud stabiilselt töötava sädemepüüdjaga, mille korrasolekut tuleb süstemaatiliselt kontrollida.

715. Õliga läbiimbunud takku, puhastusnarmaid ja muid pühkimisvahendeid tuleb hoida ainult kaantega varustatud metallkastides.

716. Juhul kui kütteained (bensiin, ligroiin, petrooleum)

süttiivad, tuleb leek kustutada tulekustutiga, üle puistata liivaga või vildiga kinni katta jne., ühelgi juhul ei tohi aga tuld kustutada veega.

717. Tuleohutusvahemaa naftabaasi ehituste vahel peab olema:

- 1) maapealsete reservuaaride vahel — 10 m;
- 2) maapealsete reservuaaride seintest kuni:
  - a) villimis- ja pumbamajadeni — 10 m;
  - b) autotsisternide ja vaatide täitmise ja tühjendamise kohtadeni — 15 m;
  - c) taaraladude ja naftabaasi muude ehitusteni (katusealused taara jaoks, kontor jne.) — 30 m;
- 3) naftabaasi tootmishoonetest (villimis- ja pumbamad, taarahoidlad jne.) kuni abihooneteni (kontor, laboratooriumid jne.) — 30 m;
- 4) naftabaasi tootmishoonete vahel — 20 m;
- 5) naftabaasi abihoonete vahel — 20 m;
- 6) villimis- või pumbamajast kuni autotsisternide või vaatide tühjendamise või täitmise kohani — 5 m;
- 7) spetsiaalsest raudteeharuteest kuni:
  - a) reservuaarideni — 30 m;
  - b) pumbamajani — 10 m;
  - c) põlevate vedelike (õli, diislikütuse) spetsiaalsete mahalaadimiskohtadeni — 10 m.

718. Väikesed reservuaarid võib paigutada gruppina üldmahutavusega kuni 25 m³, vahekaugustega ühe grupi reservuaaride vahel vähemalt 1 m ja naabruses asuvate gruppide reservuaaride vahel vähemalt 10 m.

719. Kaugus brigaadi naftahoidlast kuni naaberehitusteni:

- a) põhu-, teravilja- ja kiudkultuuride kuhilatest — 60 m;
- b) elamutest, okasmetsast, raudteedest ja jaamadest — 50 m;
- c) lao- ja tootmishoonetest (masina- ja traktoriremonditöökojad, sepikojad jne.), jõuseadmetest, külviste või lehtmetsa all olevatest aladest — 40 m;
- d) üldkasutatavatest maanteedest ja profileeritud teedest — 15 m.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD ETÜLEERITUD BENSIINI HOIDMISEL, VEDAMISEL JA KASUTAMISEL

720. Etüleeritud bensiin, s. o. bensiin, millele on lisatud etüülvedelikku, on määratud eranditult lennuki- ja automootorite jaoks.

721. Etüleeritud bensiin on mürgine ja ta võib tekitada raskeid mürgitusi nahale sattumisel või tema aurude sissehingamisel.

722. Etüleeritud bensiini kasutamine elutarbelisteks ja tootmisvajadusteks lahustina on keelatud.

Etüleeritud bensiini valmistamine väljaspool bensiini-segamise jaamu on keelatud.

723. Etüleeritud bensiin peab olema värvusega, mis teda järsult eraldab etüleerimata bensiinist. Värvimata või puudulikult värvitud etüleeritud bensiini väljastamine ja kasutamine on keelatud.

724. Etüleeritud bensiini võib tarbijatele väljastada ainult kasutamiseks lennuki- ja automootorite kütusena.

Etüleeritud bensiini väljastamine ja kasutamine ükskõik milliseks muuks otstarbeks on keelatud.

725. Kõik kolhoosid on kohustatud pidama etüleeritud bensiini kohta ranget arvestust eraldi etüleerimata bensiinist.

Etüleeritud bensiini saatedokumentides (saatelehtedes jt.) peab olema täpselt näidatud bensiini nimetus ja kasutamise otstarve.

726. Kolhoosidel, kes kasutavad etüleeritud bensiini, samuti ka naftabaasidel, bensiinijaamadel ja kütteõliladudel peab olema eraldi mahutid etüleeritud ja etüleerimata bensiini hoidmiseks ning eraldi bensiinitorustikud nende jaoks.

727. Etüleeritud bensiini transportimiseks autodega peab olema eraldatud spetsiaalsed tsisternautod. Etüleeritud bensiini on lubatud metallvaatides ja -bidoonides vedada ka veoautodel.

728. Etüleeritud bensiini vedamine sõiduautodes ja veoautode juhikabiinis on keelatud.

729. Etüleeritud bensiini vedamine autodel koos teiste kaupadega, samuti ka inimeste vedu koos etüleeritud bensiiniga, välja arvatud kabiinis kaasasõitvad isikud, on keelatud.

730. Etüleeritud bensiini on lubatud hoida ja vedada ainult täiesti korras reservuaarides, tsisternides või metallvaatides ja -bidoonides, mis on varustatud tihedalt suletavate metallkorkidega.

731. Etüleeritud bensiini tsisternidel, vaatidel ja bidoonidel peavad olema suured, mahapestamatu värviga pealkirjad: «Etüleeritud bensiin», «Mürgine», «Kõlblik ainult lennuki- ja automootori kütusena».

732. Veoautod, millega veetakse etüleeritud bensiini, tuleb pärast igakordset vedu hoolikalt puhastada ja etüleeritud bensiiniga määratud kohad kahjutuks teha.

Etüleeritud bensiini all-olnud tsisterne ja muud taarat on keelatud kasutada toiduainete vedamiseks ja hoidmiseks.

733. Etüleeritud bensiini all olnud tsisterne ja taarasid on lubatud kasutada etüleerimata naftasaaduste ja muude tehniliste materjalide hoidmiseks ja vedamiseks ainult pärast etüleeritud bensiini jääkide täielikku eemaldamist.

734. Põrandad naftabaaside, autobaaside ja garaaži ruumides ning kõigis ruumides, kus töö juures kasutatakse etüleeritud bensiini, samuti ka autode tankimisplatsid peavad olema naftakindlast materjalist — betoonist või raudbetoonist, ja neil peab olema tasane, kergesti puhastatav pind, tarvilik kallak ja rennid mustavee äravooluks.

735. Masinate seisuruumid ja ruumid, kus tööde juures kasutatakse etüleeritud bensiini, peavad olema varustatud nõuetekohase ventilatsiooniga.

736. Kõigi tööde puhul etüleeritud bensiiniga tuleb vältida bensiini valgumist maapinnale, platsidele, põrandale, masinatele, seadmetele, taarale ja tööliste rõivastele. Etüleeritud bensiini ümberpumpamise, vastuvõtu ja väljastamise operatsioonid, samuti tankimine peavad olema maksimumselt mehhaniseeritud. Etüleeritud bensiini kandmine lahtises taaras on keelatud.

737. Etüleeritud bensiiniga töötavatel masinatel peab olema tihendatud küttesüsteem, mis väldib kütuse väljaimmitsemist paakidest ja kütusetorudest.

738. Küttesüsteemide sifoneerimiseks ja läbipuhumiseks tuleb kasutada erilisi seadiseid (pumpasid jt.). Bensiini imemine ja küttesüsteemide läbipuhumine suuga on keelatud.

739. Enne masinate remonti saatmist tuleb paagid ja kütusetorud puhastada etüleeritud bensiini jääkidest.

740. Enne etüleeritud bensiiniga töötavate mootorite lahtivõtmist tuleb nende pinnad pesta pesemismasinas, selle puudumisel aga hoolikalt hõõruda petrooleumiga. Mootorite detailid kastetakse enne remonti petrooleumisse nende puhastamiseks ja kahjutuks tegemiseks.

741. Etüleeritud bensiini alt vabanenud mahuteid ja taarat võib remontida alles pärast etüleeritud bensiini täielikku eemaldamist ja nende kahjutuks tegemist.

742. Tööliste laskumisel puhastamiseks ja remontimiseks tsisternidesse, reservuaaridesse ja muudesse mahutitesse, milles oli etüleeritud bensiin, tuleb võtta tarvitu-sele vajalikud ohutusabinõud (vastavate erirõivaste väljaandmine, voolikmaskide ja kõiega varustatud päästevööde kasutamine, töötajate pidev järelevalve jt.).

743. Maapind, põrandad, seadmed ja muud esemed tuleb sel juhul, kui nendele on valgunud etüleeritud bensiini, viivitamata kahjutuks teha, milleks kasutatakse degasaatoreid — diklooramiini (1,5%-line lahus bensiinis) või kloorlupja (mida kasutatakse pudrutaolise massina või kloorveena), metallesemete jaoks aga — lahusteid (petrooleumi ja etüleerimata bensiini).

744. Etüleeritud bensiini hoiu-, peale- ja mahalaadimise ning sellega töötamise kohtades peab olema küllaldaselt hulgal vahendeid mahavalatud etüleeritud bensiini ja viimasega määrdu-nud põranda, seadmete ja muude esemete kahjutuks tegemiseks (petrooleum, etüleerimata bensiin, kloorlubi, klooramiini lahus, saepuru, kaltsud jms.).

745. Kõik töölised, kes puutuvad kokku etüleeritud bensiiniga naftabaasis, kütuselaos, autode bensiini tankimispunktis, etüleeritud bensiini kasutavates remonditöö-kodades, samuti ka etüleeritud bensiini pea-le- ja mahalaadimisel, peavad olema varustatud erirõivastega ja muude individuaal-kaitsevahenditega.

Ilma selleks määratud erirõivasteta on keelatud töötada etüleeritud bensiiniga.

746. Erirõivaste tunduva määrdu-mise puhuks etüleeritud bensiiniga peab olema tagavararõivaste komplekt, kui aga etüleeritud bensiiniga tegelevate tööliste arv üle-tab 20 — vähemalt üks komplekt iga 20 inimese kohta.

747. Erirõivaid tuleb hoida töökohal. Erirõivaste välja-
viimine töökohalt on keelatud.

Kolhoosid on kohustatud tagama erirõivaste õigeaegse
pesemise ja parandamise.

Enne pesemist tehakse erirõivad kahjutuks kolhoosi
territoriumil nende tuulutamisega vabas õhus või ven-
tileeritavas isoleeritud ruumis 1—2 tunni jooksul.

Erirõivad parandatakse alles pärast nende pesemist.

748. Kolhooside üksikutes tootmisloikudes, kus tehakse
tööd etüleeritud bensiiniga, peavad olema pesunõud, paa-
gikesed petrooleumiga, seep, puhtad kaltsud käte kuiva-
tamiseks ja käterätik.

749. Juhul kui etüleeritud bensiin satub kätele, tuleb
neid pesta petrooleumiga ning seejärel vee (soovitav sooja
vee) ja seebiga.

750. Kõigile etüleeritud bensiiniga töötajatele peab
olema võimaldatud duši või sauna kasutamine pärast tööd.

751. Kolhoosi juhatus on kohustatud tagama tööli-
ste hoolika instrueerimise ettevaatusabinõudest töötami-
sel etüleeritud bensiiniga, selle alt vabanenud taaraga,
etüleeritud bensiiniga töötavate mootorite remontimisel,
etüleeritud bensiini peale- ja mahalaadimisel jne. ning
tegema süstemaatilist selgitustööd etüleeritud bensiiniga
mürgituste profülaktika küsimustes tervishoiupunktide,
ambulatooriumide ja polikliinikute arstide ja keskmedit-
siinilise personali osavõtul.

Instruktaazi tuleb korrata vähemalt iga kolme kuu
tagant ja see tuleb dokumenteerida.

Ilma eelneva instruktaažita on keelatud lasta töölisi
tööle etüleeritud bensiiniga.

Autojuhtidele juhitudunnistuste väljaandmisel tuleb kont-
rollida nende teadmisi ettevaatusabinõudest töötamisel
etüleeritud bensiiniga.

752. Kõik etüleeritud bensiiniga töötajad läbivad eel-
neva arstliku järelevaatuse tööle võtmisel ning edaspidi
kuuluvad nad perioodilise arstliku kontrolli alla üks kord
6 kuu jooksul, vastavalt tervishoiuorganite juhenditele.

Isikuid, kes ei ole läbinud eelnevat arstlikku läbivaatust,
on keelatud lasta tööle etüleeritud bensiiniga.

OHUTUSTEHNIKA EESKIRJAD E HITUSTÖÖDEL

753. Tootmisruumide ehituse kõikides ohtlikes kohtades peavad olema nähtavale kohale välja pandud plakatid ja hoiatavad pealkirjad.

754. Töötamine ükskõik millisel kõrgusel tegeliku tootmisruumi kohal peab toimuma tihedal laudisel (tellingtonel), mis on varustatud 1 m kõrguse käsipuuga (kaitsetarandiga) ja 18 sm kõrguse laudäärega.

755. Süvendite või avade raiumisel seintesse või vahelagedesse tuleb kõik töökoha all olevad isikud viivitamatult eemaldada.

756. Tööriistade allakukkumise vältimiseks peavad vabad tööriistad töötamise ajal asetsema individuaalkastides.

757. Kõik töökohad, kuid samuti ka töötrepid, käsiredelid, läbikäigud, läbisõiduteed ja laod, millel on puudulik loomulik valgustus, peavad olema valgustatud kunstliku valgustusega.

758. Ehitusmaterjale ja -detalle korratult üles laduda või laiali jätta on keelatud.

Ehitustel olevates materjalides ei tohi olla väljaulatuvaid naelu ega riisku (klambreid), need peavad olema eemaldatud või kõveraks löödud.

759. Tööde territooriumil olevad augud, mis ei ole vahetult seotud käsil olevate ehitustöödega, tuleb täita või piirata kaitsepiiridega.

760. Ehitusplatsi territoorium, eriti aga läbikäigud ja läbisõiduteed, ei tohi olla ummistatud ehitusprügiga, tellingtonete ja töölavade lammutamisel saadavate materjalidega ning kaevikutest väljavisatava mullaga, samuti ka ehitusmaterjalidega.

Ehitusmaterjalid tuleb selleks määratud kohtades laduda virnadesse.

761. Palkide ladumisel kuni 2 m kõrgustesse virnadesse tuleb tarvitusele võtta abinõud nende laialiveeremise vältimiseks.

Juhul kui palkide virnad tehakse üle 2 m kõrged, tuleb need eriti tugevasti kindlustada palkide laialiveeremise vastu.

762. Tarvitusel olnud tellingtonete materjalid tuleb laduda samas korras nagu uuedki. Enne kui nad kantakse

laoplatsile, tuleb nendest eemaldada naelad ja riisad (klambrid).

763. Paekivid (looduslikud kivid) tuleb laduda lapiti, astmed ja karniisiplaadid — serviti, tellised — virnadesse, kusjuures nendele materjalidele peab olema vaba juurdepääs. Plaadi- ja kivivirnade kõrgus ei või olla üle 1 m, tellisevirnadel aga mitte üle 25 telliserea.

764. Tellise- ja palgivirnu ning liiva-, kruusa- ja mullakuhje ei või asetada ega puistata vastu puittarasid või puitehituste seinu. Materjalivirnade ja tara või seina vahele peab jääma 20—25 sm vahe ning pääs sellesse vahesse peab olema suletud.

765. Happeid, samuti nende all olnud tühje pudeleid, tuleb hoida spetsiaalselt eraldatud ruumides või spetsiaalselt eraldatud platsidel, millelt on vaba väljapääs. Happepudeleid tuleb hoida korvides, mis on asetatud põrandale ühte ritta. Igal pudelil peab olema lipik happe nimetusega. Hapete hoiuruum peab olema ventileeritav.

766. Värve, mis sisaldavad tervistkahjustavaid lisan-deid ja muid kahjustavaid aineid, tuleb hoida hästi ventileeritavates eriruumides.

767. Tolmlevate ehitusmaterjalide käsitsi peale- ja mahalaadimisel tuleb töölistele, kes neid töid teevad, välja anda kaitseprillid ja respiraatorid.

768. Süvendid, vundamendiaugud ja tranšeed tuleb kaevandada kallakseintega või varustada vajalike kindlustustega.

769. Kaevandatud karjääridel, mis asuvad asustatud punktide ligidal või transpordivahendite intensiivse liikumisega rajoonides (magistraalteede läheduses), peavad olema vastavad kaitsepiirded.

770. Karjääri kaevamise lõpetamisel tuleb kõik kaldseinad lõigata ja tasandada (planeerida) nii, et need vastaksid antud pinnase loomulikule varisemisnurgale.

771. Šurfide ja kaevude kaevamine sügavamal kui 1,5 m ilma kindlustamata ei ole lubatud.

772. Pinnase tõstmisel pöördvinnaga tuleb ämber külge riputada ohutu lõksuga (karabiiniga) varustatud konksu abil.

773. Tööliste varjamiseks tuleb šurfi või kaevu ehitada tugevatel tagedel asuvad sirmid või spetsiaalsed rippšah-tid, milles liiguvad pöördvinna ämbrid.

774. Tellingute püsttoed tuleb piirata kaitsetarandi-

tega, et vältida nende riivamist liikuvate transpordivahendite või teisaldatavate veoste poolt.

775. Tellingute laudiste laius peab olema: müüritöödel — vähemalt 2 m, maalritöödel — vähemalt 1 m ja krohvimis- ning muudel töödel — vähemalt 1,5 m.

Läbikäikude kõrgus tellingutel peab olema vähemalt 1,9 m.

776. Tellingute laudise kaugus seinast võib müüri ladumisel olla kuni 50 mm, viimistlustöödel aga kuni 15 sm.

777. Tellingute ja töölavade laudiste lauad peavad asuma tihedalt üksteise kõrval.

Laudise laudade ja kilpide otsad peavad asuma tuge del. Laudade otsi ei ole lubatud paigutada tuge de vahekohtadele.

778. Iga süsteemi tellingute ja töölavade laudised, samuti ka redeltrepid peavad olema piiratud vähemalt 1 m kõrguste käsipuudega, millel on vähemalt 18 sm kõrgune laudääristus. Käsipuud peavad olema küllalt tugevad.

Lauad lüüakse käsipuu külge seestpoolt; käsipuu ülemine laud peab olema hõõveldatud.

779. Redeltrepe ei tohi isegi ajutiselt koormata mingisuguste ehitusmaterjalidega.

780. Inimeste kogunemine tellingutele ja töölavadele või nendele ehitusmaterjalide ladumine hulgal, mis ületab arvestatud koormuse, on keelatud.

781. Tellingute ja töölavade ülesseadmisel ja lammutamisel peab kõrvaliste isikute juurdepääs olema suletud kaitsetarandiga või välja pandud valve.

782. Tööde vahetu juhataja peab iga päev kontrollima nende tellingute ja töölavade seisukorda, millel töid tehakse, ning kõrvaldama kõik avastatud defektid viivitamatult.

783. Laudiseid ja redeltrepe tuleb süstemaatiliselt prügist ja ehitusmaterjalide jääkidest puhastada, talvel aga ka jääst ja lumest. Talvel tuleb laudistele ja redeltreppidele puistata liiva või tuhka.

784. Tellinguid tuleb lammutada ülalt alla korruste ja kõrgusjärkude kaupa. Langetamise teel tellingute lammutamine on keelatud. Vastavalt tellingute üksikute elementide lahtimonteerimisele tuleb need trosside ja köite ning vintside ja plokkide abil alla lasta. Tellingute lam-

mutamisel mahavõetud osad laotakse ettenähtud kohas virna.

785. Tellingute ja töölavade lammutamisel peavad kõik esimese korruse ukseavad lammutamispiirkonnas olema kaitstud.

786. Kategooriliselt on keelatud töölavade (madalate tellingute) asemel ehitada laudiseid juhuslikele tugelele (vaatidele, tellistele jne.).

787. Redeltreppe ei või paigutada järsuma kaldega kui 1 : 3. Kõgu trepi laiuses peavad olema tugevasti pealöödud astmeliistud ristlõikega 4×6 sm, vahekaugusega 30—40 sm üksteisest.

788. Käimisel ei tohi redeltrepid painduda, kõrvale nihkuda ega alla libiseda. Redeltrepid peavad olema piiratud käsipuude ja äärelaudadega.

789. Ei ole lubatud kasutada redeleid, mille pulgad on külge löödud naeltega, ilma sisselõigeteta põskpuusse ja mis on ilma metalltõmmitsateta.

790. Redeleid jätkata on lubatud ainult tingimusel, kui nad ühendatakse tugevasti metallkinnititega: sidelappide ja poltidega, vitsrauaga jm., mitte aga naeltega.

Mõlema ühendatava redeli põskpuude mõõtmed peavad olema sellised, et nad pärast ühendamist ei õõtsuks ega painduks, kui tööline läheb redelit mööda üles.

791. Redelite pikkus peab olema selline, et töötamisel oleks võimalik seista pulgal, mis asub redeli ülemisest otsast vähemalt 1 m allpool.

792. Kui redelil töötades tuleb sellel seista ja hoida ühtlasi käes mingisuguseid esemeid (akna- ja uksepiitu, talasid jne.), tuleb kasutada treppredeleid, millel on ülal kolmest küljest käsipuudega piiratud laudis.

793. Redelite nihkumise vältimiseks varustatakse nende alumised otsad teravate metallteravike või kummiotsikutega.

794. Kui redel asetatakse läbikäigule või tänavale vastu hoonet, siis tuleb redeli juurde paigutada valve või koht piirata kaitsetarandiga.

795. Puitkonstruktsioonide paigaldustöid peab ehituse tehniline personal kontrollima.

796. Talade külge alt löödud vooderdisel ja muldlae lattidele asetatud lael seismine ja käimine on keelatud.

Põranda puudumisel tuleb vahelagedest ülekäimiseks

ehitada taladele ülekäigulaudis, mille laius olgu vähemalt 0,7 m.

797. Töötamisel lubja, tsemendi ja muude tolmavate materjalidega tuleb võtta tarvitusele abinõud tööliste kaitsmiseks tolmu ja põletuste eest.

798. Lubjaaugud peavad olema piiratud vähemalt 1 m kõrguse kaitsetarandiga.

Lubja kustutamisel võib kustutuskaste täita kustutamata lubja tükkidega kuni 1/3 ulatuses.

799. Tellisseinte ladumine kõrgemale kui kaks korrust ilma korrustevahelistele vahelagedele või taladele ajutise laudise ehitamiseta on keelatud.

800. Sisemistelt töölavadel seinte ladumisel tuleb ehitada väljapoole kaitsefirmid.

801. Kalkkatusel töötamisel peavad tööliised olema varustatud kaitsevööde ja tugevate köitega kinnisidumiseks ning viltjalanõudega.

802. Lamekatustel töötamisel tuleb nende servadele ehitada kaitsetarand.

803. Varikatuste ülesseadmine korstnatele ilma sellekohaste töölavadeta on keelatud.

804. Välistellingutel üheaegselt mitmel kõrgusjärgul töötamisel on tööliste paigutamine ühel vertikaalil asuvaltele haardealadele keelatud.

805. Bensooli kasutamine värvide lahustamiseks on keelatud.

806. Kõik hoone elemendid tuleb lammutada sellises järjekorras, et hoone ühe osa või elemendi eemaldamine ei kutsuks esile teise osa või konstruktiivse elemendi kokkuvõrsemist.

TÖÖTERVISHOID

807. Kõikides tootmis-, administratiiv-, ühiskondlikes ja elutarbelistes ruumides, sõltumata õhu puhtuse astmest nendes, peab olema ette nähtud loomulik, mehaaniline või segasüsteemi ventilatsioon.

808. Kolhoosi töökodades, garaazides, katlamajades ja teistes ruumides ei tohi süsinikoksüüdi maksimaalne kontsentratsioon õhus ületada 0,03 mg/l.

Märkus. Kui töö gaasistatud atmosfääris ei kesta üle 1 tunni, siis võib süsinikoksüüdi lubatavat piirkontsentratsiooni suurendada kuni 0,05 mg/l; töötamisel kuni pool tundi — 0,1 mg/l; töötamisel 15–20 minutit (garaazid-parkimiskohad) — kuni 0,2 mg/l.

Kõrgendatud süsinikoksüüdi sisalduse puhul töotsooni õhus võib seal korduvalt töötada vähemalt 2-tunniliste vaheaegadega.

809. Kui mootorid töötavad statsionaarsetel remondi-kohtadel (mootorite proovimine ja reguleerimine), tuleb heitgaaside ruumidest väljajuhtimiseks ehitada külgepan-davad voolikud.

810. Kõik tootmisruumid peavad olema varustatud küttega. Ahjukütet on lubatud kasutada tuletoorjeorganite nõusolekul.

811. Kõetavates ruumides tuleb hoida järgmine tem-peratuur:

kergetel töödel peab temperatuur olema vähemalt 16—20°.

Kergete tööde kategooriasse loetakse tööd, mida tehakse kas istudes või püsti seistes või käies, kui need ei ole seotud tunduvate takistuste süstemaatilise ületami-sega või raskuste tõstmise ja kandmisega (näiteks tööd mehaanikatöökajas).

812. Rasketel töödel peab ruumide temperatuur olema 12—15°.

Raskete tööde kategooriasse loetakse tööd, mis on seotud tunduvate takistuste süstemaatilise ületamisega ning samuti alalise liikumise ja raskuste kandmisega (näiteks seppade ja laadijate töö).

813. Kolhooside töökogad ja mehhanisaatorid põllu-tööl peavad olema varustatud heakvaliteedilise ja sanitaar-nõuetele vastava joogiveega.

814. Tööruumidesse ülesseatavaid joogiveepaake tuleb regulaarselt puhastada ja pesta, vett paakides tuleb iga päev vahetada värskega. Paakidel peavad olema tihedalt suletavad lukustatavad kaaned.

Keetmata vett lubatakse joomiseks kasutada ainult Riikliku Sanitaarinspeksiooni kohalike organite loal.

815. Käimlad tuleb ehitada eraldi meestele ja naistele ühes eraldi olevate esikutega. Kui käimla kasutajate arv on alla 20 inimese, siis on lubatud ehitada ühe kohaga individuaalne käimla, mis teenindab mehi ja naisi.

816. Statsionaarset tüüpi välised käimlad, mis ehitatakse kanalisatsioonita maa-alale, ei tohi reostada mulda, joogivee- ega puurkaevusid. Neis käimlates peab olema valgustus ja külmal ajal tuleb neid kütta.

**TÖÖGA SEOTES OLEVATE ÕNNETUSJUHTUMITE
REGISTREERIMINE JA ARVELEVÖTMINE**

817. Kolhoosis tööga seoses olevate õnnetusjuhtumite põhjuste selgitamiseks ja kõrvaldamiseks tuleb vastavaid õnnetusjuhtumeid uurida, registreerida ja arvele võtta vastavalt ÜAÜKN-i poolt kinnitatud määrusele.

Lisa 1

ARVESTUSKAART OHUTUSTEHNIKA SISSEJUHATAVA JA PERIOODILISE INSTRUKTAAŽI KOHTA

Kolhoos _____

Perekonnanimi _____ Nimi ja isanimi _____

Sünniaasta _____ Tööstaaž _____

Kuupäev	Elukutse	Instruktaaži teema	Instrueeriija allkiri	Instrueeritava allkiri

Lisa 2

BRIGAADIS, FARMIS JA PÖLLUMAJANDUSLIKE TÖÖDE LOIGUS KOLHOOSNIKUTE OHUTUSTEHNIKA-ALASE VÄLJAOPPE ARVELEVÖTMISE ŽURNAAL

Jrk. nr.	Instrueerimise kuupäev	Instruktaaži teema	Instrueeris (perekonna-, ees- ja isanimi, amet)	Instruktaaži kuulas (perekonna-, ees- ja isanimi, amet)	Instrueeriija allkiri	Instrueeritava allkiri	Märkus

Kinnitatud
 ÜAUKN-i Presiidiumi 20. juuni
 1958. a. määrusega (protokoll
 nr. 11, punkt 16).

KOLHOOSIDES TOOTMISEGA SEOTES OLEVATE ÕNNETUSJUHTUMITE REGISTREERIMISE JA ARVELEVÖTMISE AJUTINE MÄÄRUS

I. Üldeeskirjad

1. Käesolev määrus on kehtiv kõigi põllumajanduslike artellide kohta.

2. Registreerimisele käesoleva määruse korras kuuluvad kõik õnnetusjuhtumid, mis leidsid aset kolhoositootmises töötavate töölistega ja mis tekitasid töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks.

Arvelevõtmisele kuuluvad nimetatuist need õnnetusjuhtumid, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

3. Vastutust õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ning arvelevõtmise eest kolhoosis kannavad brigadirid, farmijuhatajad ja teised isikud, kes juhivad vahetult antud tööloiku, vastutust õnnetusjuhtumite arvelevõtmise ja aruandluse seisukorra eest kolhoosis kannab aga kolhoosi esimehe asetäitja või juhatuse liige, kellele alluvad ohutustehnika küsimused.

4. Kontrolli õnnetusjuhtumite täpse ja õigeaegse registreerimise ning arvelevõtmise üle teostavad Ametiühingute Nõukogu tehnilised inspektorid ja ametiühingurühmade ühiskondlikud töökaitseinspektorid.

5. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse distsiplinaarsele, administratiivsele või kohtulikule vastutusele kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

II. Õnnetusjuhtumite registreerimine

6. Igast tootmisega seoses olevast õnnetusjuhtumist, mille tagajärjel kannatadasaanu lahkus töökohalt, on kannatadasaanu ise või õnnetusjuhtumi lähim tunnistaja kohustatud viivitamatult teatama brigadirile, farmijuhatajale, töökoja juhatajale või isikule, kes vahetult juhatab antud tööloiku.

7. Brigadir, farmijuhataja, töökoja juhataja või muu isik, kes vahetult juhatab antud tööloiku, kus leidis aset õnnetusjuhtum, on kohustatud tööpäeva jooksul sellest teatama esimehe asetäitjale või juhatuse liikmele, kellele alluvad ohutustehnika küsimused kolhoosis.

8. Iga tootmisega seoses oleva õnnetusjuhtumi puhul, mis põhjustas töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks, on brigadir, farmijuhataja, töökoja juhataja või teised isikud, kes vahetult juhivad antud tööloiku, kohustatud hiljemalt 24 tunni jooksul:

a) uurima õnnetusjuhtumi põhjusi;

b) koostama õnnetusjuhtumi kohta akti kolmes eksemplaris vormi N-1 järgi.

9. Koostatud aktist antakse viivitamata eksemplariid: a) kolhoosi esimehe asetäitjale või juhatuse liikmele, kellele alluvad ohutustehnika küsimused ja b) Ametiühingute Nõukogu tehnilisele inspektorile.

10. Saanud akti, on esimehe asetäitja või juhatuse liige kohustatud kindlustama, et võetakse tarvitusele akti p. 13 näidatud abinõud põhjuste kõrvaldamiseks, mis tekitasid õnnetusjuhtumi.

Nende abinõude rakendamiseks kehtestatud tähtaegade möödumisel kontrollib esimehe asetäitja või juhatuse liige nende faktilist teostamist. Kontrolli tulemused kantakse akti p. 14 all.

11. Õnnetusjuhtumist tekkinud ajulise töövõimetuse lõppemisel täidab brigadir, farmijuhataja või töökoja juhataja akti p. 15 õnnetusjuhtumi lõpptulemustest.

12. Kui kolhoosis leidis aset õnnetusjuhtum tööliste või teenistujaga, kelle sinna oli komandeeritud teine majandusorganisatsioon, siis see õnnetusjuhtum registreeritakse ja võetakse arvele kolhoosis, kus see aset leidis, kusjuures aktis märgitakse ka kannatadasaanut komandeeritud organisatsioon.

Akti ära kirja saadab kolhoos kannatadasaanu alalise töökohta.

III. Õnnetusjuhtumite arvelevõtmine

13. Aktide põhjal koostab kolhoosi juhatuse poolaasta aruande tootmisega seoses olevate õnnetusjuhtumite kohta kehtestatud vormi järgi.

Sellesse aruandesse kantakse ainult need tootmisega seotud õnnetusjuhtumid, mis põhjustasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

Aruandele kirjutab alla kolhoosi esimees või tema asetäitja.

14. Hiljemalt aruande-poolaastale järgneval 10. kuupäeval esitab kolhoosi juhatuse aruande rajooni statistikavalitsusele.

IV. Avarii-, raskete ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite registreerimine ja arvelevõtmine

15. Registreerimisele ja arvelevõtmisele käesoleva (IV) alajao- tuse korras kuuluvad erandita kõigis kolhoosides järgmised õnnetus- juhtumid, mis on seotud tööga:

a) avarii-õnnetusjuhtumid — kui õnnetusjuhtum leidis aset ühe- aegselt kolme või rohkem töötajaga;

b) rasked õnnetusjuhtumid, mis põhjustavad invaliidsuse;

c) surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid.

16. Avarii-, raske või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi korral on brigadir, farmi juhataja jne., kus leidis aset õnnetusjuhtum, kohus- tatud viivitamata teatama sellest esimehe asetäitjale või kolhoosi esi- mehele, kes, saanud teate avarii-, raskest või surmaga lõppenud õnne- tusjuhtumist, on kohustatud sellest viivitamata teatama rajooni põllu- majanduse inspeksioonile ja Ametiühingute Nõukogu tehnilisele ins- pektorile.

Kui algul teatati õnnetusest kui raskest õnnetusjuhtumist, mõne aja pärast aga kannatadasaanu suri (õnnetusjuhtumi tagajärjel saadud

vigastusse), on kolhoosi esimees või tema asetäitja kohustatud täien-
davalt teatama kannatadasaanu surmast.

17. Inimohvritega avariide ja hulgaliste mürgistuste puhul on
kolhoosi esimees või tema asetäitja kohustatud sellest viivitamata tea-
tama rajooni põllumajanduse inspeksioonile või Eesti NSV Põllu-
majanduse Ministeeriumile ja Ametiühingute Nõukogu tehnilisele
inspektorile.

18. Iga avarii-, rasket või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumit
peab Ametiühingute Nõukogu tehniline inspektor viivitamata uurima.

19. Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi uurimise andmete põhjal
koostab Ametiühingute Nõukogu tehniline inspektor peale uurimis-
akti veel vormi N-3 järgi teate tööga seoses olnud ja surmaga lõppe-
nud õnnetusjuhtumi uurimise kohta.

Hiljemalt kolme päeva jooksul pärast kannatadasaanu surma saa-
dab Ametiühingute Nõukogu tehniline inspektor ühe eksemplari sellest
teadaandest ja õnnetusjuhtumi kohta tehtud otsusest kinnises ümbri-
kus Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumile.

20. Sõltumata spetsiaalsest registreerimisest ja arvelevõtmisest
käsoleva alajaotuse korras kuuluvad kolhoosis asetleidnud avarii-,
rasked ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid üldisele registreerimi-
sele ja arvelevõtmisele käsoleva määruse punktide 6 ja 14 korras.

Lisa 4

AKT

TOOTMISEGA SEOTES OLEVA ÕNNETUSJUHTUMI KOHTA

(Koostatakse brigadiri, töökoja juhataja, farmijuhataja või teise isiku
poolt, kes juhib vahetult antud tootmisloiku, 3 eksemplaris ja antakse
kolhoosi esimehe asetäitjale ja Ametiühingute Nõukogu tehnilisele ins-
pektorile)

1. Kolhoosi nimetus .....
2. Kolhoosi aadress .....
3. Kannatadasaanu perekonna-, ees- ja isanimi .....
4. Kas mees või naine (alla kriipsutada) .....
5. Vanus .....
6. Brigaad, töökoda, farm jms., kus kannatadasaanu alaliselt töötas
.....
7. Millist tööd tegi (amet) .....
8. Staaž: kui kaua töötas antud tööil .....
9. Õnnetusjuhtum oli kell ..... « » kuupäeval .....
kuus 195 a. .... tundi pärast töö algust.
10. Õnnetusjuhtumi koht (põld, tootmisruum, transport jne.) .....

11. Õnnetusjuhtumi asjaolude ja põhjuste üksikasjaline kirjeldus

12. Kas kannatadasaanu oli läbi teinud õppuse ohutute töömeetodite alal, tehnilise miinimumi, instruktaaži

13. Abinõud õnnetusjuhtumi põhjustanud asjaolude kõrvaldamiseks ühes nende täitmise tähtaegadega

Uurimine toimetati ja akt koostati kell ..... « .. » kuupäeval ..... kuus 195 a.

Akti koostanud isiku allkiri

14. Andmed aktis (p. 13) ettenähtud abinõude täitmise kohta

Kolhoosi esimehe aset.

15. Õnnetusjuhtumi lõpptulemus (näidata: kolhoosnik asus uuesti tööle, määrati invaliidsus, lõppes surmaga)

Kolhoosi esimehe aset.

Lisa 5

KAITSEVAHENDID

Allpool tähendatud tööde täitmisel tuleb välja anda järgmised kaitsevahendid:

1. Elektriseadmete teenindamisel — kalossid ja kummikindad.
2. Sepatöödel — kaitseprillid, põll ja labakindad.
3. Elektri- ja gaasikeevitustöödel — kaitseklaasid ТИС, prillid, kummimatid ja presentkindad.
4. Etüleeritud bensiiniga seoses olevatel töödel:
  - a) tankijatele-laohoidjatele — kummisäärikud ja -kindad, kummeeritud põll;
  - b) autojuhtidele — kummikindad.
5. Seemnete puhtimisel ja põllumajandustaimede töötlemisel mürkemikaalidega — kummikindad, kaitseprillid ja respiraator.
6. Haakijatele, külvajatele, kombaineritele, põhukogujal töötajatele ja viljapeksul töötavatele traktoristidele — tolmukaitseprillid.

SISUKORD

Töökaitsealase töö organiseerimisest kolhoosides	3
Ohutustehnika eeskirjad loomakasvatuses	7
Ohutustehnika eeskirjad loomade hooldamisel ja pidamisel lautades	7
Ohutustehnika eeskirjad hobuste hooldamisel	9
Ohutustehnika eeskirjad sugupullide pidamisel ja kasuta- misel	11
Ohutustehnika eeskirjad sugukultide talitamisel	12
Ohutustehnika eeskirjad hobustega töötamisel	12
Ohutustehnika eeskirjad hobuste ja teiste loomade trans- portimisel	14
Brutselloosihaiged loomi hooldavate inimeste tervise kaitse	14
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel traktorite ja põllu- majandusmasinatega	19
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel mullaharimismasinate ja -riistadega	25
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel külvi- ja istutusmasi- natega	25
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel koristus- ja viljapeksu- masinatega	26
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel hekslimasinatega	29
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel õlikoogipurustajatega, juurviljalõikajatega, juur- ja mugulviljapesijatega	31
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel söödaaurutajate ja -veskitega	31
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel elektri-pügamisagregaa- diga	32
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel lüpsimasinatega	33
Ohutustehnika eeskirjad farmi ripp- ja maapealse trans- pordi teenindamisel	34
Ohutustehnika eeskirjad loomakasvatufarmides veevärgi teenindamisel ja ehitamisel	34
Ohutustehnika eeskirjad tuulemootorite monteerimisel ja teenindamisel	35
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel mullakaevamismasina- tega	36
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel puhitud seemnetega	42
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel mürkkemikaalidega	43
Ohutustehnika eeskirjad ladude ja aitade desinfitseerimise töödel	44
Ohutustehnika eeskirjad tsüaanplavi ja kloorpikriini kasuta- misel	45
Ohutustehnika eeskirjad remonditöökoja territooriumil	46

Ohutustehnika eeskirjad remonditöökoja tootmisruumides	47
Ohutustehnika eeskirjad tööpinkide ja muu sisseseade üles- seadmisel ja ekspluatatsioonil	51
Ohutustehnika eeskirjad tööriistadega töötamisel	57
Ohutustehnika eeskirjad transmissioonidega töötamisel	59
Ohutustehnika eeskirjad lahti- ja kokkumonteerimistöödel	61
Ohutustehnika eeskirjad sepatöödel	62
Ohutustehnika eeskirjad vasesepa- ja plekkseptatöödel	64
Ohutustehnika eeskirjad gaasi- ja elektrikeevitustöödel	64
Ohutustehnika eeskirjad madalpingeseadmete teenindamisel	71
Ohutustehnika eeskirjad õhuliinide ja alajaamade teenin- damisel	77
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel käsi-elektritööriistadega	79
Ohutustehnika eeskirjad voolu alt vabastamisel madalpinge puhul	81
Ohutustehnika eeskirjad voolu alt vabastamisel kõrgepinge puhul	82
Esmaabi	82
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel aurukatelde ja surve- mahutitega	83
Ohutustehnika eeskirjad töötamisel tõste- ja transpordi- seadmetega	86
Ohutustehnika eeskirjad autotranspordil ning peale- ja mahalaadimistöödel	89
Tuleohutuse abinõud	90
Ohutustehnika eeskirjad etüleeritud bensiini hoidmisel, veda- misel ja kasutamisel	93
Ohutustehnika eeskirjad ehitustöödel	97
Töötervishoid	101
Tööga seoses olevate õnnetusjuhtumite registreerimine ja arvelevõtmine	103

L I S A D

Arvestuskaart ohutustehnika sissejuhatava ja perioodilise instruktaazi kohta	104
Brigaadis, farmis ja põllumajanduslike tööde lõigus kol- hoosnikute ohutustehnika-alase väljaõppe arvelevõtmise žurnaal	104
Kolhoosides tootmisega seoses olevate õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvelevõtmise ajutine määrus	105
Akt tootmisega seoses oleva õnnetusjuhtumi kohta	107
Kaitsevahendid	108

ПРАВИЛА ТЕХНИКИ БЕЗОПАСНОСТИ И
ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ САНИТАРИИ
В КОЛХОЗАХ

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja H. A v a r s o o

Tehniline toimetaja T. V e b e r

Korrektorid V. K u r e s s o n ja

L. K u k k

Ladumisele antud 6. VIII 1959. Trükkimisele antud 24. VIII 1959. Paber 54:84, 1/16. Trükipoognaid 7. Formaadile 60:92 kohaldatud trükipoognaid 5,74. Arvutuspoognaid 6,42. Trükiarv 5000. Tellimise nr. 1388. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn, Pikk tänav 54/58.

Hind rbl. 1.65

Rbl. 1.65

A-22501

III

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00359746 7